

पौष शके १९४४
जानेवारी २०२३

रचना

**Stabilize the body, slow down the breath,
silence the mind - that is yoga!**

**One Week Free Unlimited Live Online
Yoga-Pilates & Chair Yoga classes
for New Participants of VYAYAM.**

Sign up at vyayam.com

**72 live online Yoga-Pilates &
chair yoga classes per month
- \$65/\$85 per person per month.**

**Check out our 75+ Five Star
Reviews on Google**

**Invoke the Presence of Your Inner Healer!
Practice Yoga Pilates with Vidya Nahar**

**Have you always wanted to try
vegetarian / vegan cooking?
Would you like to make your
vegetarian / vegan cooking
more nutritious and enjoyable
for your family? Do you want to
know what else there is to
vegetarian / vegan cooking
other than eating salads?
Come, join Vidya Nahar to
explore healthy vegetarian /
vegan cooking ideas.**

Sign up at vyanjan.us.

Gift health to yourself & your loved ones.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

अनुक्रमणिका

अध्यक्षीय.....	6	तृषार्त.....	64
संपादकीय.....	8	पुन्हा.....	65
MMC Executive Committee	10	फुंकर.....	66
MMC Trustees.....	13	धन्यवाद.....	67
MMC Investment Advisors.....	13	शब्दकोडे.....	68
बृहन्महाराष्ट्र मंडळ.....	14	पहिले विश्व मराठी संमेलन - २०२३.....	71
MMC's शिकागो विद्या मंदिर	14	रांगोळी - एक जोडण्याची कला.....	74
महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३ Logo.....	15	॥श्री राम प्रसन्न॥.....	76
MMC 2023 Ambassadors	16	॥श्री दर्याबाई व वेल्हाबाई देवी प्रसन्न ॥	76
Health and Balance with Ayurveda – Winter lifestyle ...	18	सखी	78
Eye Care with Ayurveda	22	डेरिस्टनेशन आर्किटेक्ट.....	81
Active Meditation Technique.....	25	दोन मनांची धारणा!.....	84
Kudos to a special Yoga teacher	28	Lavender love - Door County.....	85
SPONSORS WALL	31	आपल्याला हे माहिती आहे का ?	89
नाही करायची दुस-याला मदत या शहरात	33	SHENGA POLI	91
जगण्याला लय आली.....	37	फिश फ्राय.....	93
जंगलातील सिंह.....	44	King Cobra.....	95
The Mother Bird	46	Indian Republic Day.....	97
रचना	54	चित्रकला २०२३	100
न होवो ह्या संध्याकाळची पहाट.....	56	शब्दकोडे – उत्तर	105
वहीतलं पान	57	आपल्याला हे माहिती आहे का ? – उत्तर.....	105
आकाशाचा रंग	58	MMC शिकागोची बाग.....	106
काळाची किमया	59	MMC Fitness Club	108
रंगोत्सव.....	60	निखळलेले तारे.....	110
२०२३ चं Resolution.....	62	कार्यक्रम	111
बकुळ फुले	63		

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

Maharashtra Mandal Chicago Inc.
(Year of Establishment: 1969)
The first Maharashtra Mandal in United States of America, serving the community as non-profit organization

Website:

<https://www.mahamandalchicago.org>

Email Address for correspondence:

president@mahamandalchicago.org

karyakarini@mahamandalchicago.org

मुखपृष्ठ: वेदश्री नाईक

मुद्रित शोधन:

श्रद्धा भट

समीर कुलकर्णी

मांडणी आणि संकलन सहाय्य:

शिप्रा अथणीकर

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो (MMC) बदल काही उल्लेखनीय नोंदी:

It is the first Maharashtra Mandal in the United States of America, serving local community as a non-profit organization, since 1969. It is the proud founder of (BMM) Bruhan Maharashtra Mandal, North America (<http://www.bmmonline.org>)

It is also initiator of BMM Newsletter – BMM Vrutant (<https://bmmonline.org/vrutta->

साहित्य / मजकूर पाठविण्यासाठी संपर्क:

rachana@mahamandalchicago.org

साहित्य / मजकूर पाठविण्यासाठी सूचना:

- साहित्य लिहिताना मराठी फॉन्ट (उदा. मंगल - Mangal) आणि आकार १० असावा.
- लिखाणात क्रमांक वापरल्यास ते मराठीत लिहावेत (उदा. १..२५ इ.)
- अखेरीस आपले संपूर्ण नाव नमूद करावे.
- आपले साहित्य 'मायक्रोसॉफ्ट वर्ड' किंवा 'गूगल डॉक' मध्ये लिहून पाठवावे.
- साहित्य वरील ईमेल वरतीच पाठवावे.
- ईमेल पाठवताना साहित्य अटॅचमेंट स्वरूपात पाठवणे.
- सोबत आपला फोटो पाठवावा.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

*Happy
New Year !!!
2023*

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो तर्फे...
नववर्षाच्या शुभेच्छा!

“मराठा तितुका मेळवावा”

आम्ही मराठी, हीच आमची Unity!
MMC ची एक team आणि एक community!

© Creators Stop

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

अध्यक्षीय

। मराठा तितुका मेळवावा ।

आम्ही मराठी, हीच आमची Unity!

MMC ची एक Team आणि एक Community!

नमस्कार मंडळी!

नवीन वर्ष सुरू झालं आहे. सर्वप्रथम महाराष्ट्र मंडळाच्या २०२३ च्या नव्या कार्यकारिणीच्या वतीने तुम्हा सर्वांना नव्या वर्षाच्या शुभेच्छा देतो. हे नवीन वर्ष तुम्हाला सुखसमृद्धीचं, समाधानाचं आणि आरोग्यदायी जावो! नव्या वर्षात तुमच्यासाठी नव्या उत्साहाने, नवनवीन आणि भरगच्च कार्यक्रम करण्यासाठी २०२३ ची कार्यकारिणी सज्ज आहे.

अनेक उत्तम, दर्जेदार सांस्कृतिक कार्यक्रम, सुग्रास भोजन, गप्पा-टप्पा यांची रेलचेल यावर्षीही असेलच. खरं म्हणजे या नव्या वर्षी माझी अशी अपेक्षा होती की आपला पहिला मकर संक्रांतीचा कार्यक्रम आपल्याच मंडळातील लोकांनी बसवावा. परंतु काही अपरिहार्य कारणामुळे ज्या नाटकाचा विचार चालू होता ते तयार झालं नाही. पण मग 'DFW Theatrons' च्या कलाकारांनी त्यांच्या दोन उत्कृष्ट कलाकृती सादर केल्या. सर्व रसिक प्रेक्षकांच्या आशीर्वादाने आणि आपल्या धडाडीच्या कार्यकर्त्यांच्या सहकार्याने हा मकर संक्रांतीचा वैविध्यपूर्ण कार्यक्रम यशस्वी झाला. ह्यावेळी मंडळाने गुळपोळी बरोबर सुंदर वाणाचा बेत आखला होता. महिलांसाठी नथ वाण म्हणून आणि विशेष म्हणजे पुरुषांसाठी भिकबाळी भेटवस्तू म्हणून देण्यात आली. आता उर्वरित वर्षात गुढी पाडवा, वार्षिक सहल (Picnic), क्रीडा महोत्सव (Sports Day), गणेशोत्सव, दांडिया/गरबा, दिवाळी असे सर्व कार्यक्रम नक्कीच होतील.

या नव्या कार्यक्रमात शिकागो परिसरातल्या सर्व सदस्यांना (members) भाग घेता यावा म्हणून महाराष्ट्र मंडळाची कार्यकारिणी अधिक विस्तारित केली आहे. कार्यकारी समितीमध्ये शिकागोच्या उत्तरेच्या आणि दक्षिणेच्या उपनगरातील सदस्यांचा कटाक्षाने अंतर्भाव केला आहे. कार्यकारी समितीत उत्तर आणि दक्षिण अशा दोन्ही बाजूंच्या उपनगरांमधले सदस्य, मंडळाचे विविध कट्टे आणि उपक्रमांचे संपर्काधिकारी (Liaison) म्हणून काम करतील याची विशेष दक्षता आम्ही घेतली आहे. यामुळे शिकागो शहराच्या दक्षिणे बरोबरच उत्तरेकडील उपनगरातील सदस्यांना सुद्धा कार्यक्रमात सक्रिय सहभाग घेणं सोपं होईल.

महाराष्ट्र मंडळाच्या आजवरच्या इतिहासात कधीही न झालेले अनेक नवे उपक्रम (साहित्य कट्टा, अध्यात्मपीठ, आम्ही सारे गवय्ये, इतिहास मंच, भ्रमणगाथा, आरोग्यधाम, अर्थविचार) आम्ही २०२१-२०२२ मध्ये चालू केले. तुम्हा सर्वांचा मोठ्या संख्येने सक्रिय सहभाग या उपक्रमांना लाभला आणि ते लोकप्रिय ठरले. हे जुने उपक्रम आम्ही या वर्षीही चालू

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

ठेवूच, पण त्यांच्या यशापासून प्रेरणा घेऊन आम्ही दोन नवीन उपक्रम या वर्षी चालू केले आहेत. बागकाम (Gardening) या विषयात रस असणाऱ्यांसाठी 'शिकागोची बाग' हा नवीन कट्टा चालू केला आहे आणि त्याचं पहिलं सेशन उत्तमरीत्या पार पडलं. तसंच आरोग्यसंवर्धन हा उद्देश समोर ठेवून 'Fitness Club' हा एक नवा club आम्ही सुरू केला आहे. ह्यात विविध उपक्रमांची चर्चा सुरू झाली आहे. सामाजिक कार्य करण्यासाठी 'Community Services' हाही कट्टा आम्ही लवकरच सुरू करू. याबाबत अधिक माहितीसाठी कार्यकारिणीला नक्की संपर्क करा.

शिकागोजवळ स्थायिक असलेल्या सर्व मराठी आणि महाराष्ट्रीय लोकांना एकत्र आणायचा आमचा प्रयत्न राहिल. महाराष्ट्र मंडळाच्या कार्यक्रमांचं यश हे तुमचं म्हणजे मंडळाच्या सदस्यांचं यश आहे. मंडळाच्या कार्यक्रमांचं यश अधिक वाढावं यासाठी तुमच्या नवीन कल्पनांचं आम्ही नक्कीच स्वागत करू. महाराष्ट्र मंडळाची कार्यकारिणी याकरिता प्रयत्न करतच राहिल पण कार्यक्रम यशस्वी होण्यासाठी तुमचा सहभाग आणि आशीर्वाद आवश्यक आहे. गेल्या वर्षीच्या सर्व उपक्रमांमध्ये तुम्ही सर्वांनी मोठ्या संख्येने सहभागी होऊन महाराष्ट्र मंडळाला पाठिंबा दिलात. महाराष्ट्र मंडळावरचा तुमचा स्नेह, लोभ या नव्या वर्षीही रहावा, किंबहुना अधिक वृद्धिंगत व्हावा अशी अपेक्षा करतो आणि माझं मनोगत इथेच पूर्ण करतो.

धन्यवाद! लवकरच प्रत्यक्ष भेट होईल या आशेसह,

आपलाच,

प्रसाद अथणीकर

अध्यक्ष

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

संपादकीय

नमस्कार मंडळी,

नवीन वर्षाचा बघता बघता दुसरा महिना उजाडला सुद्धा!

प्रत्येक वर्ष हे आपल्याला एक नवीन संधी देत असतं, आशा दाखवत असतं, आपण आतापर्यंत जे केलं नाही ते पूर्ण करण्यासाठी उद्युक्त करत असतं. आणि या संधीचं सोनं करणं फक्त आपल्या आणि आपल्याच हातात असतं. हे संपूर्ण वर्ष तुम्हां सर्वांना आनंदमय आणि निरामय होवो, ही मनापासून इच्छा तर आहेच पण त्याचबरोबर ते तुमची सर्व स्वप्नं पूर्ण करो ही सदिच्छा!

‘रचना’ या आपल्या त्रैमासिकाला कित्येक वर्षांची परंपरा आहे. खूप सभासदांनी आणि लेखकांनी, या माध्यमातून, उत्तमोत्तम साहित्य निर्माण केलं आहे आणि आपल्या मंडळाने ते खूप वाचकांपर्यंत पोचवण्याची जबाबदारी पार पाडली आहे. ‘रचना’ वाचून त्यातल्या साहित्यावर अभिप्राय देणाऱ्या सर्व वाचकांचं मला खूप कौतुक वाटतं आलं आहे.

त्यामुळे या वर्षी जेव्हा ‘रचना’च्या संपादक पदाची जबाबदारी, आपले अध्यक्ष, प्रसाद अथणीकर, यांनी माझ्यावर सोपवली तेव्हा अभिमान आणि उत्साह यांनी मन भरून आलं. धन्यवाद प्रसाद! खूप जणांनी अभिनंदन केलं, त्यामुळे आनंद, विश्वास वाटला. आणि याच विश्वासावर ही जबाबदारी पार पाडायची शक्ती आली.

या वर्षी ‘रचना’च्या जबाबदारीची धुरा माझ्यासोबत घेतली आहे ‘रचना’च्या चमू’ने. त्यात आहेत श्रद्धा भट, समीर कुलकर्णी, वेदश्री नाईक, शिप्रा अथणीकर आणि प्रसाद अथणीकर. या खंद्या कार्यकर्त्यांमुळे ही शक्ती अजूनच वाढली आणि त्यांचे आभार मानावे तितके थोडेच.

एका लेखणीत किती ताकद आहे ते आपल्या सर्वांना माहित आहेच. आणि म्हणूनच त्या सर्व लेखक, लेखिकांचे मनापासून कौतुक आणि आभार. संक्रांतीचा ‘रचना’ प्रसिद्ध करायला थोडा कमी वेळ मिळतो. पण स्वतः व्यस्त असतानाही ज्यांनी आपलं साहित्य या अंकासाठी पाठवलं त्यांना खूप धन्यवाद! आपण सर्वांनी निरामय रहाण्यासाठी या अंकात आरोग्य विषयक एक महत्वपूर्ण विभागसुद्धा समाविष्ट केला आहे. म्हणूनच हा पहिला अंक प्रसिद्ध करण्यासाठी आम्ही खूप उत्सुक आहोत.

तुम्ही यशस्वी लेखक किंवा लेखिका असाल किंवा कधीही लेखणी हाती धरली नसेल, तरीही या वर्षी तुमच्या लिखाणाची आम्हांला प्रतीक्षा असेल. तुमचे स्वतःचे अनुभव, कथा, पाककृती, कविता वाचण्याची आणि आपल्या समस्त वाचकांपर्यंत पोचवण्याची आमची इच्छा आहे आणि यात तुमचा सहभाग लाभो हीच सदिच्छा!

आपली नम्र,

रत्नांगी निलेश मालपेकर
संपादक 'रचना'

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

MMC Executive Committee

President: Prasad Athanikar

president@mahamandalchicago.org

Chicagoland resident for over 16 years. Vice President in 2021 and 2022. Volunteering for Maharashtra/Marathi Mandals in USA over the past several years while leading Sports, Picnic, Maza News, IT, Itihas Manch, Facility and Lezim teams in MMC. Also, led Overall Facility Team during MMC's Golden Jubilee Celebrations in 2019. Looking forward to lead the energetic 2023 team and bringing together the Marathi community on MMC platform. Play Cricket, Badminton, Volleyball and many other sports.

Vice President: Sameer Bongale

karyakarini@mahamandalchicago.org

I am Sameer Nivrutti Bongale, Chicagoland resident for 8+ years. Actively involved and volunteered for Maharashtra Mandal Chicago. I love music, passion for designing and to work for our community. As a Board of Director in 2022, I managed Maza news, MMC Dhol Tasha Zanj Pathak, and MMC Shala liaison. Looking forward to have a great fun filled journey with MMC 2023.

Vice President: Ratnangi Malpekar

karyakarini@mahamandalchicago.org

I am Ratnangi Nilesh Malpekar, volunteer of MMC for last 8 years in various teams, like Decoration, Food, GJC-HR, Dhol-Tasha. I have been writing in Rachana and was Board of Director in 2020. I love working for our Maharashtrian community and our MMC.

Treasurer: Rajesh Hatkar

treasurer@mahamandalchicago.org

Chicagoland resident for around 30 years. Has participated in various MMC programs since 1995, contributed in BMM magazine as well as recently in Rachana. Enjoys different genres of Indian music and a die-hard cricket fan. Looking forward to the fun filled 2023 with MMC team.

Secretary: Sheetal Deshpande

karyakarini@mahamandalchicago.org

Chicagoland resident for 9 years. Has participated in various programs over last few years such as Y.O.U.T.H. , Stage, Dhol Tasha. Marathi Teacher at MMC's Chicago Vidya Mandir. I love art and architecture. Excited to lead Y.O.U.T.H. team. Looking forward to work with 2023 team and a memorable year ahead.

Board of Director: Madhav Gogawale
karyakarini@mahamandalchicago.org

माधव गोगावले गेली २८ वर्षे शिकागो परिसरात रहिवासी आहेत. अमेरिकेत ते ४२ वर्षे आहेत. महाराष्ट्र मंडळात ते १९८१ पासून सक्रिय आहेत. १९८७ पासून चिनमया मिशन मध्ये ते सेवक, बालविहार शिक्षक व अध्ययन गटात सक्रिय आहेत. महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३ चे ते कार्यकारिणीचे सदस्य व Board of Directors. ह्य वर्षा ते अध्यात्म पीठ, साहित्य कट्टा, जेष्ठ नागरिक सेवादल, आणी इतिहास मंच या समुहात कार्यरत राहुन आपल्या सेवेसाठी वेग-वेगळे उपक्रम करण्याचा त्यांचा मानस आहे

Board of Director: Nilesh Joshi
karyakarini@mahamandalchicago.org

Naperville-Aurora resident for 9+ years. Active MMC volunteer since 2015. Worked as a teacher in Chicago Marathi shala for 2 years. Participated and volunteered in numerous MMC activities. Key tasha player in MMC dhol-tasha team. Admin of MMC karaoke group. Music maniac, enjoys singing and conducting karaoke events. Looking forward to a fun-filled MMC 2023.

Board of Director: Manoj Joshi
karyakarini@mahamandalchicago.org

I live in Chicago area since 2015. Active member of Maharashtra Mandal Chicago since 2016. I have been helping the stage and props team from quite some time. I have prepared props for the various MMC events. This year, I am very excited to lead the stage and props team to contribute to MMC 2023.

Board of Director: Vishal Navalkar
karyakarini@mahamandalchicago.org

I have been living in Chicago since 2017. I have been associated with MMC through Marathi Shala volunteering activities from 2017. Helped itihaas Manch and volunteered in couple of programs in 2021 and 2022. I have been assigned to group of MMC Yoga and organization of various athletic activities and picnic. Looking forward to a fitness year of 2023!

Board of Director: Pradnya Joglekar
karyakarini@mahamandalchicago.org

Bolingbrook resident for 22years. Active MMC volunteer since 2010. Participated and volunteered in numerous MMC activities. MMC Lezim, Dance team, Food, GJC Registration. Looking forward to a fun-filled MMC 2023.

Board of Director: Deepa Sawant

karyakarini@mahamandalchicago.org

Resident of the Chicagoland area for 25 years. Involved in MMC dance team for 6+ years. MMC Board of Director in 2021. In 2021 lead Parampara team and Graduation team. Re-elected in 2022. In 2022 lead Parampara, Graduation, Flyer team. In 2023 leading Graduation and decoration team. Excited and looking forward to lead the Decoration team and Graduation team to bring the community together. Looking forward to a fun filled MMC 2023.

Board of Director: Chetan Rege

karyakarini@mahamandalchicago.org

Chicago resident for 16+ years. Bibliophile. Volunteered for various MMC activities - Secretary of 2022 MMC EC, Admin of Itihas Manch group since 2021; Admin of Adhyatma Peeth in 2021; Rachana Editor in 2019; Teacher at Chicago Marathi Vidyamandir. Directed, acted in and coordinated several plays, activities, and performances. Aiming to preserve our incredible Indian heritage and build a solid MMC community.

Board of Director: Sujit Kulkarni

karyakarini@mahamandalchicago.org

I am living in Chicagoland from last 12 years. I am affiliated with MMC as member from last 6 plus years. I have written articles in Rachana, helped Rachana Editor for editing Rachana Articles, Involved in MMC Volunteering activities and last year worked on MMC Constitution Review Committee. Very excited to be part of this year's Executive Committee.

Board of Director: Ketki Deshpande

karyakarini@mahamandalchicago.org

I have been residing in the Chicago area for almost 20 years. I have participated in and have choreographed various dances for MMC events since 2015. I am a trained Indian classical dancer and have been learning/ practicing Bharatnatyam since the age of 10. I am a Software Engineering professional and enjoy traveling. At home, I take care of four boys including our 2 years old golden lab.

Board of Director: Shweta Harankhedkar
Shenoy

karyakarini@mahamandalchicago.org

Chicagoland resident since 2020. Okstate alumna. My educational background is Environmental Science and Botany. I have actively volunteered for Maharashtra Mandal Chicago in Dance Team, Stage, Dhol Tasha, Bhramangatha, Parampara and various other events. I love to travel, dance and read. Together, let's make MMC scale new heights in 2023.

MMC Trustees

समीर सावंत

रामदास थत्ते

धनंजय काळे

उल्का नगरकर

राहुल थत्ते

MMC Investment Advisors

सुहास गोसावी

मिलिंद जोगळेकर

योगेश गायकर

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

बृहन्महाराष्ट्र मंडळ

अभिजित रायरीकर
(MMC's BMM Representative)

नितीन जोशी
(BMM Trustee)

MMC's शिकागो विद्या मंदिर

Coordinator

वैदेही देशपांडे

Trustee

लक्ष्मीनारायण महिसेकर

Treasurer

प्रसाद खरे

Naperville PoC

अभिषेक सोहनी

Schaumburg PoC

सुवर्णा गणपुले

Buffalo Grove PoC

दिप्ती मिश्रीकोटकर

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३ Logo

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

MMC 2023 Ambassadors

Abhijit Rayarikar	Kabori Patil	Prasad Naik	Shweta Kulkarni
Amit Kulkarni	Kashmira Magar	Priya Patankar	Smita Bhole Patil
Amruta Joshi	Kavita Kulkarni	Priya Pathak	Snehal Vadvalkar
Anagha Vasta	Ketki Deshpande	Priyesh Deshpande	Soumil Pandit
Aniket Sawant	Latika Chaudhary	Purva Kulkarni	Sujata Mahajan
Aniruddha Damle	Leena Vaidya	Rahul Kolekar	Sujit Kulkarni
Ankita Gawade	Madhav Gogawale	Rahul Thatte	Sulakshana Kulkarni
Anuradha Kelkar	Mandar Joglekar	Rahul Visal	Tejaswini Joshi
Anurag Misraraj	Mandar Pandit	Rajas Visal	Trupti Taware
Aparna Khaladkar	Manisha Pandit	Rajesh Hatkar	Ulka Nagarkar
Archana Bhide	Manoj Joshi	Rashmi Chafekar	Urmila Damle
Ashish Nagarkar	Milind Sali	Ratnangi Malpekar	Utsav Kale
Ashwini Deshmukh	Mitesh Kambli	Rekha Deodhar	Vaishali Belsare
Ashwini Kunte	Mugdha Joshi	Rohit Dalvi	Varsha Visal
Ashwini Nade	Namita Vedak	Rupesh Pohare	VedaShree Naik
Avani Deshpande	Narsimha Kamath	Sameer Bongale	Vidya Shinde
Bharati Velankar	Navin Shenoy	Sameer Khaladkar	Vishal Navalkar
Bhaskar Shedge	Neha Dalal	Sameer Kulkarni	Vishnu
Chaitanya Agashe	Nikhil Jadhav	Santosh Taware	Mahadeshwar
Chetan Rege	Nilesh Joshi	Sara Bongale	Vrushali Khekale-
Chitra Shirke	Nimesh Shirke	Shalaka Rege	Kulkarni
Deepa Sawant	Nitin Nade	Sheetal Deshpande	Yatin Kulkarni
Deepali Lande	Pallavi Betsur	Shilpa Deshpande	Yogendra Rao
Dhananjay Joshi	Prachi Pohare	Shipra Athanikar	Yogesh Kinikar
Dipali Ghughe	Pradnya Joglekar	Shraddha Bhat	Yogita Landge
Dipti Govardhan	Prajakta Joshi	Shruti Kulkarni	Yukta Rao
Hemant Hinge	Pranil Vaidya	Shweta	
Jayjeet Govardhan	Pranjali Doshi	Harankhedkar	
Jyoti Gogawale	Prasad Athanikar	Shenoy	

The image features a light beige background. In the center, there is a circular frame composed of a dotted line. Inside this circle, the word "आरोग्य" (Arogya) is written in a bold, black, stylized Devanagari font. Surrounding the central circle is a large, intricate mandala. The mandala is composed of multiple layers of geometric and floral patterns, including teardrop shapes, circles, and lines, all rendered in a light brown or gold color. The overall design is symmetrical and has a traditional Indian aesthetic.

आरोग्य

Health and Balance with Ayurveda – Winter lifestyle

Ayurveda is a traditional system of medicines native to India. In Ayurveda, regulation of diet is crucial, since it examines the whole human body as the product of food. Ayurveda illustrates how an individual can recuperate by establishing the connection between elements of life, food, and body. According to ayurvedic concepts, food is responsible for different aspects of an individual including physical, temperamental, and mental states. To stay healthy, maintaining a stable healthy diet routinely is essential. The body absorbs the nutrients as the result of digestion. But Ayurveda states that the food first converts into rasa (plasma), and then followed by successive conversion into blood, muscle, fat, bone marrow, reproductive elements, and body fluids. Imbalance of mind, body, and spirit are referred to as diseases.

Ayurveda identifies three bodily/metabolic types, called doshas. These doshas, known as Vata, Pitta, and Kapha, are biological energies that govern the physiology, psychology, and subtle energy of the body. The doshas are essentially our guides for

choosing foods, activities, and lifestyle habits that create and maintain balance within our unique constitution. The three doshas derive from the five mahabhutas—the elements of nature—and are closely related to the qualities of each element. Here's how the five mahabhutas combine to create the three doshas: Vata = Air + Space
Pitta = Fire + Water
Kapha = Water + Earth
According to Ayurveda, we're born with a proportion of the doshas that's unique to us. While everyone has some proportion of all three doshas on a cellular level, we typically have one predominant dosha along with a strong secondary dosha. Our physical and mental characteristics will be associated with these two doshas. They are also the doshas most likely to be affected by dietary and lifestyle imbalances. It's also possible, though rare, that someone might be "tridoshic"—in other words, that person has an equal amount of all three doshas. Seasons have a distribution of Dosha balances in them let us elaborate more about the seasonal routines and their significance focusing on the winter season

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

The basic five elements can be related to dietary foods: **ether/space** for popcorn, wafers; **air** for beans, cabbage, cookies; **fire** for chilies, pepper, ginger; **water** for soups, melons; and **earth** for fried foods, cheese. Different combination of these five elements delivers different tastes such as sweet, pungent, sour, bitter, saline, and astringent.

Every taste and element combination have an impact on health. For example, if water element gives sweet taste, which is responsible for increase in blood production.

- The majority of earth and fire elements leads to acid taste which helps in digestion and removal of vata.
- Combination of water and fire results in saline taste, which removes *kapha*.
- Excess combination of air and ether gives a bitter taste, which increases the appetite and removes the harmful doshas (pathogenic factor).
- A pungent taste is the result of predominance of ether and air, which improves digestive power while
- Astringent taste helps in restoring balance between *doshas*.

Seasonal Routine or Ritucharya

Changes in the season are potential causes of dosha imbalance. We cannot control these changes but we can maintain balance by adapting our lifestyle accordingly.

Categorization of seasons in the US is,

Fall/winter = November – February

Spring = March – June

Summer = July - October

As we approach the winter season, let us shed some light on the diet and lifestyle Ayurveda suggests to follow.

During this season, people gain strength and a powerful digestive fire, because the fire gets obstructed from flowing outward due to external cold and dry weather. One should consume, warm, cooked, sweet and salty foods.

As you have noticed particularly in the winter season, we feel hungry early in the morning, due to longer nights. Consumption of warm water, warm and cooked breakfast like oatmeal, sautéed apples, warm cup of herbal tea will help keep the cold, dry qualities of Vata to bay.

I would recommend foods which are heavy and oily in nature to counterbalance the dry nature of winter - like bananas, avocados,

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

winter squash, nuts, and healthy fats like Ghee, olive oil.

Most spices work well in the winter as they too have a heating quality that combats the cold.

Spices such as – cardamom, cumin, ginger, cinnamon, fennel, salt, cloves, mustard seed, and small quantities of black pepper prove to be a boon in the winter season.

Sweet foods such as yams and sweet potatoes also open up and nourish the tissues, which helps to counteract the dryness and lightness in winter. Slightly cooking the fruits and vegetables before consumption will help in better digestion and absorption.

E.g. Sautéed apples, apple pies, baked pears are great fall/winter foods.

Grains – rice, brown rice, and wheat (they are warming and sweet)

Fruits – oranges, bananas, avocados, grapes, grapefruit, pineapples, mangos, papayas

Vegetables – cooked carrots, winter squash, acorn squash, tomatoes, okra, onions, artichoke hearts, and sweet potatoes.

If you do need to eat beans in the winter make sure to soak them extra-long or cook them with extra water. This soaking will

reduce their drying, wind-producing qualities. They can also be spiced with anti-bloating agents such as asafetida, fennel, ginger, and cardamom.

Sweet potatoes are loaded with nutrition and are earthy and sweet in nature which provide you the essential energy, a boost to the digestive fire and also help in good elimination due to their fiber content. It is best to consume sweet potatoes in winter season

Sweet potato pudding/Sweet potato kheer (Breakfast, Desert)

Benefits

- Healthiest Carbs
- Fiber
- Nutrition

Ingredients

- A medium sized sweet potato
- 1 tbsp of ghee
- A pinch of cardamom powder
- A pinch of Nutmeg powder
- ½ cup of Milk (your Choice)
- 4-5 crushed Almonds and cashews
- 4-5 black currants

Recipe

- Boil, peel and grate the sweet potatoes in a bowl

- Add the above ingredients and give it a stir
- Warm the milk and add in the pudding.
- Enjoy each delicious bite, knowing there's no better way to fire up your body's furnace and start the day right.

Vaidya Swati Mhaske

Eye Care with Ayurveda

Eyes are the window to your soul

William Shakespeare

In the last couple of decades, our eyes are subjected to excessive stress more than ever. More and more kids are diagnosed with vision issues. Blame it on the increased use of video games, TV, mobile and computer screens. This excess use of devices is responsible for increased cases of headaches, burning and dry eyes, dark circles, and related to the strain on eyes. Blue light emitted from various LED devices not only directly causes eye strain but also interferes with the sleep cycle leading to tired eyes.

Ayurveda has prescribed a very simple and effective eye care routine which involves some purification processes, diet, and lifestyle.

In principle:

Three energy forces within our body Vata, Pitta and Kapha influence different organs of our body. Eyes are the seat of Pitta dosha therefore warrants regular cooling, lubrication, and rest. Eye strain reduces the frequency of blinking that disturbs the

cooling and lubrication process.

Ayurvedic Eye Care Routine

Bring on the coolness. Exposure to coolness is loved by our eyes. Upon waking up, splash cold water on your eyes. This clears off the dried mucus and dirt accumulated in the eyes and stimulates the glands that lubricate the eyes.

Other cooling methods that work for eyes are as follows. Brew some green tea and allow it to cool in the refrigerator overnight along with the tea bags in it. Gently, squeeze excess tea from the bags and place cold bags on closed eyes for 20 minutes. Cotton pads soaked in ice cold cucumber juice work similarly.

Avoid harsh chemicals: Avoid Chemically manufactured beauty products especially eye liner. Instead use ayurvedic Kajal or medicinal eyeliner and thoroughly clean eyes every night.

Regular head massage improves the circulation around the area and relaxes eyes muscles necessary for maintaining visual sharpness, reduces strain and

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

stimulates the tear glands. Use any oil such as coconut, sesame suitable per your body constitution.

Rest your eyes: Resting your eyes frequently by palming works like a charm! Rub your palms together for about 10 seconds and cup your hands over them. Avoid putting any pressure on the eyeballs. Relax in this position for 2-3 minutes and repeat every now and then. Frequently, if you spent a lot of time working on computers. Notice the eye strain melting away.

Love your feet! Interestingly, our feet, as one of the action organs, also come under the rule of Pitta Dosha. Ayurveda prescribes regular application of oil to the soles of our feet, improves eye health and especially clarifies the vision. Using warm sesame oil and *Kansa* bowl, vigorously scrub the soles of your feet before going to sleep. Make sure to wear socks even if you are going to sleep immediately.

Roll your eyes often! Exercising your eye muscles daily is a must. Without moving your head, rapidly take your gaze up, right down and left. Try clockwise and anticlockwise 5 times.

Triphala Eye Wash: A traditional and effective ritual described in Ayurveda for maintaining healthy eyes. Prepare a *Triphala* tea in distilled water using 1 tsp of powder in 250 ml water. Filter using a coffee filter or muslin cloth making sure there are no visible solid particles. Cool in the refrigerator.

Pour 20 mL of this cold solution in an eye bath cup and rinse both eyes for 2 minutes. You may feel burning initially but our eyes get used to it. This procedure can be done every evening and is said to be effective for chronic dry eye syndrome, red eyes, irritated conjunctiva, and sty.

Netra tarpan aka Ghee wash: A bit elaborate process than Triphala wash, however it is a traditional ayurvedic remedy. Using sterile equipment, melt 2-3 tablespoons of Organic Desi Cow Ghee. Pour in an eye bath cup. Press it over one eye for 2-3 minutes, making sure the eye is literally bathing in it. Blink several times and discard the ghee. Repeat the process with the other eye.

Trataka Meditation Eyes exercises are very beneficial in maintaining good vision and eye health. A popular and traditional process of Trataka aka gazing meditation has been prescribed by Yoga. A yogic

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

textbook, '*Hatha Yoga Pradipika*', defines Trataka as '*staring intently with an unwavering gaze at a small point until tears are shed*'. This fascinating technique, often performed by gazing at a ghee lamp without a blink, is very energizing for the mind, improves concentration, paving the way for a deeper meditation practice. Though meditative, Trataka is one of the *shat-kriyas* or six cleansing methods described in Hatha Yoga, and though meditative, this procedure cleanses and heals the eyes during tearing.

Diet

Eyes love rainbow diets. Eat a variety of vegetables and fruits that are intense in color. Take your vitamins. A ½ teaspoon of Triphala Ghee consumed with warm water can be beneficial as well.

Kalpana Nimkar, PhD
(847) 372-7553

kalpana@sankalp-wellness.com

Active Meditation Technique

In the past, meditation was known to be a process of sitting down quietly at one place, trying to engage oneself in one thought, and eventually trying to be in a thoughtless state of mind. Today, it is a quite common understanding that meditation need not be done sitting at one place at a certain time. Even the process of cooking a meal in a happy state of mind and with complete involvement of mind can be a process of meditation.

Let us learn about a middle path – neither sitting idle and trying to reach a thoughtless mind, nor doing an activity with complete devotion and trying to reach a blissful mind. This middle path is what is active meditation. Here, we do sit or lie down in one place but get involved in the meditation process through certain activities.

When one is suffering from a chronic disease, going through needful medical treatment, it becomes vital that the immune defense is strong, willpower is boosted, and quality of life is not compromised. This is where the active meditation technique plays an important role. Since the person is actively involved in the process of

meditation, it becomes easier to keep the mind away from bodily pains.

1. As the first step, loud, audible sounds are produced after every deep inhale and thus resonance is developed. The sounds produced are A U and M. Sound A has lowest frequency, sound U has middle and sound M has highest frequency. This loud chanting creates resonance in the body thus helping the body cells relax. The low frequency A chanting helps relax the body below the naval center where body frequency is also low. The middle frequency U chanting helps relax the body between throat and naval center where body frequency is also at middle level. Lastly, the highest frequency M chanting relaxes the head and neck region where body frequency is also at its highest.

2. As the second step, the same three sounds are produced inside the mind and again the same resonance is developed. This mental chanting also leads to the same pattern of resonance waves and helps relax the body cells.

3. As the third step, AUM is repeated inside the mind and this mental chanting further relaxes the entire body.

By the end of these three steps, the development of resonance brings the mind to the present moment and the mind can feel the silence. Now the next steps help increase inner sensitivity as well as inner awareness.

4. Breath awareness – breath is observed at the tip of the nose. Then it is observed inside the nostrils. This simple observation and watching of breath lead to reduction in any imbalance in right and left nostril breathing. The imbalance is further reduced by performing 9 rounds of alternate nostril breathing exercise.

5. Awareness and relaxation – Pointed awareness is felt at the tip of the nose, then linear awareness is felt through the air path from the nose tip to the throat region, then surface awareness is felt through the inner surface of the air path. This deeper and deeper awareness of breath increases sensitivity for internal organs. This step is concluded by Bhramari chanting or making a humming bee sound to have three-dimensional awareness as you recognize the

resonance throughout the body due to the humming bee sound's vibrations.

6. Recognition of nerve impulses with the help of mudras –

- a) Chin mudra – At the contact point of fingertips, pulse is observed. Then heart beats are observed. Then synchronization between the two is observed. By opening the fingers and touching them again and again, nerve impulses traveling from hand to the brain are observed.

- b) Chinmay mudra – Same process is followed in this mudra and nerve impulses are observed.

- c) Adi mudra – During the same process, a gush of nerve impulses is observed.

- d) Namaskar mudra – Again the same process is followed to feel the gush of nerve impulses.

With every mudra, the speed of nerve impulses traveling to the brain goes on

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

increasing. Again, the step is concluded by Bhramari chanting or making the humming bee sound. Now inner awareness and sensitivity move from the gross to the subtle.

7. Lastly, a resolve is repeated in mind nine times along with the inhalation and exhalation process. Resolve is nothing but a positive thought made of a minimum number of words. One example can be – I am blissful.

I would give complete credit for this active meditation technique to our *Guru Dr H R Nagendra* who is the founding trustee of the first yoga university in America – *Vivekananda Yoga University* <https://vayuusa.org/>. I learnt the technique during my master's degree program in Yoga Therapy from this University.

Feel free to contact me if you want to learn more about and practice it along with me to experience the benefits mentioned.

Anupama Buzruk
(847) 544-6708
anubuzruk@gmail.com

Kudos to a special Yoga teacher

Yoga is an ancient Indian tradition which has gone global. It is trending activity, suitable to balance hectic new age life style. I was pondering over it and by chance I was introduced to this lady named Unna Ramnathan from Houston, who was named among the top 5 volunteers in lithe local paper Star. Who teaches stretch and tone classes on line but with a unique flavor. She has added weights and holding the poses to her teaching.

I joined her class and decided to ask her about her journey. Here is the exchange -
Yoga is the new buzz word now. How was she inspired to learn Yoga and does she remember her first session?

She told me that she took different exercise classes and tried Yoga in 1994 with Mary McDermott overseas.

She was instrumental in inspiring her interest. Her brother is also an art of living Yoga teacher.

But when she returned to USA, she took formal training in 2012 in Austin, Texas with living Yoga program.

I asked her what is the special brilliance about Yoga and what did she gain out of it? Her reply was Yoga does benefit all aspects of life physical, mental and spiritual.

For her personally, she has become more flexible and has more sense of balance.

She remembers the calmness she felt after her session in the beginning.

One may not be able to touch one's toes to start with but was told by her teacher to do the best one can and not be in the competition.

Yoga teacher Unna Ramanathan

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

I asked her what would she tell a beginner about Yoga and what is the benefit and why should they take it up?

For those who do take it up, depending on how sincere and disciplined in their practice, they will reap the benefits.

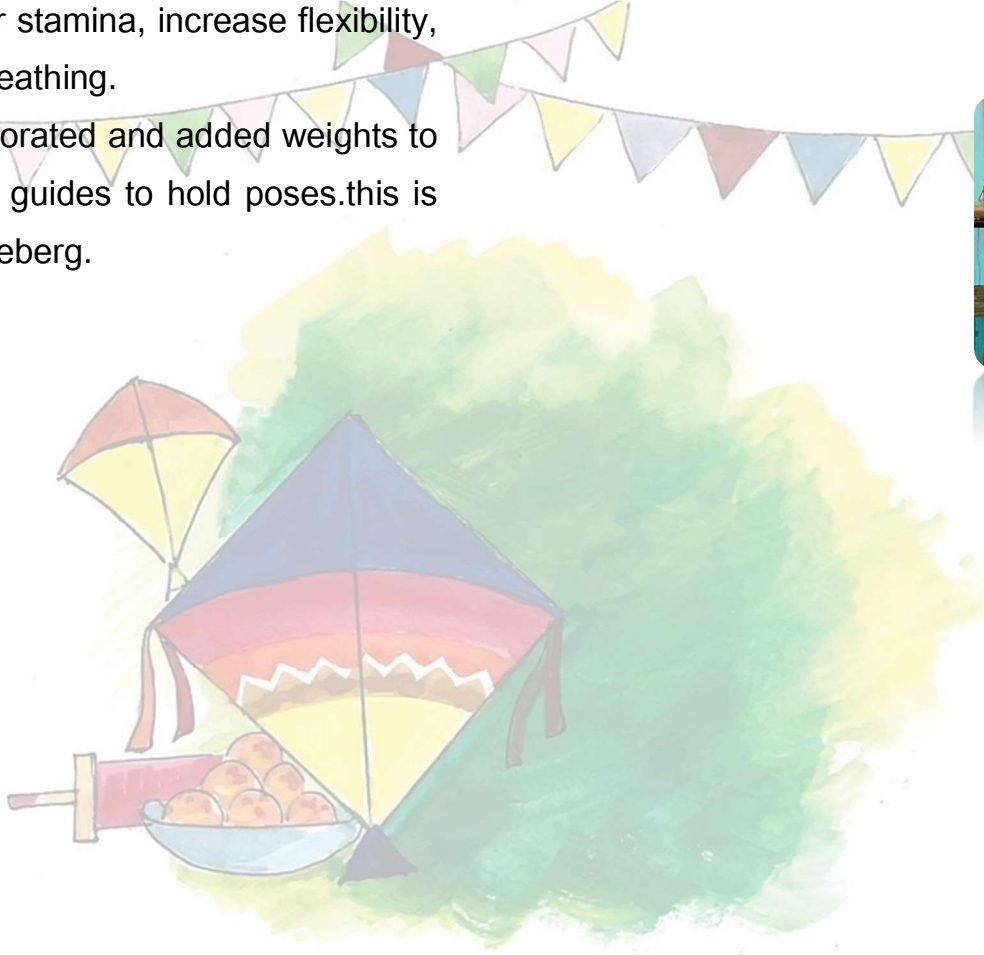
It will build your stamina, increase flexibility, and improve breathing.

She had incorporated and added weights to poses and she guides to hold poses. this is just the tip of iceberg.

I told her when the class is over, it feels as if the whole day's stress has melted. It is not acrobatic performance but truly gives one a sense of calmness. Just like her personally. Kudos to her.

Alka Gadgil

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

DRAPER
& KRAMER

MORTGAGE
CORP.

Gyan Srivastava

Residential Mortgage Lending

- Home Purchase and Refinance Loan Specialist
- Lender Credit Available to Offset Closing Costs
- Cash-out Refinancing Options Available
- Fixed/Jumbo/Adjustable-Rate Mortgages (ARMs)
- No PMI Program
- In-House Underwriting and Closing
- Investment Properties/Second Homes
- Home Equity Lines of Credit (HELOCs)
- FHA/VA/Interest Only
- Quick Turn Times

Contact me for a low rate quote and a mortgage consultation!

Mobile: 630-670-1645

gyan.srivastava@dkmortgage.com

Office: 630-268-5447

www.dkmortgage.com/gyan

701 E. 22nd Street, Suite 125 • Lombard, IL 60148

EQUAL HOUSING LENDER

Gyan Srivastava (IL:031.0027115 NMLS:287055) is an agent of Draper and Kramer Mortgage Corp. (IL:MB.0004263 NMLS:2551) is an agent of Draper and Kramer Mortgage Corp. (NMLS:2551) an Illinois Residential Mortgage Licensee located at 1431 Opus Place, Suite 200, Downers Grove, IL 60515, 630-376-2100. IL: Illinois Residential Mortgage Licensee No. MB.0004263 - Licensed by the Department of Financial and Professional Regulation, Mortgage Banking Division, 100 West Randolph, 9th Floor, Chicago, IL 60601, (888) 473-4858. 02970-01 03/2018

SPONSORS WALL

We wish to thank following people who have purchased Sponsorship Packages for 2023.

वैयक्तिक रुपेरी पान

Sheetal Jagtap
Manik Nambiar

वैयक्तिक स्वर्णकमळ

Komal Swadas

दांपत्य रुपेरी पान

Swati and Mahesh Mohnalkar
Deepa and Yogesh Ajmire
Deepa and Narasimha Kamath
Sneha and Dilip Kulkarni
Ratnangi and Nilesh Malpekar

दांपत्य स्वर्णकमळ

Aparna and Sameer Khaladkar

दांपत्य हिरेकुडी

Anita and Hiren Kelekar
Aparna and Prasad Walawalkar

कुटुंब रुपेरी पान

Shilpa and Nilesh Joshi

कुटुंब स्वर्णकमळ

Shipra and Prasad Athanikar

आजीव

Kamini and Vasant Shelke
Tejasi and Pranshu Adavadar

आजीव Upgrade रुपेरी पान

Shamkant Sheth

आजीव Upgrade स्वर्णकमळ

Ashwini and Vivek Modak

आजीव Upgrade हिरेकुडी

Vaishali and Sanjay Wagh
Neela and Ashok Lele
Ulka and Ashish Nagarkar
Sangeeta and Rajesh Hatkar

देणीदार

Laxmikant Mahishekar
Jayjeet Govardhan
Vidya and Sanjay Nahar
Madhuri Parhad
Vaishali Belsare
Shree Datt Raut
Neela and Ashok Lele

The image features a light beige background. In the center, there is a circular frame composed of a dotted line. Inside this circle, the word 'कथा' (Katha) is written in a bold, black, stylized Devanagari script. Surrounding the central circle is a large, intricate mandala. The mandala is composed of multiple layers of geometric and floral patterns, including teardrop shapes, circles, and lines, all rendered in a light brown or gold color. The overall design is symmetrical and has a traditional Indian aesthetic.

कथा

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

नाही करायची दुस-याला मदत या शहरात

“हॅलो, प्रीती बोलतेय. मांडवी आहे?”

“मांडवी, प्रीतीचा फोन आहे.”

मांडवी आंघोळीला चालली होती. तिने पाण्याचा नळ बंद केला आणि कपड्याला हात पुसत बाहेर येऊन फोन घेतला.

“हॅलो प्रीती, बोल.”

“मांडवी, मला थोडी मदत करतेस? तुला तर माहीतीये मी सकाळीच बाहेर पडते. पप्पूला शाळेत सोडून पुढे कामाला जाते. आमचे नाना त्याला आणतात. पण नानांना हल्ली फार कमी दिसतं. रोज माझ्या मनावर एक टेन्शन असतं, की कसे आणत असतील त्याला गाडीवर. मी तुला म्हणणार होते, तुझा राजू पप्पूच्याच वर्गात आहे. तू राजूला रिक्षाने आणतेस तर पप्पूलाही आणत जा. तुमच्या घरापर्यंत फक्त. नाना तुमच्या घरासमोर भाजीवाले बसतात ना तिथं थांबतील. तिथून आमच्या घरापर्यंत काही रिस्की नाहीये. अजिबात गर्दी नाही. दोन छोटे रस्ते पार केले की आमचं घर. मोठे चौक नाही, बसेस नाही. तेवढं नाना आणू शकतात. करशील का एवढं प्लीज!”

मांडवी छोट्या गावातून आलेली, कुणालाही मदत करणं तिच्या दृष्टीने अगदी स्वाभाविक गोष्ट होती. प्रीती काही तिची मैत्रीण नव्हती, फक्त ओळखीची होती. एवढ्यातच प्रीतीने नवं घर घेतलं होतं. जुनं घर सोडलं पण नव्या घरासाठीचं कर्जच मंजूर झालं नाही. तिच्या नव-याला नोकरी पण काही खास नव्हती. प्रीतीने स्वतःसाठी नोकरी शोधली, दिवसभर काम करून अठराशे रु. देणारी. मुलगा नर्सरी स्कूलमध्ये जाणारा. प्रीतीचे वडील - नाना - त्याला शाळेतनं आणायचे. नंतर शेजारी एका पाळणाघरात ठेवायचे. संध्याकाळी सात

वाजता प्रीतीचा नवरा त्याला घेऊन यायचा. आठ वाजता प्रीती घरी पोचायची. ही प्रीतीची दैनंदिनी.

मांडवीला हे खूप विचित्र वाटायचं. या शहरात ही काय जगण्याची पद्धत असावी लक्षात यायचं नाही. स्त्री-पुरुष लग्न करतात, मुलं होऊ देतात. मग दोघंही नोकरीला जातात. मुलाला दाया सांभाळतात किंवा पाळणाघरं सांभाळतात. संध्याकाळी दमून भागून घरी येताना तयार पोळ्या, पॅकड फूड असं काय काय घेऊन येतात किंवा फोनवर ऑर्डर देतात. सुटीच्या दिवशी सगळ्या कुटुंबाने बाहेर जेवायला जायचं. यांच्या जगण्यात टेबलखुर्ची, टीव्ही, सीडीज्, नवे कपडे, दागिने, बाहेरचं खाणं एवढ्याच गोष्टी. ना कधी उगवता सूर्य पाहतात ना माळवता. फुलं पाहतात ती बूकेत. यांना सारखा ‘बोअरडम’ असतो. त्यावर इलाज चित्रपट, टीव्ही, हॉटेलिंग, चिक्कार खरेदी एवढेच.

प्रीतीबद्दल मांडवीला सहानुभूती वाटते. प्रीतीसारख्या कुणाबद्दलही. स्वतः थोडी तोशीस सहन करून दुस-याला मदत करणं हे मूल्य ती मागे सोडून आलेल्या जगातलं होतं, इथं हा अवगुण समजला जातो हे मांडवीच्या लक्षात येत नाही.

उदाहरण द्यायचं तर, एक दिवस दारावर एक बाई मोजे विकायला घेऊन आली. तीन मोज्यांचे जोड घेतले तर तीन फ्री मिळणार असे ती सांगत होती. कोण भला माणूस एकसारखे सहा मोज्यांचे जोड विकत घेईल! म्हणून मांडवीला तिची दया आली. कशी विकणार ही मोज्यांचे एवढे जोड? दिवसभर घरोघरी जाऊन मोज्यांची शिफारस करायची, मग स्वतःच्या घरी जाऊन घरातली कामं निपटायची. असा विचार करत मांडवीने तिच्याकडून ते सहा जोड घेऊन टाकले.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

घरात सगळे मांडवीच्या या स्वभावाला जाणून होते. कुणी काहीच बोललं नाही.

एकदा अशीच एक बाई आली. “मी वारीला आल्येय. दक्षिणा दे. थोडीशी साखर दे.” मागायला लागली. मांडवीने पैसे आणून दिले तर म्हणाली, “चहापत्ती आणि साखर पण दे.”

मांडवीने पाहिलं, चहापावडर संपत आली होती. पण टी बॅगज होत्या कशावर तरी मिळालेल्या. तिने त्याच दिल्या. ती बाई म्हणाली, “अगं बया, हे काय! वारीतले समदे हसतील. बरं चल, राहू दे. आता एक साडी दे पाहू. मला बाबांनी तुझ्याकडं पाठवलंय.”

मांडवीने लाल रंगाची एक जुनी साडी आणली. ती म्हणाली, “देवाला मेंदी रंग पसंत आहे. हिरवा हिरवा.”

मांडवीकडे हिरवी साडी नव्हती. ज्या ज्या दाखवल्या त्या तिला पसंत पडल्या नाहीत. शेवटी ती लालच तिने ठेवून घेतली. मांडवीला भरभरून आशीर्वाद दिले. “घरात बरकत येईल. सगळ्यांचं कल्याण होईल. तू मोठ्या मनाची आहेस. बाबांनी मला तुझ्याकडं पाठवलंय.”

मग मांडवीने घातलेल्या पंजाबी ड्रेसकडे पाहून म्हणाली, “असा एक ड्रेस दे माझ्या मानलेल्या मुलीला” मांडवीला हसू आलं. तिने एक ड्रेस आणला. तो बाहीवर थोडासा फाटलेला होता. ते पाहून बाई म्हणाली, “हा कसा घालेल ती ?तिला लाज वाटते. दुसरा दे ना.”

मांडवीने दुसरा ड्रेस आणून दिला. तो मेंदी कलरचा होता. बाई एकदम खूश झाली. “मेंदी रंगाचा आणलास. हा रंग देवाला पसंत आहे.”

मांडवीने तिला हे विचारलं नाही, की देवाने स्वतः सांगितलंय त्याला हा रंग पसंत आहे असं?

बाईने सा-या गोष्टी आपल्या पिशवीत भरल्या. मांडवीच्या हातात खडीसाखर ठेवली. खडीसाखर काढता काढता तांदळाचे दाणे खाली पडले. ती म्हणाली, “या घरात माझे तांदूळ सांडले. लक्ष्मी सांडली. या घरात सगळ्यांचं सगळं चांगलं होईल. मला, या बहिणीला, विसरू नकोस. मी पुन्हा येईन प्रसाद घेऊन. आता इतकं सगळं दिलंयस तर चप्पल पण देऊन टाक. मग झालं.”

शेवटी मांडवीची स्लिपर घेऊन ती गेली.

हा सगळा किस्सा ऐकून मांडवीच्या शहरातल्या बहिणी हतबुद्ध झाल्या. मग तिच्यावर तुटून पडल्या, “हद्द झाली तुझी. कपडे, पैसे, चहा पावडर, साखर, चप्पल... संसारच थाटून दिलास तिला. ती काय देणेकरी होती तुझी? या शहरात असं राहिलीस तर एखाद् दिवशी घर लुटून नेतील लोक. कुणालाही घरात पाऊल नाही टाकू द्यायचं. अनोळखी लोकांना दारच नाही उघडायचं.”

मांडवी भोळेपणाने म्हणाली, “मी काही माझ्या गरजेच्या गोष्टी नाही दिल्या. तिला त्या खूप गरजेच्या होत्या. माझ्याकडे पडूनच होत्या. चांगली वाटत होती ती बाई.”

दोघी बहिणींनी कपाळावर हात मारून घेतला.

अशी मांडवी. ती प्रीतीला शक्य तितकी मदत करणारच. तिने सांगूनही टाकलं, पप्पूला आणीन. काळजी करू नकोस.

दुस-याच दिवशी तिच्या राजूला ताप आला. शाळेत पाठवलं नाही. तिच्याच कॉलनीत त्या शाळेत जाणारी अजून दोन मुलं होती. शिरीष आणि नंदू. नंदूला स्वतः तिने अनेकदा शाळेतून आणलं होतं. नंदूच्या आईला आज तिने पप्पूला आणायला सांगितलं, “तू पप्पूला घेऊन ये. मी कॉलनीच्या गेटपाशी थांबीन. पप्पू आला, की त्याला त्याच्या नानांपाशी सोपवीन.”

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

सगळं ठरलं. नंदूची आई मुलांना आणायला गेली.

मांडवी बरोबर अकरा वाजता कॉलनीच्या गेटपाशी पप्पूला घ्यायला गेली. दुस-या बाजूला पप्पूचे नाना उभे होते. ते म्हणाले, “हे काय? तू पप्पूला आणणार होतीस ना?”

मांडवी आपण बेजबाबदार नाही आहोत हे सांगायला उतावीळ झाली. “आज आमच्या राजूला ताप आला. त्याला शाळेत नाही पाठवलं. पप्पूला आणायला सांगितलंय कुणाला तरी.”

कडक ऊन पडलं होतं. ती जागा वाट पाहण्यासाठी अजिबात योग्य नव्हती. एकामागून एक अशा तीन बसेस रस्त्यावर येऊन उभ्या राहिल्या. त्यांच्या मध्ये मध्ये जी थोडी रिकामी जागा होती तिच्यात वाकून पाहात रिक्शा शोधायच्या, रिक्शात दोन मुलं आणि एक बाई आहे का तपासायचं, तापातल्या राजूचं ‘कडेवर घे’ चं टुमणं ऐकायचं. या सगळ्यात वीस-पंचवीस मिनिटं गेली. ती पप्पूसाठी काळजीने आणि दिलेलं वचन निभावू न शकण्याच्या अपराधभावाने भरून गेली.

ती पप्पूच्या नानांना म्हणाली, “तुम्ही इथं थांबा. मी आत कॉलनीत रिक्शा गेलीय का पाहून येते.”

रस्ता क्रॉस करून ती कॉलनीत गेली. रिक्शा आलेली नव्हती.

तेवढ्यात शिरीषचे बाबा स्कूटरवर आले. शिरीष पुढे उभा होता आणि मागच्या सीटवर पप्पू बसला होता. पप्पूला पाहिल्यावर तिच्या जिवात जीव आला. एवढासा पप्पू. कुठल्यातरी पूर्ण अनोळखी माणसाच्या स्कूटरवर बसून मांडवीकडे आला होता. मांडवीशी त्याची काही खूप ओळख नव्हती. मांडवीने त्याला स्कूटरवरून उतरून घेतलं आणि शिरीषच्या

बाबांना विचारलं, “हा तुमच्याबरोबर कसा काय आला?”

“नंदूची आई याला आणि आणि नंदूला घेऊन रिक्शात बसली तेवढ्यात कसा कोण जाणे, नंदू पडला रिक्शातून.”

“काय सांगता?”

“हो. फार लागलं नाही त्याला. पण मग त्याची आई त्याला घेऊन दवाखान्यात गेली. मग याचं काय करणार? म्हणून मी घेऊन आलो.”

ते ऐकून मांडवी गार पडली. तिने शिरीषच्या बाबांचे पुन्हा पुन्हा आभार मानले. मग एका हाताने पप्पू आणि दुस-या हाताने राजूचं बोट धरून रस्ता क्रॉस करू लागली. रस्त्यात रिक्शास्टॅण्डच्या रिक्शा कशाही उभ्या होत्या. त्यांच्या मधून रस्ता काढत, वाहनांना चुकवत कशीबशी पलीकडे पोचली तर बरोबर त्याचवेळी नाना रस्ता क्रॉस करून पलीकडे जाताना दिसले, कॉलनीत.

“नानाऽ नानाऽ” ती जोरात हाका मारायला लागली, पप्पूपण. पण त्यांच्यापर्यंत एकही हाक पोचली नाही. पुन्हा कसरत करून मुलांना घेऊन तिथं पोचेपर्यंत तिने हाकांनी सारा रस्ता जागृत करून टाकला. नाना सोडून.

अखेर तिने नानांकडे पप्पूला सोपवलं. सगळं सांगितलं. आता तिला काळजी वाटत होती नंदूची. तिचं पप्पूला आणायचं काम नंदूच्या आईवर सोपवलं होतं. त्यामुळे नंदू पडला हे ऐकून ती फार काळजीत पडली होती.

तेवढ्यात रिक्शा येऊन थांबली. त्यात नंदूची आई. तिच्याबरोबर डोक्याला पट्टी बांधलेला नंदू आणि खांद्यावर झोपलेला छोटा टिनूपण.

“काय झालं?” मांडवीनं अधीरतेनं विचारलं.

“याला घे.” नंदूच्या आईने टिनूचं गाठोडं मांडवीच्या हातात दिलं आणि ती उतरली.

“न जाणे, कुणाचं तोंड पाहिलं होतं आज सकाळी. जीव वाचला, नंदूच्या पायावरनं रिक्षा जाणार होती आज. तो पप्पू एका कोप-यात बसला होता, हा एका कोप-यात. त्याला नीट बसवत होते तर हा इकडून पडून गेला.”

याचा अर्थ पप्पूमुळेच हे घडलं होतं. म्हणजेच मांडवीमुळे. या घटनेला जबाबदार कोण? प्रीती आणि पप्पूची आई एकमेकींना ओळखतही नाहीत. नंदूला काही झालं असतं तर प्रीती जबाबदार नाहीच. मांडवीच.

मांडवी कुणाला मदत करत होती?

मांडवी कुणाच्या जगण्याला आणि मृत्यूला जबाबदार होती?

या सगळ्या घटनेशी मांडवीचा काय संबंध होता?

यातल्या कुठल्या गोष्टीशी नंदूच्या आईचा संबंध होता?

प्रीतीच्या समस्येशी नंदूच्या आईचा काय संबंध?

पप्पूला घरी आणणा-या शिरीषच्या बाबांचा प्रीतीशी काय संबंध?

कोप-यावर उभ्या, कमी दिसणा-या व ऐकू येणा-या नानांचा शिरीषच्या बाबांशी काय संबंध किंवा नंदूच्या आईशीही काय संबंध?

हे सगळे एकमेकांचे कोण लागतात? कुणीही नाही.

या सगळ्या एकमेकांशी संबंध नसलेल्या माणसांमध्ये एका घटनेचा एकत्रित अनुभव यायला मांडवीच जबाबदार होती.

जे घडतं त्यावर कुणाचा अधिकार असतो! चालता चालता एखादा माणूस खड्ड्यात पडतो तो कुणामुळे?

हा विचार करत मांडवी जिना चढत होती. तिच्या घरात फोनची रिंग वाजत होती.

धावत जाऊन तिने फोन उचलला. प्रीती बोलत होती, “हॅलोऽ, प्रीती बोलतेय. पप्पू ठीक आहे ना गं? काल त्याच्या डोक्याला लागलं होतं. मी विसरूनच गेले होते आणि आज मला पुन्हा पुन्हा तेच आठवतंय. कामात लक्ष लागत नाहीये. घरी चाललेय रजा घेऊन” रडवेला होत जाणारा तिचा स्वर.

आपल्या बाळाकरता तडफडणारी ही या शहरातली आई!

मांडवीने पण धडा घेतला, नाही करायची दुस-याला मदत या शहरात, काही खरं नाही.

(लेखिकेच्या ‘शहरातला प्रत्येक’ या कथासंग्रहातून)

डॉ. सुजाता महाजन

जगण्याला लय आली

नेहाचे पाय अगदी आखडून गेले होते. सकाळी पडलेला बर्फ वितळत होता हळूहळू. बाहेरची थंडी थोडी थोडी आत झिरपायला लागली होती. बोटही गार पडायला लागली. पार्कव्ह्यू ग्रुपच्या टुमदार इमारती समोरच्याच पार्किंग लॉटमध्ये गाडी लावून नेहा एका तासापासून बसली होती. “साडेसात झाले. घरी जाणार की नाहीत या?” नेहा वैतागत म्हणाली. तेवढ्यात काचेचं प्रवेशद्वार उघडून डॉ. आशा बाहेर पडल्या. आपण फोनवर काहीतरी बघण्यात मग्न आहोत असं भासवून ती त्यांचा अंदाज घेत राहिली. मध्यमवयीन, मवाळ चेहेरा, केसंही थोडे पांढरे होत चाललेले... त्यांचं एकूणच व्यक्तिमत्त्व समंजस असावं असं वाटलं. पार्कव्ह्यूच्या वेबसाईटवरच्या फोटोत थोडं कृत्रिम हसू वाटलं होतं, पण प्रत्यक्षात मात्र असं काही जाणवलं नाही.

तेवढ्यात त्या तिची गाडी पार करून एक जागा पलीकडे लावलेल्या आपल्या BMW कडे गेल्या. जाता जाता क्षणभर आपल्याकडे त्यांनी पाहिलं की काय असं वाटलं नेहाला, पण त्या तशाच आपल्याच विचारात गाडी मागे घेऊन दिसेनाशा झाल्यासुद्धा. गेले ३-४ दिवस नेहा संध्याकाळी तास दोन तास ताटकळत वाट बघत बसत होती. आज दर्शन झालं शेवटी. मग तीही घरी निघाली. येता येता Chipotle मधून संध्याकाळचं जेवायला घेऊनच आली. सगळीकडे कसं मळभ दाटून आलं होतं. वारं पण भरपूर. त्यामुळे अजूनच थंडी! घाईघाईत ती अपार्टमेंटकडे जाऊ लागली... जाता जाता एक-दोन शेजाऱ्यांना अर्धस्मित करून जुजबी 'हाय! हॅलो!' केलं. त्यांनीही मान डोलावून प्रतिसाद

दिला. वर्षभर झालं होतं तिला इथे शिफ्ट होऊन, पण असं जुजबी बोलण्यापलीकडे कधी ओळखी वाढल्या नाहीत. येता येता पत्रं घेऊन ती घरी आली. 'नुसती बिलं आणि पत्रकं' मनाशी म्हणत तिने लॅपटॉप सुरू केला. प्रोजेक्टबद्दल अजून सतराशे इमेल्स आल्या होत्या. त्यांना उत्तर देण्यात काही काळ गेला.' हे काय न संपणारं काम! म्हणून शेवटी ती जेवायला बसली. जेवता जेवता पुन्हा एकदा डॉ. आशा पारेकर विषयी सर्च करून अजून काही माहिती मिळते का बघितलं. फेसबुक प्रोफाइल पण नाही सापडलं. पार्कव्ह्यूच्या वेबसाईट व्यतिरिक्त कुठे काही नव्हतंच. मग पुन्हा वेबसाईटवरची माहिती वाचून काढली. 'देशी आहेत, भारतात सुरुवातीचं शिक्षण झालेलं दिसतं, उच्च शिक्षण इथलं, सायकॉलॉजिस्ट आणि थेरेपिस्ट म्हणून बऱ्याच ठिकाणी सन्माननीय उल्लेख आहे. आज प्रत्यक्षात बघून पण बऱ्या वाटल्या.' असा विचार करता करता शेवटी तिने जेवण उरकून कपडे इस्त्री करायला घेतले. उद्या सकाळचीच अपॉइंटमेंट होती.

“गुड मॉर्निंग!” डॉ. आशांचा हसरा चेहेरा बघून नेहाला बरं वाटलं. "How are you?" डॉ. आशांचा प्रश्न. "I am doing fine!" नेहानी सराईतपणे सवयीचं उत्तर दिलं. डॉ. आशांनी ओळखलंच ते. मग हवापाण्याच्या गप्पा झाल्या थोड्या, “या हिवाळ्याचा कोण वीट आला आहे!” “एव्हाना स्प्रिंग सुरू व्हायला हवा होता,” कसा कंटाळा आला आहे” वगैरे. वाक्यांची देवाण घेवाण झाली. तिथल्या सजावटीचं कौतुक करताना तिची नजर सहजच त्यांच्या डिग्री सर्टिफिकेटवर गेली आणि तिने विचारलं, “तुम्ही मुंबई

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

मध्ये होता का?" "हो." आशांना हे थोडं अपेक्षित होतंच. त्यांनी तिला पार्किंग लॉटमध्ये पण पाहिलं होतं. बरेचसे त्यांचे क्लायंट्स अशी खात्री करून घेतात हे त्यांनी अनुभवलं होतंच. 'शेवटी ज्यांच्यासमोर मन मोकळं करायचं त्या व्यक्तीची खात्री तर वाटली पाहिजे ना? आपण भारतात राहिलो आहोत यामुळे तिला थोडं जास्त सुरक्षित वाटत असेल, मी तिला समजू शकेल असं वाटलं असेल. मनाची जडणघडण समजण्यासाठी त्या व्यक्तीची सामाजिक आणि सांस्कृतिक परिस्थिती समजू शकलो तर फायदा होतोच, पण ते आवश्यक असतंच असं नाही...' डॉ. आशाला वाटून गेलं. 'मन आणि त्याचे खेळ सगळीकडे सारखेच.'

नेहा काही आपणहून सांगत नाही म्हणून आशानी वरवरची चौकशी सुरु केली. "कुठे राहतेस? शिकायला आली आहेस की कामाकरता? कामाचं स्वरूप काय असतं?" अशा साध्या प्रश्नांनी सुरुवात केली. उत्तर देता देता नेहानीही प्रश्न विचारायला सुरुवात केली. "तुम्ही मूळच्या कुठल्या?" "भारत सोडून किती वर्ष झाली? मध्ये मध्ये जाता का?" "मुलंबाळं किती? मिस्टर काय करतात?"... आपण फारच भोचक प्रश्न विचारतो आहोत हे कळूनही तिला कुठल्यातरी urgency ने या प्रश्नांची उत्तर जाणून घ्यायची होती. हे काहीही मनावर न घेता डॉ. आशा शांतपणे प्रामाणिक उत्तर देत राहिल्या. हळूहळू नेहाचं समाधान झालेलं दिसलं आणि तिच्या प्रश्नांचा वेग मंदावला.

शेवटी तिने विचारलं, "तुम्हाला मराठी येत ना?" "हो अगदी छान येतं आणि तुला मराठी, हिंदी, इंग्लिश कुठल्याही भाषेत बोलायची परवानगी आहे." डॉ. आशाने हसून उत्तर दिलं.

नेहाच्या चेहेऱ्यावर हसू उमटलं. "ते प्रेझेंटेशन वगैरेसाठी इंग्लिश ठीक पण मनातलं सांगण्यासाठी मला तरी मराठीतच बरं वाटतं."

"तू कुठली ग मूळची?" आशाचा प्रश्न.

"बडोद्याची. म्हणजे ८-९ वर्षांपासून बडोद्याला शिफ्ट झालोत पण त्या आधी औरंगाबादला रहायचो."

"अच्छा." ...मुलाखतीची वेळ संपली पण मुद्द्याचं काही बोलणं झालंच नाही.

पुढच्या मुलाखतीची वेळ निश्चित करता करता डॉ. आशानी सहज विचारलं, "घरी कोण असतं?"

"कोणी नाही मी एकटी आहे."

"अगं भारतात घरी कोण असतं असं विचारायचं होतं मला."

कळत नकळत नेहाच्या चेहेऱ्यावरून वेदना तरळून गेली पण लगेच चेहेरा आणि आवाज निर्विकार करत तिने उत्तर दिलं "कोणी नाही, एकटीच असते मी." मग विषय बदलत प्रेमळपणे त्यांनी विचारलं, "पुन्हा येशील ना?" नेहाला एकदम बरं वाटलं. 'हो' म्हणत ती बाहेर पडली.

आज ऑफिस मध्ये तिचा फार काही वैताग झाला नाही. नुकतीच अचानक ५ दिवस सुट्टी घेतली होती तिने, त्यामुळे प्रोजेक्ट्स मागे पडले होते. दोन महत्वाचे प्रोजेक्ट्स तर हातातून गेले पण होते. पण तिला त्याचं काही वाटलं नाही. 'आधी स्वतः रुळावर येऊ मग प्रोजेक्ट्सचं बघू.' असा विचार करत ती आपलं काम करत राहिली. सगळी टीम बदलली होती, कोणीच ओळखीचं नव्हतं त्यामुळे कोणाशी काही बोलणं पण झालं नाही.

आज परत येतांना तयार डिनर न आणता ती सरळ घरी आली. फ्रिज उघडून बघितला तर त्यात ४-५ सफरचंद, १-२ काकड्या, दूध आणि जुना ब्रेडचा पुडा सापडला. कपाटात डाळ तांदूळ सापडले थोडे.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

किती दिवसांपूर्वी आपण शेवटचं ग्रीसरी शॉपिंगला गेलो होतो हेही तिला आठवेना. फ्रिजर मधले २-४ अर्धवट संपलेले आईस्क्रीमचे डबे बाजूला केले तर फ्रोजन भाज्यांची बॅग पण सापडली. मग उत्साहाने तिने खिचडी टाकली आणि सामानाची यादी करायला सुरुवात केली.

पुढच्या अपॉइंटमेंटमध्ये हवापाण्याच्या गप्पांना पूर्णपणे छोट मारून नेहाने थेट सुरुवात केली. "मला असं वाटतं आहे की मला नैराश्य येत आहे. किंवा आलेलं आहे. मला सतत निरुत्साही आणि थकल्यासारखं वाटतं. मन लागत नाही. मी माझ्या हुशारीवर प्रोजेक्ट्स मिळवले आहेत पण आता त्या प्रोजेक्ट्सवर कामही करावंस वाटत नाही. स्वयंपाक पण नाही."

"तू घरून काम करतेस का?" डॉ आशांनी विचारलं. "हे वर्ष सगळ्यांसाठीच कठीण गेलं आहे." या वर्षी social contact कमी झाल्याने हा त्रास सगळ्यांनाच थोड्याफार प्रमाणात जाणवत होताच. "हो, अगदी आत्ता आत्ता पर्यंत घरूनच काम करत होते. पण आता जायला लागले आहे ऑफिसला."

डॉ आशा पारेकरांना नेहा काही फार मोकळी झाली नाहीये हे जाणवत होतंच. अजून काही सेशनस घ्यावे लागतीलच. एकटेपणा दिसतो आहे. एकटेपण बऱ्याच व्याधींना कारणीभूत ठरतो. स्वतःच्या हिमती वर ही मुलं-मुली इथं येतात. विद्यार्थी म्हणून आले तर मित्र-मैत्रीणी होत असतील पटापट. नोकरीवर येणाऱ्यांना कठीण जात असेल कदाचित ओळखी वाढवणं. किंवा स्वभावही असतोच!

"बरं तुझ्यासाठी या काही एक्सरसाइझस. न चुकता करायच्या बरं".

"इथे काही भारताशी किंवा प्रांताशी निगडित सांस्कृतिक संस्था आहेत. त्याची माहिती मिळवायची.

लायब्ररीमध्ये जाऊन काही क्लब्स आहेत का याची माहिती मिळवायची. वाटलं तर जॉईन व्हायचं. काहीतरी रोज काम करायचं म्हणजे शारीरिक कष्ट! आपल्या शरीराला सुद्धा काम हवं असतं, योगा कर, जिम लाव, घराची स्वच्छता काढ. तुझं सगळं काम बुद्धीचं, कष्टाने शरीर स्थिर राहते आणि मग मनाला पण शांत राहता येतं. आणि gratitude journal लिहिणं सुरु कर. इंटरनेट वर बरीच माहिती आहे यावर, रिसर्च पण झालेला आहे." नेहा मन लावून हे लिहून घेत होती. "हे सगळं करायचं हं नक्की पुढच्या आठवड्यापर्यंत."

"बरं अजून एक काम कर. तुझ्या भारतातल्या मित्रमैत्रीणींना कॉल करायचा आणि मला सांगायचं." हे ऐकलं आणि नेहाचे हात अडखळले. तिचा श्वासोच्छवास पण थोडा जड होतो आहे असं जाणवलं. नेहा काही म्हणणार तर तिच्या तोंडून शब्दच फुटेना. तिची ही अस्वस्थता बघून त्यांना नवल वाटलं. पण त्या म्हणाल्या, "अगं असूदे ... अगदी केलंच पाहिजे असं नाही काही."

"फोन राहू दे, फेसबुक? व्हाट्सएप?"

"मी काही महिन्यांपूर्वी फेसबुक डिलिट केलं. फोन सुद्धा बदलला." नेहानी कबुली दिली.

"अगं असं का केलंस? आपल्याला लोकांची गरज असते बाई, we are social animals."

"नवीन जॉब, नवीन फेसबुक अकॉउंट, नवीन फोन... नवीन सुरुवात करावी वाटली with a clean slate."

"असं घडलं काय क्लीन स्लेट करण्यासाठी?"

"काही नाही... मी माझी एंजमेंट मोडली." नेहा खजील होत म्हणाली.

'ओह... ब्रेक अप!' डॉ आशाला आता काही हाती लागल्यासारखं वाटलं. हिच्यात खूप अपराधीपणा जाणवतो आहे. आत्ता कुठे ही मोकळं बोलायला लागली आहे. आत्तापर्यंत वरवरचं बोलणं होतं.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

"अगं, नाही पटत आपलं कधी कोणाशी किंवा त्यांचं आपल्याशी... सोडून द्यावं". म्हणाल्या खऱ्या डॉ आशा असं, पण या कारणाचं निमित्त होऊन नैराश्य आलेल्या बऱ्याच केसेस त्यांनी हाताळल्या होत्या.

"बरं अरेंज्ड होतं कि तू जमवलं होतं?"

"आईनेच ठरवलं होतं. चांगला आहे तुषार... हुशार पण"

"स्वभाव जुळले नाहीत का?"

"थोडाफार स्वभाव वेगळा होता खरा, पण जमायचं आमचं"

"मग कुठे माशी शिंकली?"

"अहो, प्रसंग काय? आणि आत्ताच लग्न करा म्हणून कसला आग्रह चालला होता? एका वर्षात नाही झालं लग्न... तर नंतर अजून काही वर्ष थांबावं लागतं म्हणे. मला खूप राग आला....."

"एका वर्षाचा काय प्रकार? आणि कसला प्रसंग?" डॉ आशाच्या मनात पाल चुकचुकलीच.

"गेल्यापासून एक वर्ष....आई गेल्यापासून एक वर्ष".

नेहा अडखळत म्हणाली... "She... she passed away....."

जणू हे वाक्य उच्चारताक्षणीच वास्तवाची जाणीव कट्यारीसारखी तिच्या हृदयात खुपसली गेली. आणि नेहाचा बांध फुटला. ती हमसून हमसून रडायला लागली. आशा नकळत तिच्याजवळ जाऊन तिच्या डोक्यावरून हात फिरवू लागली, तिलाही भरूनच आलं, सातासमुद्रापार येऊन ही मुलगी आईच्या जाण्याचं दुःख एकटीनं पेलते आहे. She is grieving...

हळू हळू नेहा शांत झाली. आशाला पुढच्या अपॉइंटमेंटची आठवण करून द्यायला आशाची असिस्टंट आत आली. तिला नेहाजवळ बसवून तिला काही सूचना दिल्या. नेहाचा हात हातात घेऊन म्हणाली.... "I am truly sorry for your loss..."

आपण उद्या बोलूया सविस्तरपणे. सॉरी हं...मला पुढच्या अपॉइंटमेंटला जावं लागेल. कॅथी तुझ्याबरोबर थांबेल थोडावेळ. मी कॉफी आणि स्कोन्स मागवलेत तुझ्यासाठी.... बरं वाटेल जरा."

नेहा निःशब्दपणे कॉफी पित होती. हाताची थरथर कमी झाली होती. मुख्य म्हणजे इतक्या महिन्यांचा मनाला घातलेला बांध फोडून मन मोकळं करता आलं होतं. जातांना कॅथीने तिला दुसऱ्या दिवशीची वेळ दिली आणि एक पुस्तक दिलं वाचायला –'Finding Your Way Through Grief.' एखादी मौल्यवान वस्तू मिळावी त्या भावनेने तिने ते पुस्तक हातात घेतलं.

घरी आल्यावर नेहाला खूप हलकं वाटलं. देव्हान्यासमोर उदबत्ती लावली, हात आपोआप जोडल्या गेले... तेवढंच प्रसन्न वाटलं.

दुसऱ्या दिवशी छान उन्हां पडली होती. पार्किंगजवळच्या झाडावर इवल्या कळ्या लगडलेल्या दिसल्या. वसंत येत असल्याची जाणीव झाली तिला. आज नेहानेच सेशनला सुरुवात केली. सहजपणे बोलत होती ती. "पॅडेमिक सुरु व्हायच्या आधीच्या डिसेंबरमध्ये भेटायला गेले होते तिला. खूप गप्पा मारल्या, मज्जा केली, माझ्या स्वप्नांबद्दल बोललो. आम्ही जग पाहण्याचे प्लॅन करत होतो... उन्हाळ्यात तिला इकडे घेऊन येणार होते."

"घरच्या घरी माझा आणि तुषारचा साखरपुडा पण केला." निघतांना आई म्हणाली पण, "आता कधी भेट होणार गं? जास्त वाट पाहायला लावू नकोस बाई."

"इकडे परत आल्यावर मी बिझी होऊन गेले. दोन दिवसाआड कॉल्स होत होते... एरवी व्हाट्सअँप होतंच गाणी, जोक्सची देवाणघेवाण करायला."

"एप्रिल मध्ये तिचे मेसेजेस कमी होत गेले. एका आठवड्यात तर आलेच नाहीत. फोन पण झाला नाही.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

मी केला तर उचलला नाही. मी तुषारला विचारलं तर तो 'त्यांना बरं वाटत नाहीये' म्हणाला. मग दोन तीन दिवसांनी ऍडमिट केल्याचं कळलं. काही केल्या तिच्याशी बोलता येत नव्हतं. पण ती बरी होते आहे हे सांगत होते बाकीचे सगळे. आईला भेटण्यासाठी जीव तळमळत होता...मी तिकिटं बघत होते, ट्रॅव्हलसाठी परमिट मिळवलं. पण तिकिट मिळायच्या आधीच कळलं ती गेली म्हणून...." नेहाच्या डोळ्यातून घळघळ पाणी वाहत होतं पण ती तशी शांत होती.

"मी पोहोचेपर्यंत प्रोटोकॉल नुसार अंत्यविधी सुद्धा झाले होते." डॉ आशा गंभीरपणे ऐकत होत्या. ही भीती तर इथे विस्थापित झालेल्या आणि भारतात आई-वडील असलेल्या सगळ्यांनाच ग्रासत असते.... या वर्षांनी कठीणच परीक्षा घेतली सगळ्यांची.

"तुझे अजून कोणी नातेवाईक असतील ना?"

"कोणाशी संबंध नाही राहिला आम्ही बडोद्याला राहायला गेल्या पासून. मी लहान होते तेंव्हाच आई बाबा वेगळे झाले. आईनी मग सगळ्यांशीच संबंध तोडले. बाबांनी पण संपर्क साधायचा प्रयत्न केला नाही. जणू तो विषयच संपला. आईला त्रासदायक म्हणून मी पण काही विचारायचे नाहीच. आम्हीच एकमेकींना बळ द्यायचो. ती सारखी म्हणायची, खूप शिक, मोठी हो." नेहाचे अश्रू वाहायचे थांबत नव्हते. पण आशांना वाटलं सगळ्या भावनांचा निचरा होतो आहे तर होऊ दे. मोकळं होऊ दे.

डॉ आशा पुढे म्हणाल्या, "दुःख स्वीकारण्यापूर्वी आपण ५ स्टेजेस मधून जातो. Denial, anger,, bargaining, depression आणि नंतर acceptance. सर्वप्रथम आपण परिस्थिती स्वीकारायला नकार देतो. मग त्याचा संताप यायला लागतो, मग बार्गेन स्टेज...म्हणजे "मी असं केलं असतं तर तसं झालं नसतं, मी तसं वागायला पाहिजे होतं. मग

नैराश्य येतं आणि सरते शेवटी परिस्थितीचा स्वीकार. प्रत्येक जण या प्रक्रियेतून जातोच. काहीजण एखाद्या स्टेजवर जास्त वेळ अडकतात, खूपसं जी व्यक्ती या सगळ्यातून जात असते तिला जवळचे लोक कसा आधार देतात, कितपत समजून घेतात यावर पण अवलंबून असतं".

"खरं आहे तुम्ही म्हणता ते." नेहा म्हणाली, "मीही या सगळ्या स्टेजेस मधून गेले. एकतर मी प्रत्यक्ष डोळ्यांनी काय झालं ते बघितलं नाही, अंत्यविधी पण नाही, त्यामुळे आई आहेच आणि लगेच कुठून तरी येऊन मला हाक देईल असं वाटायचं बरेच दिवस. अचानक पुढ्यात येईल आणि म्हणेल, तू भेटायला यावंस म्हणून नाटक केलं."

"नंतरची संतापाची स्थिती पण येऊन गेली..." नेहा पुढे म्हणाली, "आईचा, या परिस्थितीचा प्रचंड संताप आला होता म्हणून मी त्या रागात एंजेमंट मोडली. एवढंच नाही तर सगळे संबंध तोडले."

"आपण नकळत आपल्या आईवडिलांचे गुण अवगुण घेत असतो बघ. तू तुझ्या आईच्या behaviour patternचं अनुकरण केलंस." आशा म्हणाल्या "ते कसं काय?" नेहानी विचारलं. आज नेहा ऐकण्याच्या मनस्थितीत होती तर डॉ आशांनी समजून सांगायचं ठरवलं. "कधी कधी आपण आपल्या आई वडिलांचे निर्णय, त्यांनी केलेल्या चुका नकळत पुन्हा पुन्हा करत असतो. जाणून बुजून नाही तर नकळत पणे. हा माझा आडाखा आहे बरं...पण त्यांनी जसा सगळे पाश तोडून टाकायचा निर्णय घेतला होता तसंच तूही तेच केलंस ना? कदाचित त्यांचा निर्णय योग्य असेलही. पण परिस्थिती बिकट झाली तर तूही सगळे पाश तोडून टाकलेस."

"खरंच की!" नेहा अवाक झाली. "मी सुद्धा नकळत तसेच निर्णय घेतले." बराच वेळ नेहा मनाशी

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

विचार करत राहिली, आपल्याच मनाचं कोडं सोडवण्याचा प्रयत्न करू लागली. मग उठून तिने पाणी घेतले आणि पुढे बोलत राहिली. "परत आल्यावर सतत विचार यायचे की मी आईजवळ राहायला पाहिजे होतं, किंवा तिला इथे घेऊन यायला पाहिजे होतं. असा विचार करून करून डोक्याचा भुगा झाला पार. राहून राहून अपराधी वाटत होतं आणि त्यातूनच नैराश्य आलं. प्रोजेक्टमध्ये मन लागेनासं झालं, चुका व्हायला लागल्या. फिरायला जाणं थांबलं, आईच्या जाण्याची वेदना सहन व्हायची नाही आणि याला वैतागून मी सगळं संपवायचं ठरवलं. आई गेली तेंव्हा डॉक्टरांनी शांत झोप लागावी म्हणून काही गोळ्या दिल्या होत्या त्या मी वापरल्याच नव्हत्या. अजून काही लागणार होत्या त्यासाठी पुन्हा प्रिस्क्रिप्शन मिळवलं."

"सगळी बिलं भरली, कामं जमतील तशी संपवली, एक पत्र पण लिहून ठेवलं, एक दिवस हिंमत करून एका पेल्यात या सगळ्या गोळ्या विरघळवल्या आणि एक घोट घेतला. थोडी गुंगी चढायला लागली.. ...हळू हळू एक एक घोट घेत राहिले..... आणि त्या अर्धवट झोपेत अर्धवट जागे असलेल्या अवस्थेत....अचानक माझ्या डोळ्यासमोर आईची मूर्ती उभी राहिली. सुंदर सालंकृत! माझ्याकडे स्निग्ध नजरेने बघत होती. माझ्याकडे हसून बघत म्हणाली, "खूप मोट्टी हो, सुखी रहा." कानात खरंच घुमले तिचे शब्द. मला खडबडून जाग आली. कशी बशी धडपडत जाऊन सिंकमध्ये पेल्यातलं उरलेलं मिश्रण सगळं ओतून दिलं. त्यातल्या त्यात कसं सुचलं माहित नाही पण थोडं मिठाचं पाणी केलं आणि प्यायले. जे काही पोटात राहिलं होतं तेही बहुतेक बाहेर पडलं. मग मला तिथेच फरशीवर गाढ झोप लागली ते एकदम दुसऱ्या दिवशी जाग आली."

"९११ला कॉल केला होतास का?"

"खरंच नाही सुचलं मला त्यावेळी असं." नेहाने कबुली दिली.

"आईनंच वाचवलं त्या दिवशी मला. दुसऱ्या दिवशी जाग आली तेंव्हा भानावर आले....काय करत होतो आपण? आईला दिलेली वचनं अशी वाया जाऊ देणार होतो का? हे सहन करण्यापेक्षा मदत घ्यायची ठरवलं. जे मला judge करणार नाहीत अशांची. शेवटी तुमची माहिती मिळाली आणि खात्री वाटली की मी तुम्हाला सगळं सांगू शकेल. सॉरी हं, पण थोडी तुमच्यावर पाळत पण ठेवली मी इथे ऑफिससमोर."

"ज्यांच्याकडे मदत मागायची त्यांची खात्री वाटली पाहिजे ना? अगं तू काही पहिलीच नाहीस." त्या हसून म्हणाल्या. मग भराभर त्यांनी पुढच्या स्टेप्स घेतल्या. एका grief counselor ला भेटायला सांगितलं. ज्यांनी जवळच्या व्यक्ती गमावल्या आहेत अशा ग्रुपची माहिती असलेले पत्रक दिले. आणि त्याच्या मिटींग्सना जा म्हणून सुचवलं. अजूनही बरंच काही त्या लिहून देत होत्या. आणि शेवटचं म्हणजे रोज साधारण एक महिना आपल्या पुढच्या भेटीपर्यंत त्यांना रोज एक मेसेज पाठवायचा हे कबूल करून घेतलं.

नेहाला थोडी हुशारी आली. तिने सगळं पुन्हा वाचलं आणि पुन्हा भेटू म्हणत जायला निघाली.

जाता जाता वळून म्हणाली, "आपण नकळत आईवडिलांचे behaviour patterns च फक्त वागवत असतो असं नाही, त्यांचे आशीर्वादही पाठीशी बाळगतोच ना? असे वेळेवर उपयोगी येतात ते! नाही का?"

डॉ आशांनी स्मित करत मान डोलावली. दिवसातला हा अनाहूत अध्यात्मिक विचार मनाला भिडलाच त्यांच्या.

नेहानी शांतपणे कार सुरू केली. किती दिवसात तिला शांत हलकं वाटत होतं. पुन्हा तिच्या

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

डोळ्यासमोर आईचा तोच चेहेरा तरळला.. शांत,
हसरा! आणि मनात कृतज्ञता दाटून आली. अरुणा
ढेरेंच्या कवितेच्या ओळी तिच्या मनात दाटल्या.

'इतक्यातच गडद तुझी सय आली
विस्कटल्या जगण्याला लय आली'.

२०२१ एकता-अक्षयभाषा कथास्पर्धेच्या e-book
मध्ये पूर्वप्रकाशित

श्रद्धा भट

जंगलातील सिंह

मध्यरात्री अचानक फोनची रिंग वाजली... तिला ज्याची कल्पनाही नव्हती तेच घडले. मावशीचा निरोप होता. 'बाबा गेले! असशील तशी निघून ये.' आराध्याच्या काळजात धस्स् झाले. बाबांची लाडकी, एकुलती एक परी. लहानपणापासून बाबांनी एकट्याने वाढवलेली. आईने आराध्याला जन्म दिला आणि त्याच रात्री देवाघरी गेली. मग काय बाबांनीच दोन्ही भूमिकांची जबाबदारी घेतली. बाबा अत्यंत महत्वाकांक्षी. बाबांचे पुण्याला प्रगतीपथावर एक 'मॅनुफॅक्चरिंग युनिट' होते. तारेवरची कसरत करत त्यांनी आपले स्वप्न तारत ठेवले होते. छोट्याशा वर्कशॉप पासून सुरु केलेले स्वप्न आज २५० कोटी एवढे झाले होते. आईची माया लावत आराध्याला इंजिनीअर बनवले, हार्वर्ड मध्ये तिने एम.बी.ए. केले. ती स्वतः एका मल्टीनॅशनल कंपनीमध्ये भरगच्च पगारावर नोकरी करत होती. फोन ठेवेस्तोवर झपकन ह्या सगळ्या गोष्टी तिच्या मनाला स्पर्श करून गेल्या. अश्रू गाळायला पण वेळ नव्हता. लगेच मिळेल त्या विमानाचे तिकीट तिने बुक केले आणि तिचा पुण्यापर्यंचा प्रवास सुरु झाला. एकटी पोर. काय झाले असेल तिच्या मनाचे? खिन्न मनाने विमानात बसली. कोणाशीही बोलण्याच्या मनस्थितीत नव्हतीच. १९ तास बाबांच्या आठवणीच तिच्यासोबत होत्या. त्यांनीच एम.बी.ए. झाल्याच्या आनंदात गिफ्ट केलेल्या फोनवर त्यांचे शेवटचे फोटो चाळत चाळत डोळे ओले करत होती. मुंबईला लँड होऊन मग पुढे टॅक्सिने पुणे गाठले.

आपला एकुलता एक जिवलग मित्र, २५ वर्षाचा सहवास असलेला मेंटॉर, गाईड, फिलॉसॉफर इतका शांत पण असू शकतो यावर तिचा विश्वासच बसत नव्हता. त्याला बघताच जिवाच्या आकांताने तिने टाहो

फोडला. पहिल्यांदाच हे असे तिच्या बाबतीत झाले होते. साहजिकच होते ह्या सगळ्या गोष्टीला ती तयारच नव्हती. तिच्या आयुष्यात प्रचंड मोठी पोकळी निर्माण झाली. मावशीने आणि बाकीच्या आत्तेष्टांनी तिला धीर दिला. पुढचे १२ दिवस तिने प्रचंड मानसिक दडपणाखाली काढले. मुलाचे कर्तव्य तिने स्वतः पार पाडले. आपल्या बाबांनी ह्या जगाला निरोप द्यायचा तो सर्व विधिवत पद्धतीनेच.

असेच काही दिवस गेले. तिला तिच्या ऑफिस मधून कॉल यायला लागले. 'किती दिवस अजून तू येणार नाहीस?' ८००० मैल लांब परत जायचे? इथे पण बाबांच्या ऑफिसमधले लोक विचारू लागले. 'आता पुढे काय करायचे आहे?'

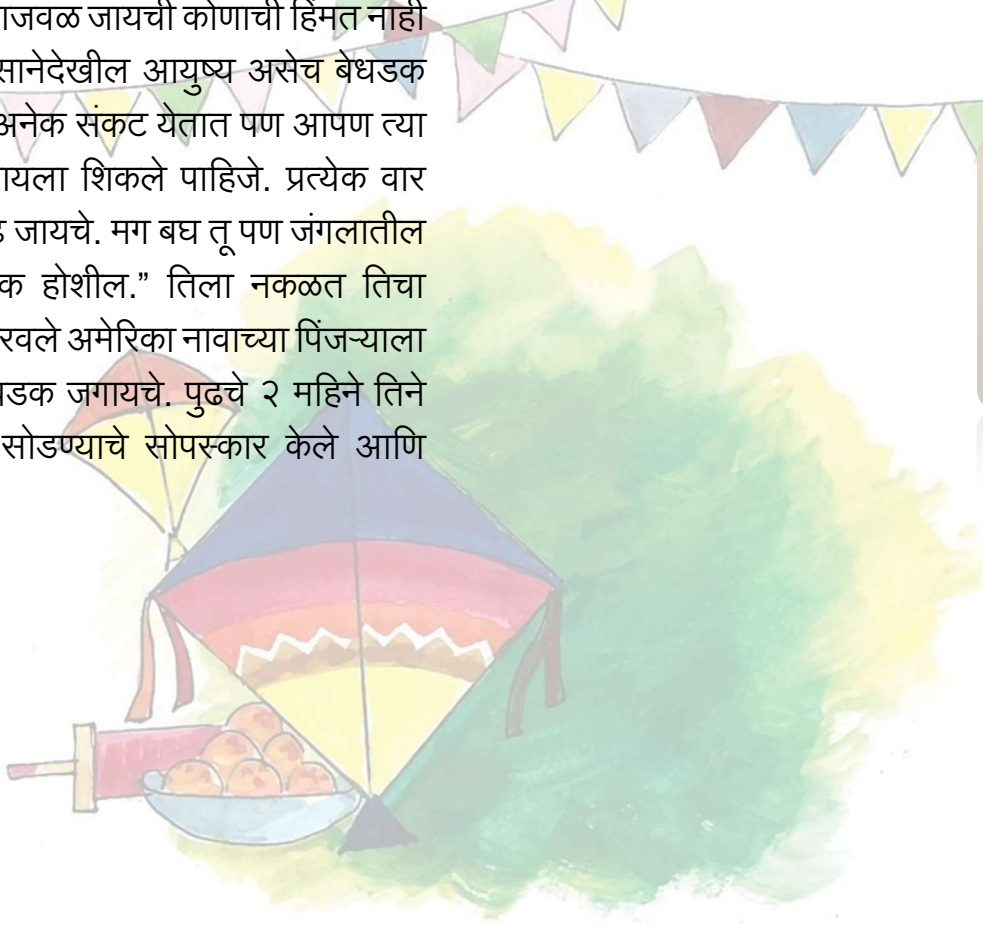
तिच्यासमोर आता दोन पर्याय होते. एक म्हणजे अमेरिकेत आपल्या नोकरीत परत जायचे आणि परत सुखसोयींनी भरलेले आयुष्य जगायचे. दुसरे म्हणजे इथेच भारतात रहायचे आणि आपल्या आवडत्या बाबांची स्वप्ने पुढे न्यायची. पहिला मार्ग अतिशय मोहक होता त्यात फारसे जास्त कष्ट नव्हते, परत पगार पण भरपूर. अमेरिकेत एखादा मुलगा बघून या मायानगरीत स्थायिक व्हायचे. दुसरा मार्ग अतिशय खडतर होता. एखादी कंपनी २५ व्या वर्षी चालवायला घ्यायची म्हणजे अशक्यप्राय होते. नोकरी करणे आणि व्यवसाय करणे तेही एकट्याने ह्यात जमीन-अस्मानाचे अंतर होते.

खूप विचारचक्र सुरु झाले. अचानक तिला लहानपणी झालेली गोष्ट आठवली. ९ वीत असतांना बाबा तिला सर्कस बघायला घेऊन गेले होते. त्यावेळी तिने पहिल्यांदाच सिंह बघितला. भरगच्च आयाळ, पण सिंह अतिशय कमकुवत होता. तिला आश्चर्य वाटले. ती

बाबांना म्हणाली “बाबा सिंह तर जंगलाचा राजा आहे पण इथे त्याची अवस्था अशी का झाली?” तेव्हा तिचे बाबा म्हणाले, “बेटा, सिंहाचे राजेपण जंगलात! इथे तर तो लाचार आणि आश्रित आहे. माणसाने दिलेल्या तुकड्यावर जगतो व खेळ दाखवतो. त्यामुळेच त्याची अवस्था अशी झाली आहे. तुला खरा सिंह बघायचा असेल तर तो जंगलात. बेधडक, बिनधास्त, दहाडणारा! त्याच्याजवळ जायची कोणाची हिंमत नाही होणार असा. माणसानेदेखील आयुष्य असेच बेधडक जगायला शिकावे. अनेक संकट येतात पण आपण त्या संकटातून पार करायला शिकले पाहिजे. प्रत्येक वार झेलायचा आणि पुढे जायचे. मग बघ तू पण जंगलातील सिंहासारखी बेधडक होशील.” तिला नकळत तिचा मार्ग सुचला. तिने ठरवले अमेरिका नावाच्या पिंजऱ्याला तोडायचे आणि बेधडक जगायचे. पुढचे २ महिने तिने अमेरिकेत नोकरी सोडण्याचे सोपस्कार केले आणि

नव्या जोमाने लाडक्या बाबांच्या बेधडक स्वप्नाला पूर्णत्वाला न्यायचा पण केला.

आज ८ वर्षे झाली, २५० कोटीचे स्वप्न १००० कोटीचे झाले आहे. ‘यंग अचिएव्हर्स अवॉर्ड’ घेतांना तिला परत एकदा तिच्या बाबांनी सांगितलेली जंगलातील सिंहाची आठवण झाली आणि नकळत टचकन तिचे डोळे ओले झाले.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

The Mother Bird

Everyone in the house had come to leave Godu at the stand. Mother, father, brother, his wife... She didn't stop to talk with anyone there, and she immediately boarded the bus. She was afraid someone would approach her.

She hoped that the bus would leave early, and that the city filled with sorrow and torment would soon be far away. As the conductor came closer, mother began to cry. Bursting with emotion, she said, "Take care of yourself. Don't worry about the house at all. Someone will check on it from time to time. Your uncle has been informed. He will see to everything. Just take care of yourself and the kids."

Her brother looked at her with bloodshot eyes and said, "Let me talk to your husband."

With her eyes she gestured, "no, no." He aggressively said, "I said, I want to talk to him!"

She turned to her husband sitting next to her and said, "Saka wants to talk to you."

Her husband leaned over her and looked out the window.

Below, Sakharam said in an aggressive voice, "Behave yourself, now. Everything is ruined because of you. Now, at least, behave yourself."

Godu's husband looked around with an embarrassed look on his face and said, "Sure, sure, don't worry."

"I will be worried my whole life. But if you lay a hand on my sister's body then watch out. Then you'll have to deal with me." Even though Sakharam's mother and wife on either side of him both elbowed him "Don't speak," he spoke anyway.

Godu's husband's face turned red, "shut up. Don't preach at me."

"You motherfucker, I see you're as arrogant as ever."

Godu's husband got up. He was too tall, and he hit his head hard. "My god," he sat down again, holding his head.

Taking this opportunity, Godu poked her head out of the window. "Hey Sakya, shut up. Why are you bringing this up again when we are leaving? Do you want to do this again? You'll fight each other and then he'll beat me because of what you said. Stop talking. Go home now. Hey mom, take him and go home. You bastards are all too headstrong."

Sakharam's mother and wife began to pull him away. Sakhya pushed his wife hard, venting his anger on her. Then, fighting in a low voice, pushing, and shoving one another, they all seemed to disappear at

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

once. While pushing Sakhya out, mother looked back as she turned and waved her at Godu.

Tears started to flow from Godu's eyes. The children were sitting on the seat in front of her, filled with fright. They fought with each other once or twice. But when the big men started up, they controlled themselves. Her husband was sitting quietly, he had stopped holding his head. Water flowed from her eyes as Godu kept staring out the window.

Her husband sat next to her eldest son. The younger one got up from the seat and came back to her. Godu felt better after her husband got up from beside her. The journey was long, ten to twelve hours. She wanted to sit calmly with herself and think about the future.

Her son came back beside her. He said something like, "Look at that! Look, buffalo! Look at the airplane. Up, look up," he wouldn't let her concentrate.

Finally getting irritated, she handed him the biscuit her mother had given her. Her son stopped babbling.

Godu closed her eyes, creating darkness and solitude. In her solitude, she tried to forget everything.

Godu had studied through seventh grade. From her childhood she had gone to work

with her mother. She married at a young age. Parshu was tall and strong. His dark face was scarred. Godu was also tall, slender, and fair with big eyes and a broad jaw. She looked older than her years. Everyone used to say that they looked good together.

Godu was used to excessive hardship. Since childhood she was also used to one other thing. In the home (hers and others like hers) the men did nothing, and the women would toil, running the house.

Sometimes, if he was in the mood, father would sell guava during its season. Otherwise, he was at home. Drinking and blabbering, beating mother.

Brother would sometimes work as a mason. Otherwise, he was at home. Drinking alcohol, talking drunkenly, beating his wife.

No man that Godu knew behaved differently. Not even Parsha broke her expectations.

When they married, Parsha he was apprenticed to a painter. All day he would clean the walls with a cloth over his mouth. He would fill the cracks in the wall. Then the first coat, and the second coat would go up. When he came home tired in the evening there was always the bottle. He didn't immediately start beating her. He

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

started when Godu said “you have to drink less” and so on.

After having two children, Godu’s married life was settled. Godu was a courageous woman. Children should be taught well. They shouldn’t do such contract work. Without work people developed such bad habits, she understood this. She had made up her mind. She sent her children to an English medium school. She toiled and toiled so that her children’s school fees, tuition, or school supplies were taken care of.

Without work, Parsha was again drinking, swearing, and beating. But she was used to all this.

Then a great calamity occurred.

Godu never missed a single day of work! Absenteeism, quarreling, gossiping, stealing, lying, obscenity, she did none of these things. Therefore, she got a lot of work. She didn’t tell her husband about the new work she was getting, and she kept saving money for her family. She slowly took care of her children’s needs, and she gradually bought each household necessity one by one. Eventually she bought herself a Mangal sutra. She had no jewelry. When he saw her Mangal sutra, Parsha was enraged. He had no work. He was at home for a month. Then insects

started buzzing in his mind. Why was she coming home so late? Where did she get the money for the Mangal sutra? What was she up to?

One day a demon entered his mind. He went to her workplace. “Send Godu out,” he said. Godu came out. “Come with me,” he said in a severe voice. “But I’m working.” “I said, come with me.”

Godu told the woman of the house and went with him. In the street he asked her, “who gave you that Mangal sutra?”

“Who? Who would possibly give it to me? I got it for myself, with my own money.”

“What kind of work do you do for people? Where did all this money come from?”

In an instant, Godu guessed what was going through his mind. She stared at Parsha incredulously. ‘Should I beat him with my shoe or throw a stone at his head,’ she thought as she stared with eyes full of big tears.

Parsha said, “You take your eyes off of me? What do you think about yourself?” and he snatched the Mangal sutra from her neck with such force that it broke. The beads scattered across the road.

Crying, Godu picked up the Mangal sutra. She collected the beads. When she had first went to work wearing her Mangal sutra made through hardship – she had ten jobs

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

– each woman at work had asked her about it. They came closer and looked at it carefully. Other maidservants like her had stopped her in the street to ask about it. It was an unforgettable day for Godu. Even as she slept through the night she remembered the women's faces, their jealousy and praise, and Parsha now literally turned her happiness to dust in an instant.

Parsha dragged her home. Pity appeared in the eyes of the women who had first looked at her with praise and she felt a great humiliation.

'I endure hardship, troubling no one. Even so, the world does not allow me to live. What have I done wrong? All men are bastards, but what can be done?'

Godu didn't stay there. Even though she was settled in life, she moved to another corner of the city where the military quarters were. There Parsha got a job as a guard and she as a maidservant.

They started living in a tin shack again. Again came the question of the children's education. The children were sent to the school there.

Before even a year had passed, Parsha got bored of working as a guard. He started getting offers for painting, which paid much

more. 'What to do? Should I go back to that?'

One day he brought up the topic with Godu. "Things are going well. Why should we leave?" said she.

"Ah, there is not much money here. The pay won't increase, and the job is too much responsibility. If I fell asleep and something went wrong, what would the price be? And the military people have their own way of doing things. They want to be repaid for anything stolen."

"But the children's school?"

"Oh, they can also go to school over there."

"Why now? February is coming. Exams are in April. Until then we will not be able to go!"

"Why is studying so important to your kids. Even if they study, they won't amount to anything. Let the exam go!"

That sentence burned in Godu's mind.

"Don't say such things. My kids are getting a great education and they'll get the important jobs. Why should they work hand to mouth?"

"Then stay with the kids. I'm going. If I lose this offer and if the painter finds someone else, then they won't hire me again."

Godu didn't stop then. She got a room in the old neighborhood again. The women forgot the event of her previous humiliation. She sent messages to her old workplace. It

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

seemed as if people were waiting for her return. She got work again. Parsha also got a good painting job that lasted for two months.

Parsha was happy. Godu decided something in her mind. "Now we should build two rooms of our own. Getting a plot only required money. After that, father, Saka, you, and me, together we'll build a house. Supplies would require money. I'll get it from the women I work for. But now we'll build a house. If not, the money will get spent anyway. The kids will have a roof over their heads."

Surprisingly, Parsha said "OK."

It's done! Godu was engrossed in her new dream. After investigating a few places and making a long inquiry, she finally took her place. After some days, the money was collected. Then brother, father, her shirking husband, and the kids all set to work on building her small, two-room house. Every day was crammed with work. She had to work with all her strength and forget about the pain in her body. As her body was handed over to sleep each night satisfaction would pour into her body drop by drop. It seemed to her that her older son Babu would get a good job after completing his education. He had no bad habits. Nothing at all. He helped at home. In the

outside world people would respect him, calling him "Baburao, Baburao." People all around would say, "Godu's boy is great. The poor woman put in great effort. It became gold. The children turned out virtuous."

Parsha was nowhere to be found in her dream. One day at the boss lady's house, her daughter was watching TV. It was a nature program. It showed the life of animals. The male lion was only around for the birth of the cubs. He had nothing to do with the rest of the family. This responsibility went to the lioness. He would just come back to eat. Godu watched it while wiping the floor. The thought came into her mind that this was like us. Then where is humanness in humans? Did men not want a home? Women wanted a home. A routine life in the same place – this was what women wanted in life. Men were like birds wandering in the sky. Whenever they want, they get up and go. That her Baburao also belonged to that community of birds had not come into her mind.

The home loan was repaid. Then she got a vehicle for Parsha. A secondhand motorcycle. She used to walk a long way to work. She thought that if Parsha brought her on the motorcycle during the morning rush she would have more time with the

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

children at home. Parsha enthusiastically brought her to work one morning. But never again.

Parsha now went to contract work for masonry as well as painting. One night he did not come back home. Godu was worried and upset. Where could she even search? His workplace was far away. Two days ago, he came home drunk and because there was nothing spicy for him to eat he beat Godu until she bruised.

He didn't come home the next day and Godu felt very worried. It struck her that they were bound together. His beating, bravado, doubting, shirking of work, forcefulness in bed... it was all bad. Even so, she didn't understand why she was so worried about him.

Two days later he returned. Upon seeing him she felt relief. But he said nothing about where he had been. He treated her very softly. He didn't yell at her once. He was gentle with the children. Again and again, she was surprised. Once or twice he even looked at her with a smile. Godu was very bashful.

That night he placed a piece of paper in front of her. "Sign it."

"What is this?"

"None of your business. Just sign it."

"But what is it? I won't sign it without a reason." He chewed his lips while looking at her.

"I want a divorce. I'm going to leave you for someone else."

Godu put her hand on her head. This was the only thing that remained. "Why so sudden? I'll make you spicy food even at midnight. But don't do this. What will me and the children do? Where could we go?"

"If you want to stay then stay. But I will bring another as I promised."

With all her might, Godu said, "who is that bitch? Don't do such an awful thing. Until now I have tolerated your drinking. But if you do something like this you will destroy your own home. Nothing good will come of this. That whore will last two days and then she'll leave you."

"Shut up. Stop your babbling. Are you going to sign it or not?"

"No."

He left in a rage.

But the matter did not end there. Then everything deteriorated. While working as a mason Parsha fell in love with a girl there. Slowly he pulled her into his net, and she pulled him into hers. He got a Mangal sutra, rings, and an anklet for her. He gave her a room to live in. When her family found out, they came to visit Parsha.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

“You caught our daughter in all this. Marry her. Divorce your wife. Then marry her.” But when he told her that Godu would not accept a divorce, they all got angry and said, “Put your house in our daughter's name. Put your motorcycle in our name too.”

She was in over her head, Godu went to get her parents and brother. They came. Her brother and father beat Parsha. “This house is Godu's, you get out of here,” they said.

Parsha was in trouble from all sides. He did not expect that a few days of fun would cause so many problems.

Every day people came to give warnings. Finally, her father and brother went to the police. Upon hearing what happened, the police said, “unless they beat you or they do something criminal, what can we do?” Upon hearing this, they left without saying anything.

The next day, “they” really came. They beat Parsha. They threw things out of the house. They insulted him. In the end they kicked everyone out of the house. “We will not allow anyone here until things are made right for our daughter,” they said.

Godu brought her husband and their children to her father's house. “They” kept

watch over her house. No one was to be allowed in.

Staying with her parents for several days, Godu was crushed with embarrassment. She did not eat, drink, or sleep. She just went on staring at the wall. Parsha sat hiding his face. He didn't go outside. He didn't look into the eyes of anyone at home. Godu couldn't bare the slap given to her by life. Father and brother were restless. Nobody knew what to do with Godu and Parsha.

Finally, Godu's mother suggested the way out, “go to your uncle's in Nagpur for a few days. Come back when things quiet down. Uncle can take care of you for a few days. Do some work if possible. Everything will be fine.”

The mother bird in Godu again returned to life. She wanted to rebuild her broken nest. The hatchlings were hers, weren't they? She had to live for them. Her Babu was going to be “Baburao.”

She again collected her courage. Uncle was informed. He said they should come, and they boarded the train to Nagpur. Why was she trying to net a man who was not hers?

Her house was not built on emotions. It was built by her hardship. Even more than the

feeling of being involved with a person, she had to think of money matters. She did not want to lose the house she had built with her own hands. She knew that she alone would not be sufficient to meet the needs of the children as they grew up, therefore whatever his qualities, she had to keep Parsha with her.

In the solitude provided by her journey to Nagpur, she rebuilt her collapsed mind. Like a mother bird that tirelessly rebuilds her broken nest again and again, she prepared to fight again.

(Translation from Marathi by Winston Berg)

Dr. Sujata Mahajan

रचना

संपादक

रत्नांगी मालपेकर

मुद्रित शोधन (मराठी)

श्रद्धा भट

मुद्रित शोधन (इंग्रजी)

समीर कुलकर्णी

मुखपृष्ठ, मांडणी आणि संकलन सहाय्य

वेदश्री नाईक

शिप्रा अथणीकर

मिलिंद साळी

कविता

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

न होवो ह्या संध्याकाळची पहाट

आलीस चांदण्यात तू किनारी, बेभान होत्या त्या लाटा

येताच हाती तुझा हात, सहजी सापडल्या ग मज वाटा

वाटे मला न होवो ह्या संध्याकाळची पहाट

उजळवे सौंदर्य तुझे, मंद तारकांचा प्रकाश

सोबतीला जेव्हा असे माझ्या तू, वारा अन् आकाश

वाटे मला न होवो ह्या संध्याकाळची पहाट

तुझा मखमली हात, जो घेऊनी मी हातात

सुगंध तुझ्या शब्दांचा, तू बोलतां दरवळे रोमरोमांत

वाटे मला न होवो ह्या संध्याकाळची पहाट

अथांग असा हा किनारा, ह्याचा दिसे ना तो पार

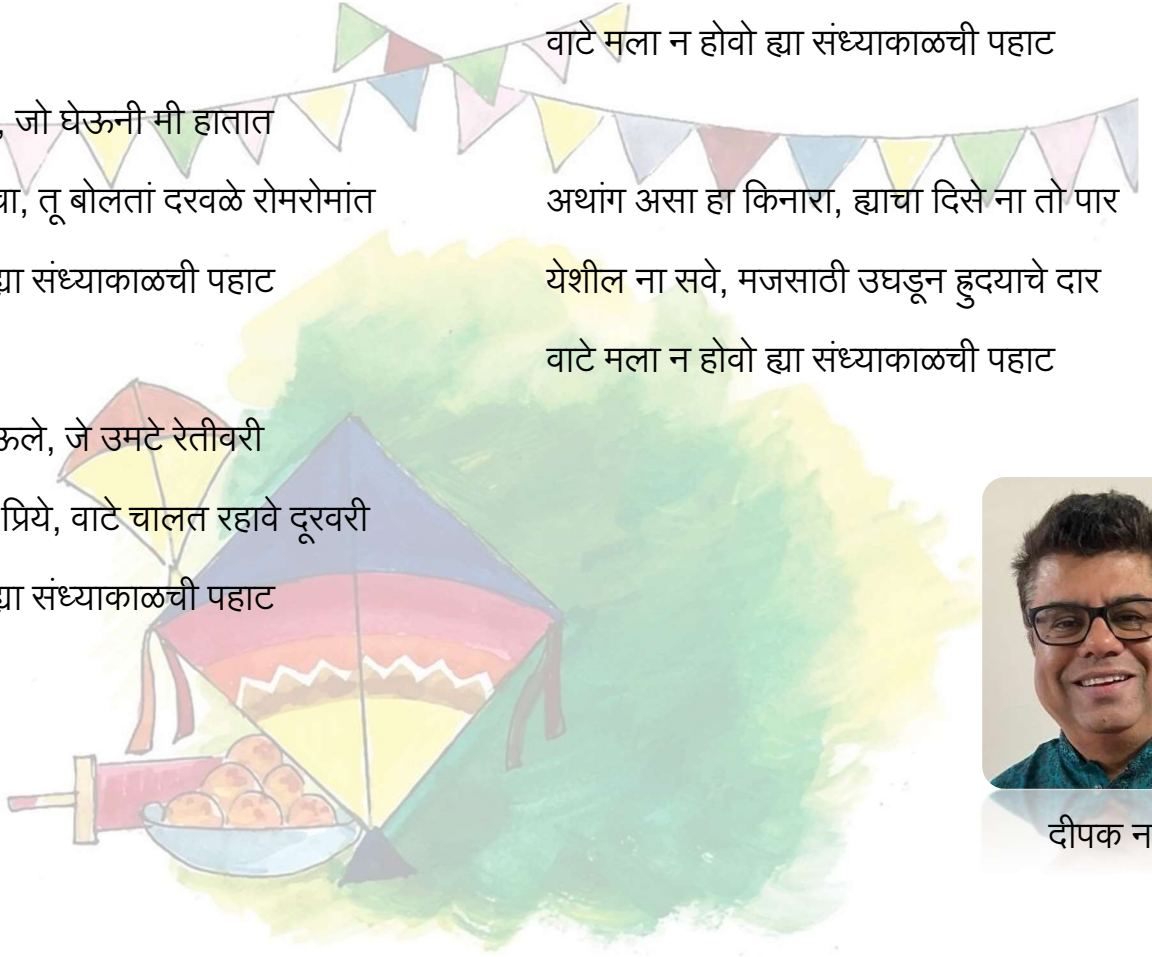
येशील ना सवे, मजसाठी उघडून हृदयाचे दार

वाटे मला न होवो ह्या संध्याकाळची पहाट

अलगद तुझी ग पाऊले, जे उमटे रेतीवरी

सोबत घेऊनी तुज प्रिये, वाटे चालत रहावे दूरवरी

वाटे मला न होवो ह्या संध्याकाळची पहाट

दीपक नाईक

वहीतलं पान

प्रत्येकाच्या वहीत असं
एक पान असायलाच हवं

ज्यावर मनातलं काहीही
अलगद रेखाटता यावं
{मनातलं अलगद उमटावं }

गप्पा गोष्टी कहाण्या
किस्से सांगण्यासाठी
पुन्हा पुन्हा जाता यावं

आनंद वा दुःख
सहजपणे व्यक्त
करता यावं

असावं ते पान
इतकं अथांग
ज्यामध्ये बुडून जाता यावं

असं पान जिथे
हसता यावं रडता यावं
पान उलटून पुढे जाता यावं
आणि पुन्हा परतता यावं

व्यक्त होता यावं आणि
अव्यक्त ही रहाता यावं

बंधनं नसावी
शब्दांच्या मर्यादांची
आणि परवानगी असावी
पान कोरं ही ठेवण्याची

भाग्यवान मी किती म्हणावे
व्यक्त होण्यास जे लागे
माझ्या वहीचे ते सुंदर पान
तुझ्या रुपाने मला लाभले

अश्विनी कुंटे

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

आकाशाचा रंग

रंग नवा नूर नवा
अस्मानी सूर हवा
नव्यानेच रंगण्याचा
हट्ट असा नव्हे बरा..

मेघ तुझा, सूर्य तुझा
चांदण्यांतला रास तुझा
रोज तुझ्यावर भाळण्याचा
छंद माझा खराखुरा..

नव्यानेच रंगण्याचा
हट्ट असा नव्हे बरा....

कालिंदी भट

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

काळाची किमया

काळाची किमया

व्यर्थ सर्व भार

जगदीशा तार

वेळो वेळी

भजन कीर्तन

जपताच नामा

जीव मोक्षधामा

साध्य होई

अगा पांडुरंगा

नको रडगाणे

भार तो पेलणे

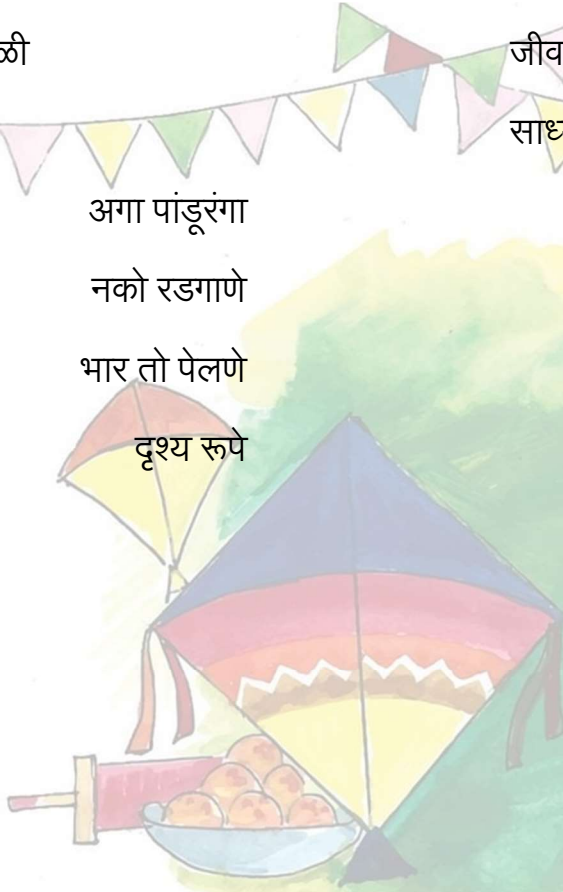
दृश्य रूपे

आनंदाचे ओझे

झाले पांडुरंगा

मन दिपले गा

तेजोरूपे

सौ प्रतिभा चंद्रकांत जोशी

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

रंगोत्सव

पहाटेच्या दवर्बिंदूने झाड उवरुन आले,
रंगबिरंगी फुलांनी त्याचे रूपच पालटले॥
केशरी,पिवळी,लाल जणू शाल पांघरली,
हिरव्याकंच झाडावर सुरेख पावलं उमटली॥

फुले हलकेच पानाजवळ कुजबुजली
बघ किती सुंदर आम्ही डोलतोय वरखाली॥

पाने हसली त्यांनी सगळ्या रंगांना कवेत घेतलं,
फुलांचे जीवन क्षणभंगूर, हे त्यांना बहुतेक कळलं॥

सृष्टीला आनंद देऊन फुले गळाली,
त्याच्याकडे पाहून हिरवी पाने हिरमुसली॥

शरद गेला हेमंत आला
झाडांचे रूप आता लागले पालटायला॥
सगळ्यांना आनंद द्यायला काय हवे करायला?
हिरवी पाने लागली आपसात मसलत करायला॥

ठरलं त्यांचं सगळ्यांचं,
सरत्या वर्षाला रंगोत्सव करायचं॥

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

आठवण झाली कवेतल्या केशर पिवळ्या रंगांची,
झाडाचा निरोप घेतांना उधळण केली रंगांची॥
कोणीतरी म्हणाले 'फाँलकलर' आले 'फाँलकलर' आले,
गळून पडतांना रंगोत्सव केल्याने पानांना कृतार्थ वाटले॥

अलका धाराशिवकर

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

२०२३ चं Resolution

२०२३ ला सामोरं जाताना मिळाली एक वेगळी दृष्टी,
तेच जग, तीच माणसं, पण दिसतेय एक वेगळी सृष्टी!

मनाचं सामर्थ्य, पैशाचं स्थैर्य, वाटू लागतं पोकळ,

जेव्हा देहाला नाही पेलवत नशिबाचं ओझं!

नवीन वर्ष देतं एक संधी एक आशीर्वाद,

शिकवतं सोडून द्यायला तो नकोसा भूतकाळ!

पण मनावरचे व्रण विसरायलाच लागतात,

आयुष्याच्या अपूर्ण स्वप्नांवर काम करायला!

मन आणि शरीर, एकाच नाण्याच्या दोन बाजू,

दुसऱ्यांची काळजी घेता घेता, स्वतःला प्राधान्य देऊ!

हसू, खेळू, 'फरिश्ते' होऊ, आनंदाचे क्षण इतरांना देऊ,

आपला श्वास असतानाच, या जगाचा आनंद घेऊ!

रत्नांगी निलेश मालपेकर

बकुळ फुले

थिरकत गिरकत जमिनीवरती

बकुळ सडा रुणझुणे

नाजूक साजूक घुंगुर लयीत

वाराही गुणगुणे

स्मृतिगंधातील तरल फुले

अपार जणू आकाश निळे

चुरली तरी ती सुगंधकोषी

अल्लद बकुळ फुले

मंद मंद तो मोहक परिमळ

कांति तयांची कोमल नितळ

भाग्यवंत सुमने सजविती

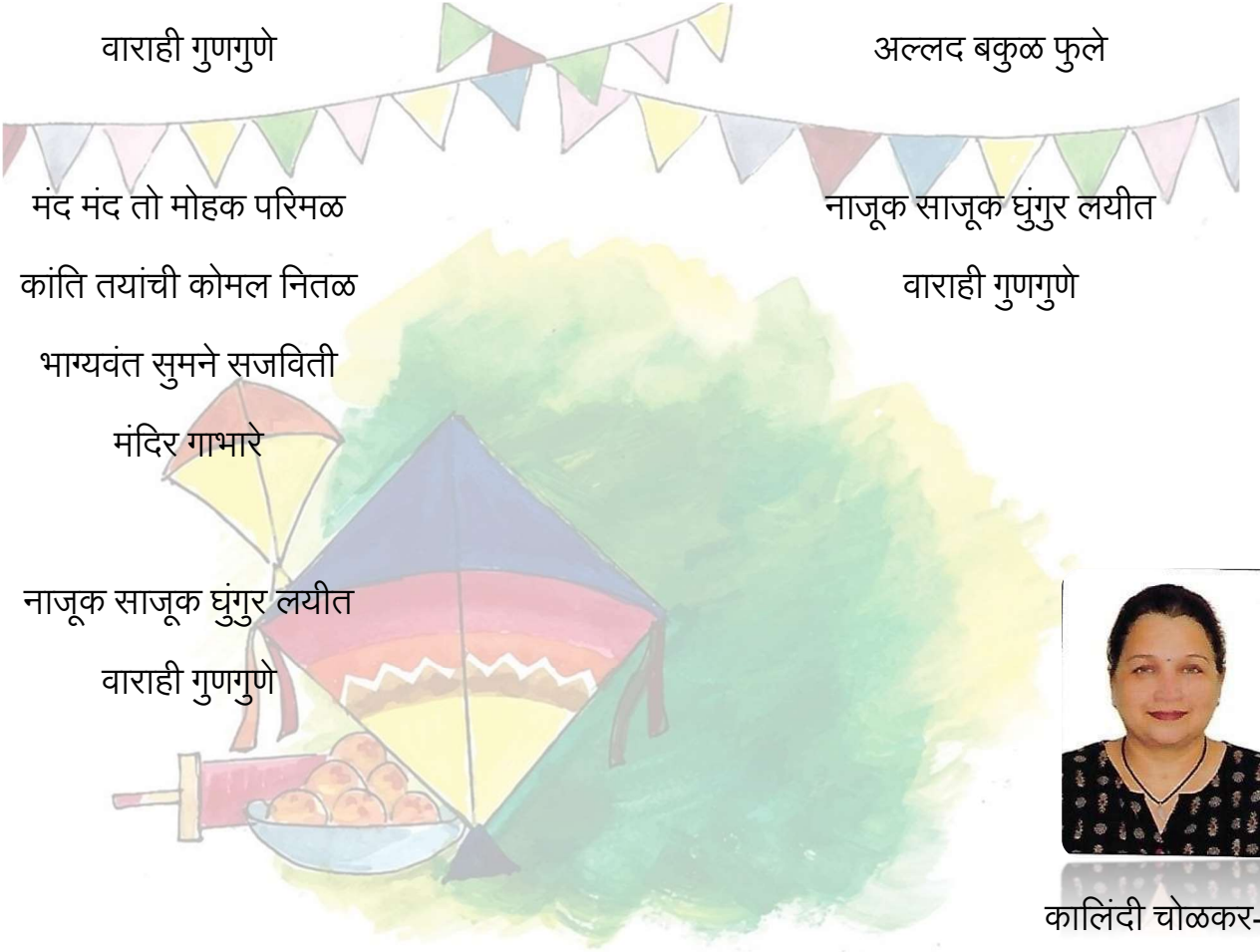
मंदिर गाभारे

नाजूक साजूक घुंगुर लयीत

वाराही गुणगुणे

नाजूक साजूक घुंगुर लयीत

वाराही गुणगुणे

कालिंदी चोळकर-भट

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

तृषार्त

त्याला नाही आवडत पाऊस
का बरं कोणास ठाउक

तोही वाट पहातोय पावसाची
तृषार्त मनाच्या तृप्तीच्या क्षणाची

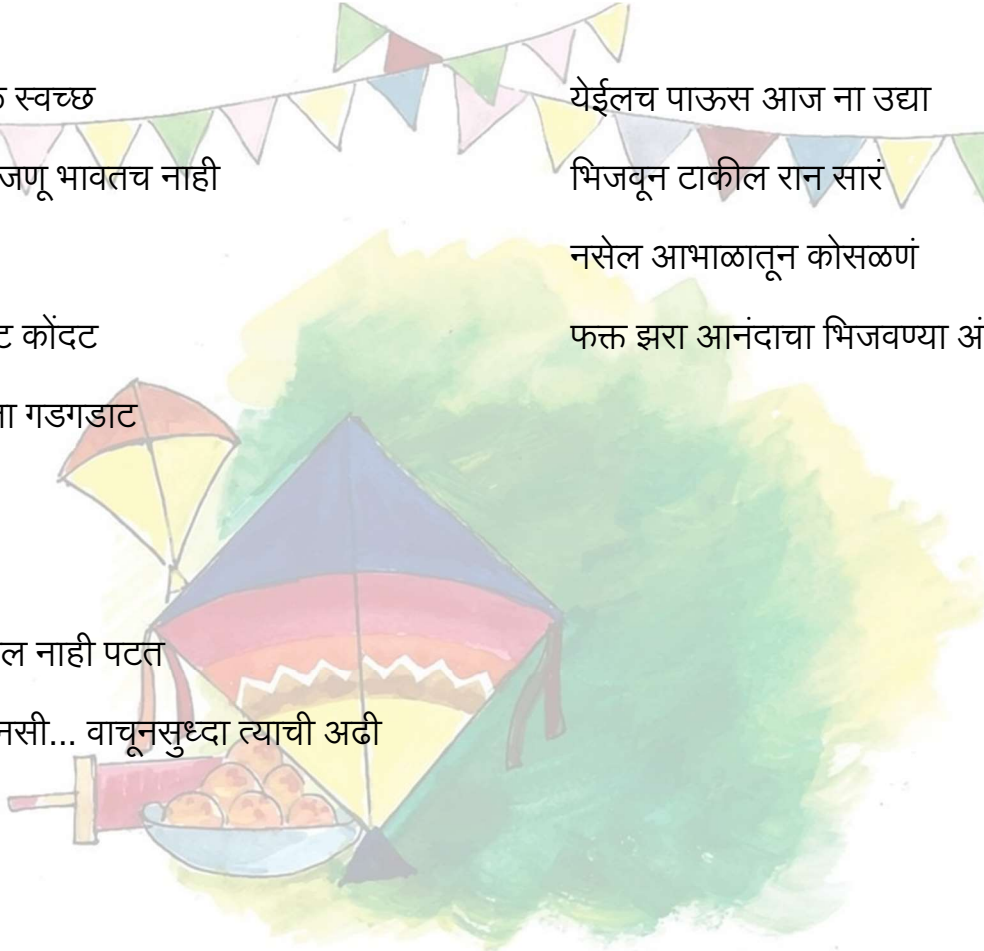
त्याची आवड सरळ स्वच्छ
ढगा आड लपलेलं जणू भावतच नाही

येईलच पाऊस आज ना उद्या
भिजवून टाकील रान सारं

पाऊस म्हणजे दमट कोंदट
पाऊस म्हणजे विजा गडगडाट
जणू भयपट

नसेल आभाळातून कोसळणं
फक्त झरा आनंदाचा भिजवण्या अंतरंग !

सगळं उमजून देखील नाही पटत
श्रावणमासी हर्ष मानसी... वाचूनसुध्दा त्याची अढी
नाही सुटत

अश्विनी कुंटे

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

पुन्हा

रिमझिम रिमझिम
आठवणींचे हलले रेशीम !

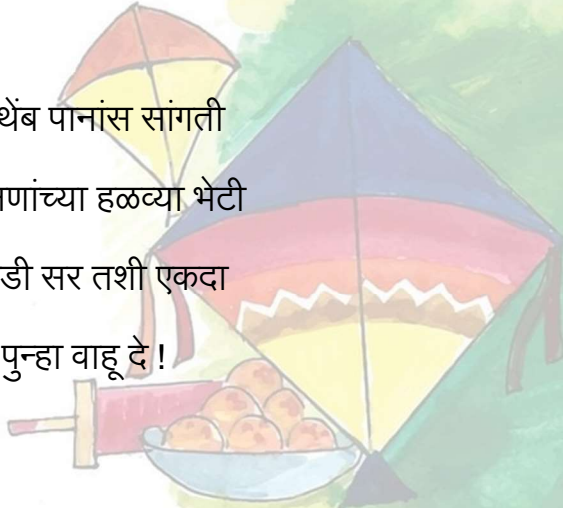
नभात उरले थोडे पाणी
संपत आली श्रावणगाणी
सरण्याआधी सूर एकदा

गार गार वाऱ्याची झुळझुळ
श्वास श्वास का उगाच व्याकूळ

पुन्हा लावू दे !

तूच दिलेले गीत एकदा
पुन्हा गाऊ दे !

थेंब थेंब पानांस सांगती
चिंब क्षणांच्या हळव्या भेटी
ती वेडी सर तशी एकदा
पुन्हा वाहू दे !

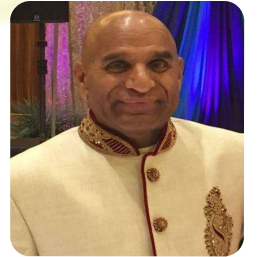

शिल्पा देशपांडे

फुंकर

देहाला त्रासून टाकणाऱ्या असतात अनेक वेदना
मनाला गुदमरून टाकणाऱ्या असतात अनंत वेदना
थांबविता येतात मलमपट्टीने कधी कधी असह्य
शारीरिक वेदना
प्रेमाची हळुवार फुंकर कधी कधी शमाविते सौम्य
दैहिक वेदना
पायात खोलवर रुतलेल्या बाभळीच्या काट्याच्या
वेदना बऱ्या
पण नको नको मानहानीच्या असल्या झोंबणाऱ्या
वेदना साऱ्या
उपजतात पाणउताऱ्याने असल्या वेदना हृदयाला
छेदणाऱ्या
एका वेळी लाही लाही करणाऱ्या शारीरिक वेदना बऱ्या
खोल घावाच्या जखमेच्या वेदना भरून येतात थोड्या
कालांतराने
सदैव घालून पाडून बोलण्याच्या वेदना नाही भरत
मोठ्या कालांतराने
पंख छाटलेल्या द्विजगणाला वेदना ग्रासतात
सर्वांगाला
प्रेमभंगाच्या भयानक वेदना सतावतात हळव्या
मनाला
भर सभेत जवळच्या माणसासमोर झालेल्या
अपमानाच्या वेदना
घेरून टाकतात मानवाला संपूर्ण आयुष्यभर
अपमानाच्या वेदना

हळुवार मारलेली फुंकर बरी वाटते बोटाच्या
जखमांना
सांत्वनात्मक मायेचे शब्द फुंकरी सारखे वाटतात
मनांना
मानखंडनाच्या कठोर अवहेलनेच्या वेदना वाटतात
काळजात घुसलेल्या कटारीसारख्या
दारुण पराभवाने अवमानाच्या वेदना चिघळतात
धगधगणाऱ्या तापलेल्या भटारीसारख्या
योग्य व्यायाम आणि प्रतीजैविक असते औषध दैहिक
खोलवर झालेल्या जखमांना
प्रेमाची आणि अध्यात्माची फुंकर असते औषध
मनावर खोलवर झालेल्या जखमांना

माधव ना. गोगावले

धन्यवाद

संगीत ऐकतांना
रमणीय पाहतांना
निशिंगंध हुंगतांना
येतो तुझाच आठव

मज तूच रे दिसावा
अवघ्या चराचरात
रूपे तुझी दिसावी
पशुपक्षी मानवांत

स्वप्नांत रंगतांना
ध्यानात गुंगतांना
सूर्यास्त पाहतांना
येतो तुझाच आठव

किती धन्यवाद देऊ
प्रतिमा तुझ्या बघूनी
किती वंदने करू मी
तव महती आळवूनी

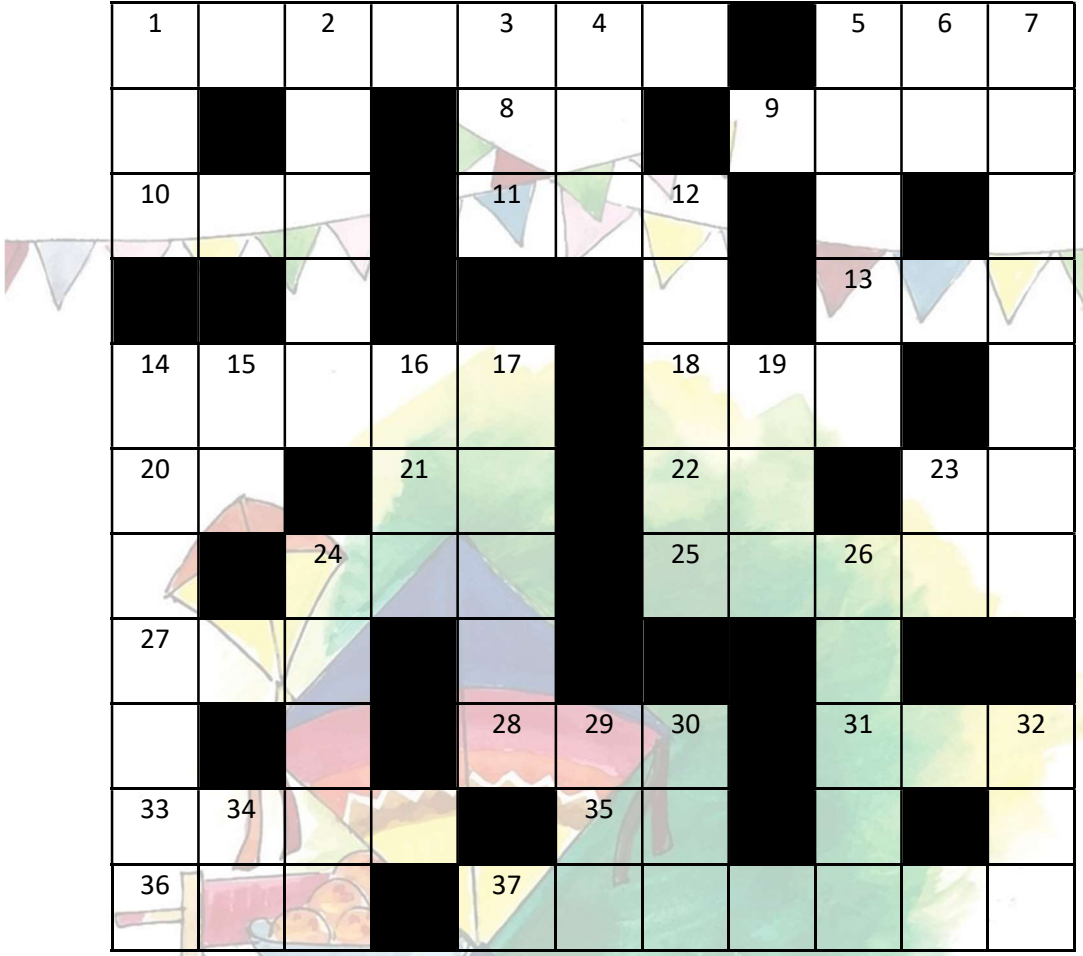
नभ चांदण्यांनी नटले
धरणी फुलाफळांनी
आभाळ ध्यान करते
तव भव्यता स्मरूनी

आभार मानू कैसे
शब्दांत शक्य नाही
हे सर्वसाक्षी देवा
समजून तूच घेई

काया ही दिव्य किमया
हे रम्य विश्व भवती
सदया तुझ्या कृपेचे
हे दान अवतीभवती

जयंत बेलसरे

शब्दकोडे

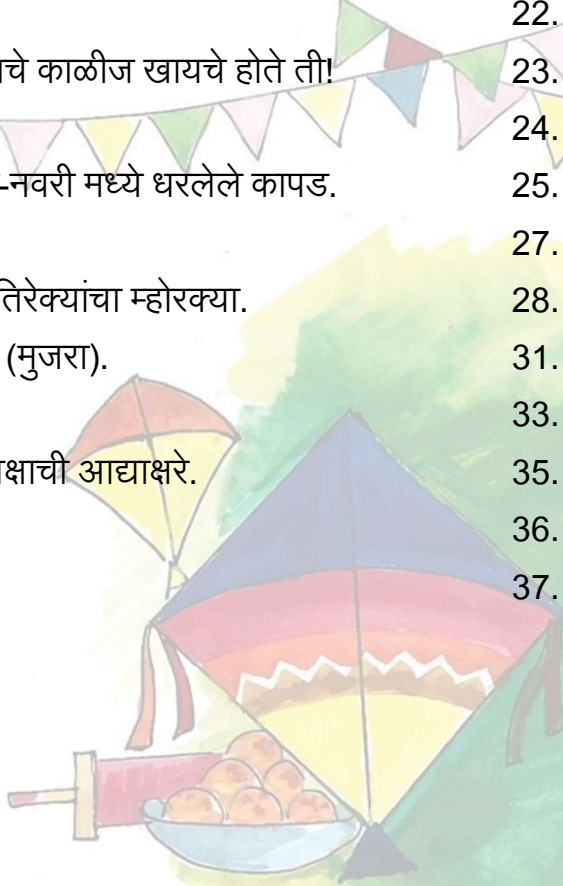
उभे शब्द

1. दृष्टी.
2. पुस्तकांचे संग्रहालय- इथे लोक वाचनासाठी येतात.
3. नगरपालिकेने आकारलेला कर.
4. रोख रक्कम, नकद.
5. विविध विचार मांडणारी मंडळी.
6. ओझे.

आडवे शब्द

1. "अश्वत्थामा हताः, _____"
5. गट, संघटनेचा भाग.
8. कावळा.
9. अंगात येणे, वावर (विशेषतः पिशाच्चे, आत्मा वगैरेंचा)
10. मांडणी, महाराष्ट्र मंडळ शिकागोचे वृत्तपत्र!

7. लावण्यांमध्ये नाच्याची भूमिका साकारणारा कलावंत.
12. एक फळ.
14. निंद्य, अपमानास्पद.
15. ऐन (दुपारी), जास्तीचा घातलेला थर.
16. दरवाजामध्ये.
17. घरात अडकवून हालचाली मर्यादित ठेवणारा तुरुंगवास.
19. जिला माकडाचे काळीज खायचे होते ती!
23. लज्जा.
24. लग्नात नवरा-नवरी मध्ये धरलेले कापड.
26. विच्छा.
29. बिन ___ - अतिरेक्यांचा म्होरक्या.
30. खाली वाकून (मुजरा).
32. तोंड.
34. समाजवादी पक्षाची आद्याक्षरे.
11. खूप खाल्ल्याने पोटात आलेली कळ.
13. एखादी गोष्ट न मिळणे, त्यापासून ___ राहणे.
14. (युद्धात) जिंकलेल्या शत्रूला सोडून देणे.
18. ___ गमत.
20. नवरा.
21. मनसेचा संस्थापक!
22. नक्की करणे, ___ बांधणे.
23. हिला लाटल्यास पापड बनतो!
24. दूरी.
25. एकेक मुक्काम गाठत, मजल ___ करीत.
27. आकाशात.
28. मध्यस्थ.
31. कूर्म.
33. आनंद घेणे, द्रव्य पिणे.
35. ज्याला आपण पूजतो तो.
36. छल, कुटिल कारस्थान.
37. सर्व-सामान्य लोक.

संकलन - अभिजित रायरीकर

लेख

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

पहिले विश्व मराठी संमेलन - २०२३

‘पहिले विश्व मराठी संमेलन - २०२३’ हा माझ्या जीवनातील एक अविस्मरणीय कार्यक्रम आहे यात तिळमात्रही शंका नाही. अनेक संमेलने आणि परिषदेत भाग घेतला आहे पण हे संमेलन स्मृति-पटलावर कायमचे कोरले गेले आहे. महाराष्ट्र राज्य सरकारने हे संमेलन आयोजित केले होते. सरकार पुरस्कृत म्हंटले की सामान्य माणसांच्या मनात काही संशय येतात. स्वच्छ पाण्याचा तळ दिसला की पाण्यात उतरण्याची भीती वाटत नाही. त्याचप्रमाणे शासकीय आयोजकांचे निमंत्रण, खाजगी संदेश, आग्रहाचा फोन आल्यावर आपणही अशा संमेलनाच्या इतिहासाचा भाग व्हावं म्हणून शिकागोमधील डिसेंबर- जानेवारीतील हाडे गोठविणारी थंडी, हिमवर्षाव, सणांची गर्दी अशा प्रतिकूल परिस्थितीचा विचार झुगारून संमेलनात भाग घेण्याचे ठरविले.

संमेलनाच्या आधी काही दिवस आयोजकांनी व मा. दीपकजी केसरकर, मंत्री महोदय, मराठी भाषा विभाग यांनी, ‘मराठी तितुका मेळवावा - विश्व मराठी संमेलन - २०२३’ च्या निमित्ताने भारताबाहेर, विविध देशांमध्ये वास्तव्य करणाऱ्या मराठी भाषिकांच्या, मराठी भाषा, साहित्य, संस्कृती, उद्योजकता, कला, उपक्रमशीलता, कौशल्ये, व्यावसायिकता, स्टार्टअप, गुंतवणुक इ. संदर्भांमध्ये, महाराष्ट्र शासनाकडून आणि मराठी भाषा विभागाकडून ज्या सूचना, अपेक्षा, प्रश्न किंवा प्रस्ताव आहेत ते लिखित स्वरूपात पाठवण्याची विनंती केली होती. ‘आधी केले मग सांगितले’ या म्हणीप्रमाणे संमेलनापूर्वी जास्त गाजावाजा न करता किंवा

जाहिरातबाजी न करता अतिशय कमी वेळात या संमेलनाचा घाट घातला. लोकांकडून आलेल्या रास्त अपेक्षा व सूचना या संमेलनात अंमलात आणलेल्या दिसल्या. मराठी भाषा व मराठी संस्कृतीच्या संवर्धनाबरोबरच मराठी उद्योजकांना प्रोत्साहन देत मराठी नवतुरुणांना, युवकांना खरा मदतीचा हात पुढे केला गेला हेच तर ह्या संमेलनाचे खास वैशिष्ट्य म्हणता येईल.

कुठल्याही कार्यास राजाश्रय व लोकाश्रय मिळाला की ते कार्य नक्कीच यशस्वी होते. हे संमेलन खरेखुरे विश्व संमेलन होते. एकूण ६७-६८ देशातील प्रतिनिधी, अनेक प्रसिद्ध व दिग्गज कलाकार, मराठी उद्योजक, साहित्यिक, शैक्षणिक, मराठी संस्थानिक, पारंपारिक कला जोपासणारे तसेच भारतातील अनेक प्रांतातील मराठी मंडळाचे सदस्य/प्रतिनिधी, महाराष्ट्र राज्य सरकारातील अनेक महत्त्वाचे मंत्री (मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्री, विधानसभेचे सभापती, उपसभापती, अर्थमंत्री, मराठी भाषा मंत्री, तंत्र व उच्चशिक्षण मंत्री, तसेच दोन केंद्रीय मंत्री (माननीय श्री. नितीन गडकरी व माननीय श्री. कपिल मोरेश्वर पाटील) या संमेलनात उपस्थित होते. माझ्या आयुष्यात पहिल्यांदाच इतके सारे मंत्री एकाच कार्यक्रमासाठी आल्याचे मी अनुभवले. त्यातील बऱ्याच मंत्र्यांनी उपस्थित असलेल्या प्रतिनिधींबरोबर गप्पागोष्टी केल्या व त्यांच्याबरोबर मोकळ्या मनाने हितगुज साधत चालू असलेले कार्यक्रमही पाहिले. ‘मराठी तितुका मेळवावा’ हे ब्रीदवाक्य असलेल्या संमेलनाचा हा सोहोळा, सरदार

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

वल्लभभाई पटेल या भव्य घुमटात, 'लाल गालिचा' (Red carpet) अंथरून, दिमाखात पार पडला.

महाराष्ट्रातच मराठी भाषेचे बुरुज झपाट्याने ढासळू लागले आहेत. त्यांची योग्य वेळी डाग-डुजी करून मराठी भाषेचे महाराष्ट्रात व परदेशात संगोपन करण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारने अनेक योजना आखल्या आहेत. त्या कशा अमलात आणल्या जात आहेत, त्यांना राजाश्रय, आर्थिक मदत कशी दिली जात आहे याचे दर्शन या संमेलनात झाले.

सांस्कृतिक, वैचारिक व पारंपारिक अशा विविध भरणे कार्यक्रमांनी हे संमेलन भरले होते. सकाळी नऊ-दहा वाजल्यापासून रात्री अकरा-बारा वाजेपर्यंत मनोरंजनाच्या विविध कार्यक्रमांची मायंदाळी होती. दिंडी, कीर्तन, वारी, ढोल ताशा, विविध वाद्य, हास्य विनोद, कोळी नृत्य, लावण्या, विचारांना चालना मिळतील अशी चर्चासत्रे, लोकरंग, ऐतिहासिक नाटके - शिवरायांचा स्वराज्याभिषेक, अशोक हांडे यांचा अनेक दशके गाजलेला 'मराठी बाणा' असे कार्यक्रम होते. रंगमंचावर मराठी सांस्कृतिक कार्यक्रमांचा आढावा प्रेक्षकांसमोरसादर करणाऱ्या दीडशेपेक्षा जास्त कलाकारांनी सर्वांच्या डोळ्यांचे पारणे फेडले. गाजलेले आणि प्रसिद्ध दिग्गज मराठी कलाकार, आणि कलाक्षेत्रातील उगवते तारे, ग्रामीण भागातील कलाकार व वाद्यवादक अशा सर्वांना आपली कला सादर करण्याची संधी दिली होती. संधीच्या बाबीवरून एक गोष्ट जरूर नमूद करावीसी वाटते - जगातील ६८ देशातील प्रतिनिधीमधून "अटकेपार" या कार्यक्रमात अमेरिकेला आणि विशेषतः महाराष्ट्र मंडळ शिकागोच्या प्रतिनिधींना त्यात आपले विचार मांडण्याची संधी

मिळाली. त्यात संदीप दीक्षित यांनी बृहन् महाराष्ट्र मंडळाचे उपक्रम, सौ उल्का नगरकर यांनी गेल्या दोन वर्षात शिकागो येथे यशस्वीरित्या राबविलेल्या कार्यक्रमांची व विद्या जोशी यांनी मराठी शाळेची माहिती सांगितली. माधव गोगावले यांनी फक्त मराठीतच एक मिनिट बोलण्याच्या आवाहनात महाराष्ट्र मंडळ शिकागो हे मराठी भाषा व मराठी संस्कृती कशी टिकवीत आहे व तिचे संवर्धन करण्यासाठी कोणकोणते उपक्रम करतात याची माहिती सांगितली.

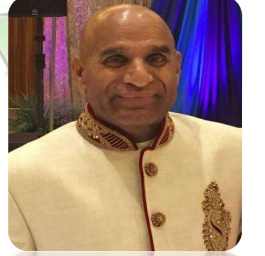
आणि हो, खाण्यापिण्याची सोय तर जबरदस्त होती. महाराष्ट्रातील प्रत्येक भागातील खास पदार्थ जेवणात असत. खानदेश, कोकण, पश्चिम महाराष्ट्र, मराठवाडा आणि विदर्भातील खमंग व चविष्ट अशा अनेक पदार्थांनी पाहुणे मंडळींना तृप्त करून टाकले. मराठी पक्वान्नांची राणी असणारी पुरणपोळी प्रत्येक जेवणात ठेवली होती.

अनेक कलाकार, साहित्यिक, परदेशातून व भारतातून आलेले प्रतिनिधी, अनेक व्यवसायातील तज्ञ, राजकीय पुढारी जे आपल्या कार्यातून मराठी भाषा व संस्कृती जोपासण्याचे काम करत आहेत, त्यांच्याशी खाजगीत चर्चा करण्याची संधी मिळाली. पहिल्या रांगेत बसून विधानसभेचे अध्यक्ष - मा. श्री. राहुल नार्वेकर व मराठी भाषा मंत्री मा. श्री. दीपक केसरकर यांच्यासोबत बसून चाललेल्या कार्यक्रमांचा आनंद लुटला. महाराष्ट्र सरकार व केंद्रीय मंत्र्यांबरोबर जवळून संवाद साधता आला. भारतातील विविध राज्यातील मराठी मंडळाचे प्रतिनिधी व परदेशातील प्रतिनिधी यांच्याबरोबर तीन दिवस विचार विनिमय करण्याची संधी मिळाली. जपानचे मराठी आमदार, धडाडीचे युवा प्रतिनिधी योगेंद्र पुराणिक आणि कॅलिफोर्नियाचे विजय पाटील यांच्या 'शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय परिवार' मधील

कार्याने मी भारावून गेलो. आपले शिकागो महाराष्ट्र मंडळ ह्या उपक्रमात का समाविष्ट नाही ह्या विचारांचे वादळ माझ्या मनात अजूनही चालू आहे.

जय शिवाजी! जय भवानी!! जय महाराष्ट्र!!

या संमेलनाचे मुख्य आयोजक महाराष्ट्राचे भाषा मंत्री मा. श्री. दीपक केसरकर हे वधूपित्यासारखे व विश्व मराठी परिषदेचे संस्थापक आणि अध्यक्ष प्राध्यापक क्षितिज पाटुकले हे वधूच्या मामासारखे अगदी सकाळी सात-आठ वाजल्यापासून रात्री बारा वाजेपर्यंत सर्वांची विचारपूस करून सर्व कार्यक्रम व्यवस्थित पार पडतील याची दक्षता घेत अहोरात्र हसतमुखाने कार्यरत होते. पहिल्या विश्व मराठी संमेलनात सक्रिय सहभागाने मिळालेल्या आनंदाबरोबर या ऐतिहासिक कार्यक्रमाचा साक्षी होण्याने धन्य झालो.

माधव ना. गोगावले

प्राध्यापक क्षितिज पाटुकले (विश्व मराठी परिषदेचे संस्थापक आणि अध्यक्ष) यांच्या सोबत श्री. माधव गोगावले

श्री. संदीप दीक्षित (बृहन् महाराष्ट्र मंडळ) सौ उल्का नगरकर (महाराष्ट्र मंडळ शिकागो) यांच्या सोबत श्री. माधव गोगावले

जपानचे मराठी.आमदार श्री. योगेंद्र पुराणिक यांच्या सोबत श्री. माधव गोगावले

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

रांगोळी - एक जोडण्याची कला

अनेक बिंदू मिळून तयार होणारे रेखाटन म्हणजे रांगोळी. भारतीय संस्कृतीत रांगोळी हे मांगल्याचे प्रतीक मानले जाते. प्रातःकाळी सूर्याच्या स्वागतासाठी प्रत्येक घरासमोर सडासंमार्जन करून रांगोळी रेखाटन करून अंगण सजवले जाते. प्रत्येक सणावारास देखील अंगण रांगोळीने सजते. रांगोळी नसेल तर अपूर्णता वाटते. आजकालच्या फ्लॅट संस्कृतीत सडा सारवण नाही करता येत पण, हिची दारातली आणि मनातली जागा मात्र अढळ आहे. बाहेरील दारातून घरात येणारी कोणतीही अशुभ शक्ती रांगोळी परतवून लावते अशी आमची श्रद्धा आहे.

नियोजनपूर्वक एका रांगेत किंवा उतरते चढते एक सारखे बिंदू काढणे ही कला तर आहेच पण ते बिंदू जोडून तयार होणारा अविष्कार थक्क करतो. रंग भरल्यावर तर तो अधिकच बहारदार दिसतो.

ठिपक्यांची रांगोळी, नुसती वेलबुट्टी, पानाफुलांची रांगोळी, संस्कार भारतीची रांगोळी, गालिचे, देवदेवता, निसर्ग चित्र अशी विविधता आहे. शिवाय चैत्रांगण, गोपद्म, स्वस्तिक असा खास बाजही त्यात आहेच. धान्याची, फुलांची, पाण्यावरील, पाण्याखालील अशी माध्यमेही आहेत. हिची रचना, सौंदर्य, लयबद्धता, रंगभाव, रम्यता, सर्वसमावेशकता आणि काढणाऱ्या स्त्रीची, कलाकारांची एकाग्रता अशा अनेक गुणांचे प्रतिनिधित्व करते. ही छोटीशी, मोठीशी रंगावली. दुसऱ्या दिवशी ती रांगोळी पुसली जाणार हे त्या गृहिणीला ठाऊक असते खरं तर, तरी ती त्या रंगावलीत मनापासून रमते, तिला नटवते, सजवते, तिच्याशी एकरूप होते. दुसऱ्या दिवशी पुसली गेली की परत नव्याने रेखाटते, सजवते. आयुष्यही असेच तर आहे --नाशवंत! तुमच्याकडे असलेला एक एक क्षण म्हणजे हे रांगोळीचे थेंब! ते तुम्हाला जोडता आले तर हाती येतो एक यशस्वी आणि परिपूर्ण दिवस. दिवसातील वेळ तुम्ही कसा घालवता यावर त्या दिवसाचे महत्त्व, यशस्विता, आनंद असतो. खरं तर दिवसांमध्ये जो वेळ आपण वाया घालवतो तो क्षणाक्षणाने आपल्या हातातून निसटत असतो... नकळत! यशस्वी लोक मात्र आपल्या वेळेचे नियोजन, सदुपयोग एवढा छान करतात की, वेळेअभावी काही राहून गेले अशी त्यांची कधीच तक्रार नसते म्हणूनच ते यशस्वी होतात.

वेळेचा सदुपयोग करून रंग भरलेल्या रंगावली सारखे आपले जीवन सुंदर करावयाचे. उद्या रांगोळी पुसली जाणार आहे हे माहीत असूनही तिला आकर्षक करण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या स्त्रीप्रमाणे! या रंगावली सारखे आयुष्यातील क्षणाक्षणाचे

थेंब जोडून म्हणजेच त्याचा उपयोग करून त्यात वेगवेगळे रंग भरले पाहिजेत. काही आनंदाचे, काही कर्तव्याचे, काही समाधानाचे! वेळ ही नाशवंतच गोष्ट आहे म्हणून तो जोपर्यंत हातात आहे तोपर्यंत नियोजन करून समाधानाचे आनंदाचे रंग भरा! हा संदेश देते का ही रंगावली? रोज नव्याने थेंब मांडून जोडायचे तंत्र शिकवते का ही रंगावली?

अर्चना अरुण भार्गवे

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

॥श्री राम प्रसन्न॥

॥श्री दर्याबाई व वेल्हाबाई देवी प्रसन्न ॥

रचनाच्या मागील अंकामध्ये मोरगावच्या देवस्थानाविषयी लिहिले. भारतात अनेक जागृत देवस्थाने आहेत त्यातील आणखी एक म्हणजे श्री दर्याबाई देवी आणि वेल्हाबाई देवी हे देवस्थान! भारतात महाराष्ट्रातील अहमदनगर जिल्ह्यातील पारनेर तालुक्यात हे देवीचे मंदिर आहे. या जिल्ह्यात वडगाव नावाचे खूप छोटे खेडेगाव आहे. तेथे एक खोल दरी आहे. दरी साधारण पाच ते सात किलोमीटर लांबीची आहे. या परिसरात विविध प्रकारच्या वनस्पती असून त्यात अनेक औषधी वनस्पतींचाही समावेश आहे. भोवताली डोंगररांगा असून त्यावरून फेसाळलेल्या पाण्याचा ओसंडणारा धबधबा हे या परिसराचे मोठे आकर्षण आहे. अशा या समृद्ध व शीतल परिसरात दरीमध्ये असणारी देवी म्हणून तिला दर्याबाई देवी असे म्हणतात.

वडगाव गावात पूर्वापार राहणाऱ्या लोकांकडून देवीची आख्यायिका समजते साधारण तीनशे ते साडेतीनशे वर्षांपूर्वी येथील ग्रामस्थांना दरीतील दाट झाडीत एक मंदिर दिसले. अति दाट वनराई, भोवताली डोंगररांगा आणि या मंदिरात आश्चर्यकारक असे लवण स्तंभ दिसले. त्या स्तंभात सुरेख आणि सर्वांचे लक्ष वेधून घेणारी देवीची मूर्ती दिसली. एवढ्या मोठ्या दरीत हे मंदिर कोणी बांधले असावे याची कुठेही नाव-निशाणी नाही. मंदिर तसे छोटेसेच, अगदी ऐन उन्हाळ्यात सुद्धा येथे अतिशय थंड हवा असते. त्यात अखंडपणे ठिबकणारे पाणी दिसते. मंदिरात खडक आहेत. त्यावर पडणारे पाणी तेथे साचत नसून खडकात झिरपत रहाते. असा हा पाणी झिरपवणारा खडक. हा खडक कोणत्या प्रकारचा असावा याचे कुतूहल वाटते. मंदिराच्या वरच्या बाजूला

एक नैसर्गिक असा पाझर तलाव दिसतो. त्या तलावास अखंड पाणी असते असे समजले. या तलावाचे पाणी खडकात झिरपून मंदिरात ठिबकत असावे असे वाटते. वास्तविक नगर जिल्हा हा दुष्काळी जिल्हा आहे आणि येथे एवढे पाणी आणि विपुल झाडी कशी आहे याचे आश्चर्य वाटते.

येथे माकडांची वस्ती आहे. शेकडोनी माकडे येथे पिढ्यानुपिढ्या राहत आहेत. हळू हळू सवयीने ही माकडे इतकी हुशार व धीट झाली आहेत की जवळ येऊन हातातील पिशवी काढून आतील सर्व खाण्याचे जिन्नस काढून खातात. मंदिरात एक कपार आहे. त्या कपारीत वेल्हाबाईचे मंदिर आहे. दर्याबाई देवीची बहीण अशी तिची आख्यायिका आहे. दर्याबाईच्या मंदिरात एक बोगद्यासारखी वाट आहे त्यातून गेले की वेल्हाबाईचे दर्शन होते. दरीमध्ये एका बाजूस डोंगरावर श्री गुंफेश्वर देवाचे अजून एक मंदिर आहे. खालच्या बाजूस भैरवनाथाचे मंदिर आहे. हे मंदिर पुरातन असावे. मंदिर परिसरात यज्ञकुंड, दीपमाळ, स्नानकुंड आहे यावरून येथे धार्मिक कार्यक्रम यज्ञयाग वगैरे होत असावेत व त्यासाठी विद्वान मंडळींची ही वहिवाट असावी असे वाटते. पूर्वी या ठिकाणी एक भुयारी मार्ग होता. तो कोठे जात होता, त्यातून कोणाचा वावर होत असेल याचे कुतूहल वाटते. दरी कोसळल्यामुळे तो मार्ग बंद झाला आहे. भाविकांची श्रद्धा, विज्ञानप्रेमींचे कुतूहल म्हणून हे ठिकाण प्रसिद्धीच्या मार्गावर आहे. या ठिकाणच्या खडकांची विविध रूपे व विविध आकार याचा अभ्यास करण्यासाठी अनेक लोकांचा वावर तेथे दिसून येतो. अशा या दुष्काळी नगर जिल्ह्यातील कुतूहल जागृत करणारा

परिसर आल्हाददायक आहे. आवर्जून पाहण्यास जावे असे हे ठिकाण आहे. तरी सर्वांनी वेळ काढून हे ठिकाण पहावे असा माझा आग्रह आहे. नजरेत साठवून राहणारे हे निसर्ग सौंदर्य आपले मन मोहून टाकते. जय दर्याबाई देवी जय मल्हार बाई देवी तुझे चरणी अखंड प्रणिपात.

विजया भालेराव
मदतनीस : सुचेता भालेराव

सखी

रस्त्यांना पण स्वतःचे एक व्यक्तिमत्व असते असे मला वाटते. मोठे रुंद रस्ते एखाद्या उदार व्यक्तीसारखे सर्व प्रकारच्या वाहनांना सामावून घेणारे, तर अरुंद एकेरी रस्ते संकुचित मनाच्या व्यक्तीसारखे ठराविक वाहनांनाच प्रवेश देणारे. मध्येच कुठेतरी गायब होऊन पुन्हा अवतीर्ण होणाऱ्या पायवाटा 'कशी गम्मत केली?' असे म्हणणाऱ्या एखाद्या लहान अवखळ मुलासारख्या, तर अशा अनेक लहान मोठ्या पायवाटांना कवेत घेत पुढे पुढे जाणारा रस्ता कुटुंबवत्सल आजोबांसारखा. गुळगुळीत, चकचकीत डांबरी रस्ता एखाद्या नखरेल फॅशनेबल नवतरुणीसारखा, तर अनेक खड्डे अंगावर वागवत जाणारा रस्ता परिस्थितीचे चटके सोसणाऱ्या एखाद्या गरीब याचकासारखा. आजुबाजूला चिटपाखरूही नसताना शांतपणे पुढे जाणारा रस्ता तर मला एखाद्या धीरगंभीर ध्यानस्थ योग्यासारखाच वाटतो. आणि नागमोडी वळणे घेत पुढे जाणारा रस्ता म्हणजे आतल्या गोटातला माणूसच! पुढे काय वाढून ठेवले आहे ते गुपीत आपल्याकडेच ठेवणारा. दुतर्फा गर्द हिरव्या झाडाझुडपांनी नटलेला रस्ता एखाद्या समृद्ध, संपन्न गृहिणीसारखा, तर सदैव गडबडीत असलेला वर्दळीचा रस्ता मध्यमवर्गीय चाकरमान्यासारखा.

Brookhaven ला कामावर घेऊन जाणारा माझा रोजचा रस्ता मला असाच कुणाच्या अध्यात मध्यात नसणाऱ्या, नाकासमोर सरळ चालणाऱ्या एखाद्या प्रौढेसारखा भासे. माझ्यासाठी लांब पल्ल्याचा असणारा हा रस्ता दुतर्फा उंच घनदाट झाडांना वागवत तर कधी लहान मोठ्या शेतांना खेळवत अजिबात गडबड न करता पुढे पुढे जात राही. सुरुवातीच्या दिवसात अनोळखी वाटणारी ही वाट कधी माझी सखी झाली ते

कळलेच नाही. सकाळी संपता संपत नाही अशी वाटणारी वाट संध्याकाळी मात्र मला बाळासाठी चटकन घरी पोहोचवत असे. रुक्ष, भकास अशा उन्हाच्या वेळी ती माझ्या डोक्यावर झाडांचे छत्र धरी, तर कोरड्या थंडीत उबदार उन्हाचे कवडसे पाठवी. कडाक्याच्या वादळी वाऱ्याच्या पावसात ती मला सांगे, "माझी साथ अजिबात सोडू नकोस. बघ मी तुला कशी बरोबर घरी पोहोचवते." आणि खरंच! कोसळणाऱ्या पावसात जेव्हा आजुबाजूचे सर्व काही दिसेनासे होई, तेव्हा दुसरीकडे कुठे विचलित होऊ न देता पुढे जाणाऱ्या माझ्या सखीकडे मी लक्ष केंद्रित केले की कशी आपोआप घरी पोहोचत असे!

माझ्या राहत्या गावाहून कामाची जागा असणाऱ्या गावी घेऊन जाणारी ही वाट धरली की सुरुवातीला शहराची, उपनगरांची वर्दळ बघत मार्गक्रमण करायचे आणि मग हळूच त्या गडबडीला मागे टाकत "मी नाही बुवा त्यातली" असे म्हणत अलिप्तपणे तिथून बाहेर पडायचे असा माझा दिनक्रम! ती रहदारी मागे पडताच हळुहळू माझ्या डोक्यातला गुंताही उलगडू लागे. सकाळची सगळ्यांच्या तयारीची गडबड, निघायची लगबग, पुढचे planning अशा सगळ्या विचारांना एकदा का मागे टाकले की माझी मी मलाच उलगडत जाई. आधी उपाय न सापडलेल्या काही प्रश्नांची उत्तरेही मला या प्रवासात सापडून जात. माहेरपणाला घरी आलेल्या माहेरवाशिणीला, "बाई ग, तुझी रोजची घाई-गडबड विसरून जरा निवांतपणाचा श्वास घे," असा विश्वास देणाऱ्या आईसारखी ही वाट मला सावरायला वेळ देई.

माझी ही सखी बहुरूपी पण होती बरं का! दुतर्फा असलेल्या घनदाट झाडींमुळे काही क्षण ती जंगलाचा आभास निर्माण करी, तर दुसऱ्याच क्षणी

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

वान्यावर डुलणारी लांबच लांब शेते धारण करून देशातल्या माझ्या आजोळची आठवण करून देई. मध्ये मध्ये ओसाड माळराने पसरवून ती क्षितिजाचे दर्शनही घडवून देई. उन्हाळ्यात हिरवा साज धारण करून माझ्या स्वागताला सज्ज असणारी ही वाट हिवाळ्यात मात्र सगळा साज उतरवून एखाद्या संन्याशिणीसारखी माझी वाट पाहत बसे. Fall मध्ये इतर सगळीकडे लाल, पिवळ्या, केशरी अशा विविध रंगांची उधळण होत असताना ही माझी सखी मात्र उगाच जरासे लहानसे रंगाचे बोट इथे तिथे लावून, "खरं तर मला रंग खेळायला आवडत नाही; पण तुमचा आग्रह असेल तर थोडासा रंग लावून घेते" म्हणत विनाकारण शिष्टपणाचा आव आणी. हिरवेगार डोंगर, वाहते पाण्याचे झरे, धबधबे अशी कोणतीही आभूषणे नसतानाही ती वाट मला सुंदरच भासे.

अमेरिकेच्या ग्रामीण जीवनाची तोंडओळख मला या वाटेनेच करून दिली. त्यात देशातल्या गावांसारखी हिरवीगार शेते, रस्त्यालगत चरणान्या गायी, गुरे तर होतीच, पण त्याचबरोबर 'टोमॅटो म्युझिअम', 'वॉटरमेलन फेस्टीवल', धावत्या इंटरस्टेट सारख्या रस्त्यांच्या कडेला उभे राहून कलिंगडे, भुईमूगाच्या शेंगा विकणारे छोटे शेतकरी अशी गंमतही होती! दोन शहरांना जोडणाऱ्या या वाटेवर दर १०-१५ मैलांवर असलेल्या दोन-चार गावांव्यतिरिक्त दुसरे काहीही नव्हते. ना छोटी मोठी दुकाने, ना ढाब्यासारख्या काही जागा, ना विश्रांतीच्या जागा. अगदी गॅस स्टेशन पण नाही! मध्येच गाडीत गॅस भरायची वेळ आली तर मुख्य रस्ता सोडून वाटेवरच्या गावात शिरावे लागे. आणि मधली ही गावे लहान तरी किती! एका गावात फारतर दोन-तीन गॅस स्टेशन्स! सगळी हायवे पासून लांब, गावाच्या अंतर्भागात.

दोन- अडीच वर्षांच्या माझ्या या प्रवासात या वाटेनी जसे आनंदाचे क्षण दिले, तशी एखाद्या शिक्षिकेसारखी कधी परीक्षाही घेतली आणि काही धडेही शिकवले. कडाक्याच्या वादळी पावसाचा चा अनुभव असाच एक परीक्षेचा क्षण! त्या दिवशी मला काम संपवायला जरा उशीरच झाला होता. गडद अंधार पडायच्या आत घरी पोहोचता यावे म्हणून अगदी भरून आलेल्या आभाळाकडे दुर्लक्ष करत, पायाखालच्या वाटेवर विश्वास ठेऊन मी प्रवासाला सुरुवात केली; आणि अर्ध्या रस्त्यातच मला पावसाने गाठले! हळुहळू सुरु झालेल्या पावसाने क्षणार्धात रौद्ररूप धारण केले. समोर पावसाचा जाड पडदा आणि वर विजांचा कडकडाट यांमध्ये अगदी जवळचेही दिसेनासे झाले. त्यात सोसाट्याचा वारा गाडी रस्त्यावरून खाली खेचायचा प्रयत्न करू लागला. रस्त्यालगतची झाडे इतकी डोलायला लागली की कोणत्याही क्षणी फांद्या रस्त्यावर पडून अडथळा निर्माण करतील की काय अशी भीती मला वाटू लागली. गारांसहीत कडाक्याच्या वादळी पावसाची सूचना देणारा नॅशनल वेदर सर्विसचा अलार्मही त्याचवेळी माझ्या फोन वर वाजू लागला आणि मला आठवले की असा गजर मी निघायच्या वेळी पण वाजत होता. पण 'हे नेहेमीचेच!' असे समजून मी त्याच्याकडे चक्क दुर्लक्ष केले होते. आता मागे परत फिरण्याची वेळही निघून गेली होती. कुठे थोडा वेळ थांबून पाऊस कमी व्हायची वाट पहावी, तर जवळपास काही सुरक्षित जागाही नाही. पायाखालची वाट धरून मार्गक्रमण करावे तर वाटही पाण्याच्या जाडसर पांघरुणाखाली लुप्त झालेली. तेवढ्यात चमकलेल्या विजेच्या लख्ख प्रकाशात क्षणभर तिने दर्शन दिले आणि मला जरासा धीर आला. ती जणू मला सांगत होती, "माझाही नाईलाज आहे गं, पण तू धीर सोडू नकोस. मी इथेच आहे. माझ्यावरचा प्रत्येक दगड आणि खड्डा तुझ्या ओळखीचा आहे. हळुहळू पुढे जात

रहा." तिचा सल्ला ऐकून मी गाडीवरचा ताबा अजिबात ढळू न देता, समोरच्या गाडीचा tail light आणि माझ्या गाडीमधले अंतर कमी न होऊ देण्याचा प्रयत्न करत, अशावेळी काय करावे त्याच्या सेफ्टी टिप्स मनात घोळवत पुढे जात राहिले. बाजूनी जाणाऱ्या गाड्यांनी केलेल्या पाण्याच्या मान्याने घाबरून न जाता, समोरच्या गाडीवर न आदळायचा प्रयत्न करत, त्याचवेळी गाडी रस्त्याच्या बाहेर जाऊ न देण्याची कसरत मी पुढे जात राहिले. अखेरीस काही वेळानंतर दमल्यासारखे पावसाने आपले रौद्ररूप आवरते घेतले आणि थोड्याच वेळात मी सुखरूप घरी पोहोचले. 'निसर्गाला कमी लेखायची चूक कधीच करायची नाही' अशी शिकवण त्या दिवशी माझी सखी मला देऊन गेली!

माझ्या त्या प्रवासात अनेक सुखदुःखांच्या क्षणांची ती वाट साक्षीदार होती. माझ्याबरोबर माझे असंख्य मूड्स तिने सांभाळले. खरोखर एखाद्या घट्ट मैत्रिणीसारखी मला सोबत केली. जवळपास अडीच वर्षांच्या सोबतीनंतर जेव्हा या वाटेचा निरोप घेण्याची वेळ आली, तेव्हा परतीच्या प्रवासात मुद्दाम जास्त वेळ घालवत, तिला डोळ्यात साठवून घेत, आणि तिचे मनापासून आभार मानत मी हळुहळू घरी आले. 'पाऊल निघत नव्हते' असे म्हणणार नाही, कारण हा माझा कायमचा निरोप नव्हता. पाहुणी म्हणून का होईना, पण मी पुन्हा तिच्याकडे जाणारच होते. आणि त्यावेळी खूप वर्षांनी भेटलेल्या जुन्या मैत्रिणीसारखे आम्ही मनसोक्त भेटणार होतो!

दीप्ती जानोरकर

डिस्टिनेशन आर्किटेक्ट

नमस्कार, मी शीतल देशपांडे. व्यवसायाने मी आर्किटेक्ट आहे. यात विशेष असे काही नाही परंतु अमेरिकेमध्ये नोकरी साठी येणाऱ्या किंवा येऊन नोकरी करत असलेल्या भारतीयांमध्ये आर्किटेक्ट्स ची संख्या खूपच कमी आहे. त्यातही जे आपल्या जोडीदाराच्या नोकरी साठी या देशात आले आहेत त्यांच्यासाठी मला माझा प्रवास सांगावासा वाटतो.

"तू मोठी /मोठा झाल्यावर कोण होणार ?" या प्रश्नातून मला नाही वाटत कोणत्याही लहान मुलाची सुटका झाली असेल. तशीच माझीही झाली नव्हती. काही हुशार स्मार्ट मुलं " मी अजून काही ठरवलं नाही " किंवा " मोठी झाल्यावर ठरवेन " अशी उत्तर देऊन किंवा काही जण , " डॉक्टर किंवा इंजिनिअर होणार " असे उत्तर देऊन आपली सुटका करून घेत. काही जणांच्या बाबतीत आजूबाजूचे लोकच मुलांच्या शालेय व इतर प्रगती वरून मोठेपणी याने कोणते करिअर निवडावे हे ठरवून टाकतात. मी या तिसऱ्या प्रकारात मोडणारी होते. तेव्हां खरोखरच मला " मी पुढे कोण होणार ? हा प्रश्न फार गहन वाटत नव्हता , त्यामुळे फार विचार करून पुढील पावले उचलावीत असेही मला कधी वाटले नाही. थोडं अजून मोठं झाल्यावर, त्याकाळी अभ्यासात हुशार असणारी मुले 'डॉक्टर ' या व्यवसायाकडे वळत . डॉक्टर होऊन आपल्यालाही समाजाची सेवा करता येईल अशा विचारांमुळे डॉक्टर होण्याची इच्छा मनात मूळ धरू लागली होती. शाळेतील दोन शिक्षकांनी मात्र मला तू architecture ला जा असा सल्ला दिला होता. आणि आते मामे भावंडं इंजिनीरिंगला वळत होती. यामुळे निश्चित दिशा मात्र मिळत नव्हती.

शालेय जीवनातील तुमच्या भावी करिअर ला दिशा देणारा टप्पा जवळ येत होता तो म्हणजे बारावीची बोर्डाची परीक्षा. परीक्षा झाल्यावर करिअर ठरविण्यासाठी अँप्टिट्यूड टेस्ट घेतली , एका दादाने करिअर कॉउन्सेलिंग केलं , त्यातून माझा कल ' मेडिकल प्रोफेशन कडे नाहीये याची जाणीव व्हायला लागली होती. Art आणि Science यांचा संगम असलेल्या architecture ला जायचा मानस केला. architecture प्रवेशासाठी असलेली परीक्षा उत्तम मार्कांनी उत्तीर्ण केली. या परीक्षेतील गुण व बारावी परीक्षेतील गुण एकत्र करून architecture प्रवेशासाठीची पात्रता ठरवली जात असे. . Architecture colleges ची चौकशी सुरु केली व असे लक्षात आले की पनवेल मध्येच असलेलं Pillais College Of Architecture हे एक नामांकित असे कॉलेज आहे दोन्ही परीक्षांमध्ये चांगले मार्क्स असल्यामुळे मला पिल्ले'स कॉलेज ऑफ architecture मध्ये पहिल्याच फेरीत प्रवेश मिळाला आणि कॉलेज जीवनाला सुरुवात झाली.

आमचे कॉलेज हे ethnical minority मध्ये समाविष्ट होते, त्यामुळे प्रामुख्याने केरळमधील मुले तसेच देशाच्या वेगवेगळ्या भागातून आलेली मुले वर्गात होती. काश्मीरपासून कन्याकुमारी व गुजरात पासून बंगालपर्यंतच्या सर्व राज्यातील मुले एकाच वर्गात शिकणार होती. वेगवेगळ्या आर्थिक, सामाजिक व वैचारिक पार्श्वभूमीतून एकत्र आलेल्या या मुलांमुळे देशाच्या संस्कृतीची नव्यानेच ओळख व्हायला लागली होती. या सर्व नवीन वातावरणाशी जमवून घेणे सुरुवातीला जड वाटले तरीही कॉलेज मधील

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

खेळीमेळीच्या आणि सहकार्याच्या वातावरणाने कॉलेज आपलेसे वाटायला लागले. Indian History Of Architecture, World History Of Architecture, Theory Of Structures, Interior Design, Landscape Design असे अनेक विषय कॉलेज च्या ५ वर्षांत अभ्यासासाठी होते. दरवर्षी स्टडी टूर च्या निमित्ताने अजिंठा वेरूळ पासून ते हंपी होस्पेट पर्यंतच्या सांस्कृतिक दृष्टीने व Indian Architecture च्या दृष्टीने महत्वाच्या अनेक ठिकाणांना भेटी देऊन अभ्यास केला. Submissions, Exams, College activities मध्ये पाच वर्ष सहज निघून गेली .

Bachelor Of Architecture ही पदवी मिळाली आणि जगाच्या मुख्य प्रवाहात यायला आम्ही सज्ज झालो. आर्किटेक्टचरला प्रवेश घेणाऱ्या प्रत्येकाची मनीषा असतेच की आर्किटेक्ट झाल्यावर स्वतःचे ऑफिस सुरु करावे . इंटरनशिपकरीता व पहिल्या नोकरीकरीता मी छोट्या Architecture Firm ची निवड केली. त्यामागे मुख्य हेतू हा होता कि सर्वांगीण अनुभव मिळू शकेल. या अनुभवाच्या बळावर मी माझे Architectural व Interior Designing Services देणारे ऑफिस सुरु केले. पूर्ण झालेल्या प्रोजेक्ट्समुळे नवनिर्मितीचे समाधान मिळत होते. समाजात आर्किटेक्ट म्हणून मान मिळायला लागला आणि आपण आपले डेस्टिनेशन आर्किटेक्ट गाठले असा भास व्हायला लागला.

लग्न झाल्यावर काही वर्षांनी अमेरिकेला यायचा योग आला तेव्हा मात्र द्विधा मनस्थिती झाली. मी ज्या व्हिसावर अमेरिकेत प्रवेश करणार होते त्यावर मला नोकरी करायला निर्बंध होते. पुढील करिअरच्या दृष्टीने एक मोठेच प्रश्नचिन्ह उभे राहिले होते. मात्र कुटुंबाला प्राधान्य देऊन मी अमेरिकेला यायचे ठरविले.

अमेरिकेत आल्यावर सुरुवातीला आम्ही नॉर्थ कॅरोलिना या राज्यात राहत होतो. नवा देश, नवीन वातावरण,

घरापासून व आपल्या देशापासून इतके दूर आल्यावर इथल्या संस्कृतीशी , चालीरीतीशी जुळवून घेण्यात काही वेळ गेला . तरीही माझ्या क्षेत्रात काही करता येईल का हा विचार मनात होताच. एकीकडे इथल्या बिल्डिंग Architecture चा , नवीन प्रवाहांचा व ग्रीन आर्किटेक्टचर चा अभ्यास सुरु केला. नवीन सॉफ्टवेअर्स शिकून घेतली. काही काळाने व्हिसा नियमांत बदल होऊन नोकरी करण्याची संधी उपलब्ध झाली. नोकरी शोधताना मात्र अनंत अडचणींचा सामना करावा लागला . माझे Architecture चे शिक्षण भारतातील असल्याने अनेक ऑफिसेस प्रवेश नाकारत होती. मी मात्र प्रयत्न सोडले नाहीत आणि एका architecture फर्म मध्ये मला नोकरी मिळाली.

नोकरी करताना लक्षात येऊ लागले की जरी को वर्कर्स टेक्निकल स्किल्स साठी आपला आदर करतात तरीही बिल्डिंग टेक्नॉलॉजीच्या दृष्टीने आपल्याला गौण समजत आहेत. तसेच भारतामधील Architecture च्या पदवीला इथे तेव्हा सन्मान नाही. कारण इथे Architect म्हणवून घेण्यासाठी केवळ architecture कॉलेज मधील शिक्षण पुरेसे नाही. त्यासाठी तुम्हाला Architectural Licensure मिळवण्याची गरज आहे.

Architectural Licensure साठी पात्र ठरण्यासाठीच्या अनेक पायऱ्या असतात . पहिली म्हणजे तुम्हाला तुमची शैक्षणिक पात्रता सिद्ध करावी लागते, नंतर काही परीक्षा पास कराव्या लागतात आणि इथल्या प्रतिथयश Architect कडे नोकरीचा अनुभव घ्यावा लागतो. हे केल्यावर तुम्हाला NCARB चे प्रमाणपत्र मिळते. जे तुमच्या Licensure प्रक्रियेमधील अत्यावश्यक भाग आहे. त्यानंतर तुम्ही ज्या State मध्ये वास्तव्याला आहात किंवा तुम्हाला ज्या state मधील License घ्यायचे आहे, त्या राज्याच्या website वर किंवा

कार्यालयात apply करून व त्यासाठी आवश्यक पात्रता सिद्ध करावी लागते.

हळू हळू या पायऱ्या पार करण्याचा माझा प्रवास सुरु आहे. कुटुंबाच्या पाठिंब्यामुळे, मित्रमैत्रिणींच्या प्रोत्साहनामुळे व तुम्हा सर्वांच्या सद्भावनांमुळे मी माझे Architect होण्याचे डेस्टिनेशन नक्कीच गाठू शकेन हा विश्वास आहे.

सौ. शीतल प्रियेश देशपांडे

दोन मनांची धारणा!

आपल्या मनाच्या अलगद हळुवार कोपऱ्यात दोन नाजूक मने दडलेली असतात. एक सत्यवचनी मन आणि दुसरं मन जे स्वैर, उथळ, स्वप्नाळू, कुठल्याही तर्काविना बेभान वाहत जाणारं! सत्य मन सदैव स्वैर मनाला वास्तव दाखवण्याचा प्रयत्न करत असतं आणि स्वैर, वेडं मन नेहेमी चुकीचे तर्क लावून आपल्या मनाचं खरं करत असतं. ते आत्मकेंद्रित असतं आणि नेहेमी त्याच्याच दृष्टिकोनातून विचार करतं. समोरच्या व्यक्तीच्या दृष्टिकोनाचा जराही विचार करत नाही. त्याला आरामात राहायला आवडतं. या स्थितीत वेडं मन चुकीच्या विचारांच्या प्रभावाखाली येऊन, दुर्दैवाने चुकीचे निर्णय घेतं. मग मात्र त्या वेड्या मनाला वास्तविकतेची जाणीव होते आणि मग ते खऱ्या मनाकडे येऊन शरणांगती पत्करतं आणि आपल्या करुण स्वरात म्हणतं, "जेव्हा तुम्ही मला पहिल्यांदा इशारा दिला होता तेव्हा मी तुमचं ऐकायला हवं होतं. आता मी पूर्णपणे खचलो आहे, तुटलो आहे, कृपया मला पुन्हा मदत करा". पुन्हा खऱ्या मनाचे काम तेच, वास्तवाची जाणीव करून देणं. ते म्हणतं, "काळजी करू नकोस, आत्ता वास्तवात जग आणि सत्य कितीही जरी कटू असलं तरी त्याचा मनापासून स्वीकार कर, मग बघ तुला याची चांगली प्रचिती येईल.

सत्याचा स्वीकार केला आणि आयुष्यात थोडा धीर धरला म्हणजे आयुष्य सुखमय होईल. जे आपलं आहे ते आपलंच राहील आणि नाही त्याचा विचार तरी कशाला करा?" वेड्या मनाच्या अस्तित्वावर प्रश्न आल्यावर मात्र ते बेचैन होऊन म्हणतं, "मग माझ्या मनाचा काहीच उपयोग नाही का? स्वप्नं बघायचीच नाहीत का"? खरं मन म्हणतं, "अरे वेड्या मना, स्वप्नं बघणं हे चुकीचं नाही. पण त्या स्वप्नांचा कुठेतरी वास्तविक जीवनाशी संबंध असावा. जे कधीच आपल्या वाट्याला येणार नाही अशी स्वप्नं तरी कशाला बघायची?"

काय मंडळी आवडला का माझा छोटासा लेख? तुम्हा सर्वांना माझा हा लेख आवडला असेल तर तुमचा अभिप्राय नक्की कळवा.

वृषाली अणावकर

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

Lavender love - Door County

Folks, here is our Door County travel recap. Door county in Wisconsin is not only close to us *Chicagoans* but it is also incredibly serene! Ever since I learnt that Door County is the largest in the Midwest lavender farming, it was on my list to visit. But it had to be perfectly timed with lavender plants in full bloom and color, and before they harvested it! So that took some planning. We also needed a bit of relaxation. We decided to do a two night/ 3 day trip there, but a relaxed one. No leaving at the crack of dawn for us, and this was the first trip I let go of my obsessive compulsive planning too! We decided to - *ahem* - wing it!

The first thing about Door County I noticed is where to stay. For a tip of the peninsula, it is still a large swath of land. Since our goal was to visit Washington Island, I decided to choose to stay closer to the tip of the peninsula - Ellison Bay! Our hotel faced the water literally across the street and it was very quiet there! The boats that people had were bobbing at the slip and the whole vibe was relaxed.

The first day we got in, we checked in and went straight back out to partake in fish boil. Fish boil is literally what it's called. When Wisconsin was being settled by European immigrants, that area was heavily forested. Naturally, lumbar cutting was a big job. These were all Scandinavian people and were well suited to do that job but also had to be fed. So this hotchpotch dish of potato, onion, and local fish (whitefish) was invented. They would put a big cauldron over fire and put potatoes in it, later put sweet onions and last cut fish. No spices (Scandinavians) but just salt. And it cooks over that flame. When the fish cooks (it takes less than 10 mins) for the large portion, the pitmaster will throw some oil onto the flame and that makes a big display of rising flame and the water boils over! That's fish boil for you! As you can imagine, it was good food to feed the folks who worked up a hearty appetite! You get served from that one pot meal - potatoes, onions and fish with a slice of pumpernickel bread and melted butter and lemon to squirt over! Simple meal, yet hearty! And then you get a slice of cherry pie!

When the meal was done, we returned to our nook of the woods and just sat by the marina, overlooking the water!

Next day, we were rained in but we kept checking the weather, and thankfully got the opening later around late

morning! मग काय, निघालो फेरीच्या दिशेने ! You can take your car over to Washington Island on a ferry so we did that and landed. Our aim was the lavender farm! The cellphone connection was spotty, so we had to rely on old map reading skills, but we finally made it to the lavender farm. You could see my smile - ear to ear!

They had put chairs where you could sit and enjoy the vista! I loved it! The farm also has a decent sized shop where they make all kinds of lavender treats ! I partook some and bought a bagful of things! They also make cocktails if you want to take it and sit in the garden, sipping - we did! And they had live music!

But we still had some places to see on the island so after some lingering, we moved on to see the copy of a famous Norwegian church built on the island - called *Stavekirk Church*.

It is very small but wholly built with local timber found around! And as you can see it is unusual!

Then we moved on to see schoolhouse beach. It is an unusual beach! In the sense that instead of sand on the beach, it has white rocks which are गुळगुळीत! Water keeps lashing out the nearby limestone bluffs, then continues to work on the fallen rocks to make them गोल गोटे & throws them on the beach. True to man's spirit, humanity has raided these and reduced the collection to a point where now a narrower strip only remains but it is a wonder to see. And the beach there is

quite shallow, and the water cold - so on a hot summer day, it is refreshing to take a dip!

But beware, walking bare feet on that beach can be painful. So have good sturdy footwear! Now it was time to say bye to this pretty place! We took the boat back to the mainland !

Next day was our come-back day, but we decided to steal a couple of hours to visit the Peninsula State Park in fish creek. It is large enough to go through Ephraim too, but we messed up the entry and then got into a place where car entry was not allowed (told you - had not researched). Later we figured out the fish creek entrance and took the car for a spin there. It is a great state park with myriads of bike trails! We were hoping to see Nicolet beach there ! But the whole park is situated

by the water and there are many points to see
- like this Welcher's Point!

them! The smiles all around were quite rejuvenating.

Very quiet place – you can listen to your every breath here!

We then moved to see Nicolet beach- where the parking lot entrance is somewhat hidden and by the time we reached there, it was full. But hubby had seen an overflowing parking lot too and we figured out how to get there. From there, it was a short walk to the beach. And what a beach it was! Best for families, since water is very very shallow there as I had seen! Kids were having a blast since parents could practically stand in water and help

With that refreshing picture imprinted in our memory, we then started our way back home!

Vaishali Belsare

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

आपल्याला हे माहिती आहे का ?

१. वर्ष २०२१ मध्ये, यूट्यूबरने केलेली सर्वाधिक कमाई?

- अ. १२ मिलियन
- ब. २४ मिलियन
- क. ५४ मिलियन

२. वर्ष २०२१ मध्ये, पहिल्या दहा यूट्यूबर्सनी केलेली एकूण कमाई?

- अ. १०२ मिलियन
- ब. २०३ मिलियन
- क. ३०४ मिलियन

३. यूट्यूब तुम्हाला per view average किती डॉलर्स देते?

- अ. \$ ०.०५
- ब. \$ ०.१८
- क. \$ ०.५

४. यूट्यूब तुम्हाला per subscriber किती डॉलर्स देते?

- अ. \$ ०.००
- ब. \$ ०.०५
- क. \$ ०.१०

५. यूट्यूब तुम्हाला कमीत कमी किती subscribers असल्यावर डॉलर्स देते?

- अ. १००
- ब. १०००
- क. ५००

पुष्पकृती

SHENGA POLI

FILLING:

- + 1 cup - Roasted peanuts
- + 1 Cup- Jaggery

DOUGH:

- + 1 Cup- Maida
- + ½ Cup- Wheat Flour
- + ¾ cup- Water
- + Pinch of Salt.
- + 1 tbsp of Oil

FILLING PREPARATION

Grind the peanuts into a fine powder and add grated jaggery into it. Mix it well and pulse it again in the mixer grinder. Wet your palm with little water and make/shape it into small balls. Keep it aside.

DOUGH PREPARATION

Mix the flour together with a pinch of salt and water and make the dough. Add oil to the dough, knead well and make into small balls. Note that the size of the filling balls and the dough balls are the same.

Stuff the peanut jaggery balls into the dough ball and make a round shape. Roll the stuffed peanut balls into flat bread. Shallow fry the flat bread with oil, till it is crispy. Serve it with Clarified butter (ghee). Taste, delish.

Lalita A. Bhat
Sangeeta R. Hatkar

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

फिश फ्राय

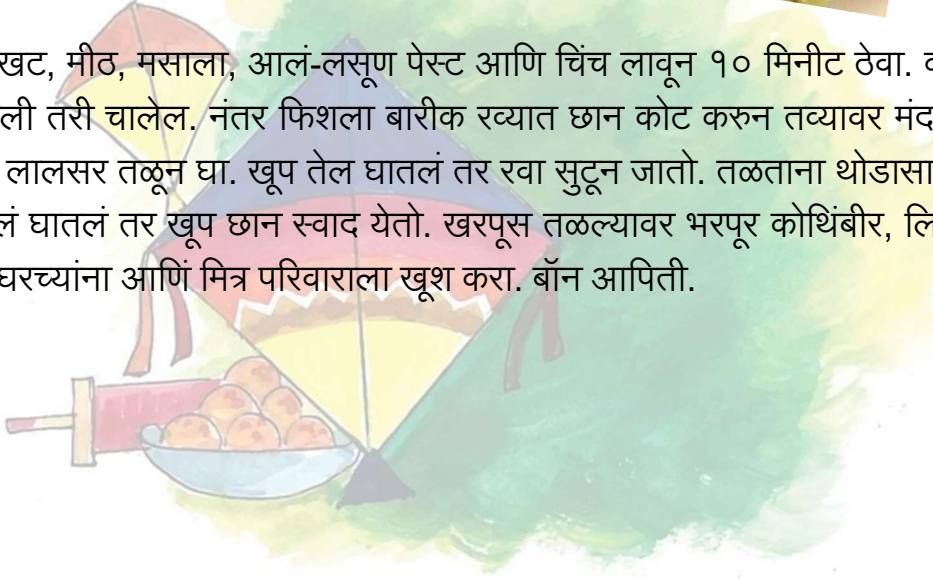
साहित्य-

- टिलापिया फिलेज (ह्या ऐवजी कोणताही फिश चालेल, उदा-पापलेट, सुरमई, घोळ.)
- माशाचे मध्यम आकाराचे तुकडे घा - ५
- तिखट- पाऊण चमचा.
- मीठ अर्धा चमचा.
- मालवणी मसाला- अर्धा चमचा.
- आलं-लसूण पेस्ट- १ चमचा.
- चिंचेचा कोळ कीव आमसूल आगळं- अर्धा चमचा.
- तळायला रवा आणि तेल.

कृती -

फिशला तिखट, मीठ, मसाला, आलं-लसूण पेस्ट आणि चिंच लावून १० मिनीट ठेवा. कोथिंबीर थोडी बारीक चिरून घातली तरी चालेल. नंतर फिशला बारीक रव्यात छान कोट करून तव्यावर मंद आचेवर हलके हलके तेल घालून लालसर तळून घा. खूप तेल घातलं तर रवा सुटून जातो. तळताना थोडासा कधीपत्ता आणि थोडं खोबरेल तेलं घातलं तर खूप छान स्वाद येतो. खरपूस तळल्यावर भरपूर कोथिंबीर, लिंबू आणि कांदा घालून सर्व्ह करा. घरच्यांना आणि मित्र परिवाराला खूश करा. बॉन आपिती.

अपर्णा खळदकर

Youth
Corner

King Cobra

Soul of degeneracy

A serpent slithering with corruption

Orbs of the head

Is the hue of the void

Colors colliding that are shown

Protects its home with spirit

Is not a social one

When lush is destroyed

Thinks for itself only

Doesn't care about others

Empathy at zero

Cannot come back up to be revived

Can only stay in the Underworld

Shows that it is the only one

That can be fitting for the title

King

A beast that cannot be defeated

Hunger made up of greed

With no end for it

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

The sense of sight has no light

It has no limit for its vengeance

Darkness with no mercy

Feels as if it has no clemency

Bares its fangs and strikes without anything

Taksh Taware

Indian Republic Day

Indian Republic Day is the day when India marks and celebrates the date on which the Constitution of India came into effect on 26th January 1950. This replaced the Government of India Act in 1935 as the governing document of India, thus turning the nation into a republic separate from British Raj.

This constitution was adopted by the Indian Constituent Assembly on 26 November 1949 and came to effect on 26th January 1950. 26th January was chosen as the date of Republic Day as it was the day in 1930 when the Declaration of Indian Independence was proclaimed by the Indian National Congress.

History

India achieved independence from the British Raj on 15th August 1947 following the Indian independence movement. The independence came through the Indian Independence Act of

1947, an Act of the Parliament of the United Kingdom that partitioned British India into the two new independent Dominions of the British Commonwealth (later Commonwealth of Nations).

India obtained its independence on 15th August 1947 as a constitutional monarchy with George VI as head of state and Earl Mountbatten as governor-general. The country, though, did not yet have a permanent constitution; instead, its laws were based on the modified colonial Government of India Act in 1935. On 29th August 1947, a resolution was moved for the appointment of the Drafting Committee, which was appointed to draft a permanent constitution, with Dr. B. R. Ambedkar as Chairman.

While India's Independence Day celebrates its freedom from British Rule, Republic Day celebrates the coming into force of its constitution. A draft constitution was prepared by the committee and submitted to the Constituent Assembly on 4th November 1947. The Assembly met for 166 days in public sessions spanning two years, 11

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

months, and 17 days before adopting the Constitution.

The 308 members of the Assembly signed two handwritten copies of the document (one in Hindi and one in English) on 24th January 1950, after much deliberation and some changes. Two days later, on 26th January 1950, it came into effect throughout the whole nation. On that day, Dr. Rajendra Prasad began his first term of office as President of the Indian Union. The Constituent Assembly became the Parliament of India under the transitional provisions of the new Constitution.

India's 74th Republic Day Celebration

After 74 years of that iconic day, on Thursday, 26th January 2023, the Consulate General of India in Chicago invited my father, Prasad Athanikar, President of our beloved Maharashtra Mandal Chicago, to celebrate India's 74th Republic Day with CG and other dignitaries.

Along with my daddy, my mom and I were privileged to attend the celebration. In the beginning, school kids sang the national anthems of both the United States of America and India.

Then, I heard the Presidential message from CG Mr. Somnath Ghosh, which the President of India, Droupadi Murmu sent to all the Indians around the world. My dad said there are great prospects in India for investors and young entrepreneurs.

I saw the leaders of several Indian communities around Chicagoland during the celebration. Everybody appreciated my interest in India's history and celebrations.

We heard the speech of the CG, conveying the message of the President of India, to all the young Indians in Chicagoland. Later, we

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

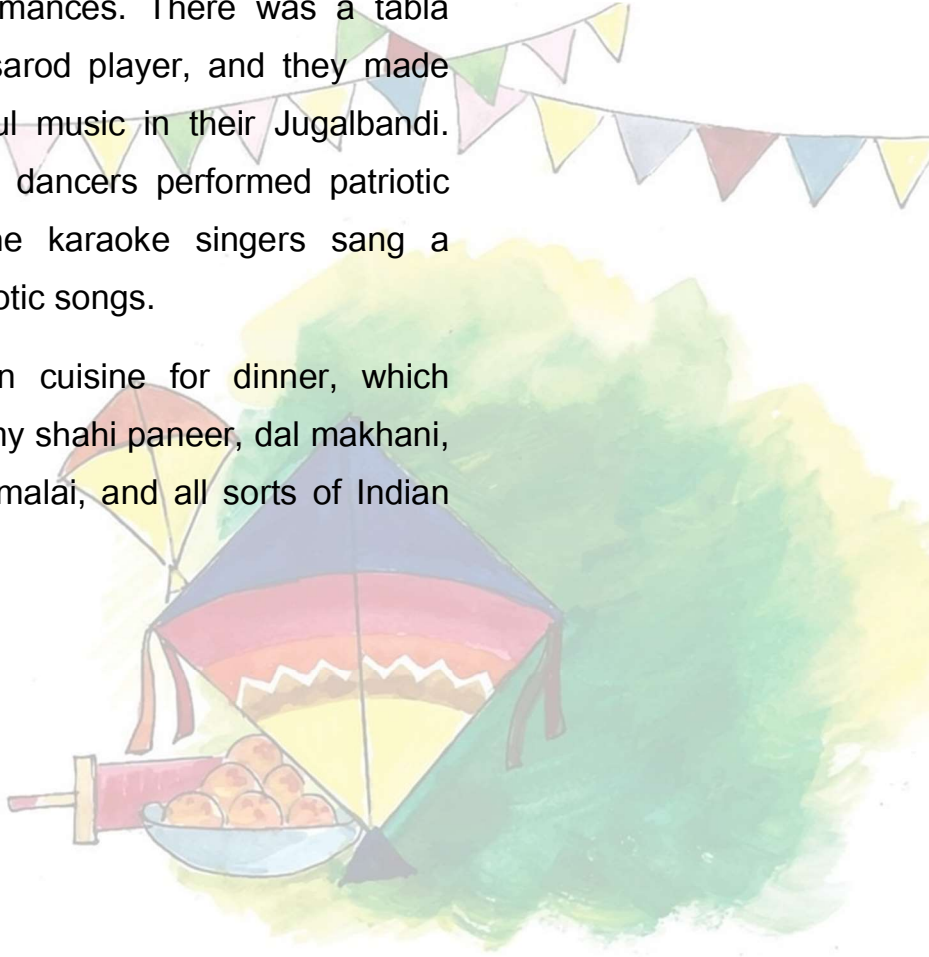
took some photos with the CG and other Indian Organizations Leaders.

dishes. It was delicious. I loved the food very much.

After the speech, there were musical performances, dance performances, and karaoke performances. There was a tabla player and a sarod player, and they made some wonderful music in their Jugalbandi. Bharatanatyam dancers performed patriotic songs, and the karaoke singers sang a medley of patriotic songs.

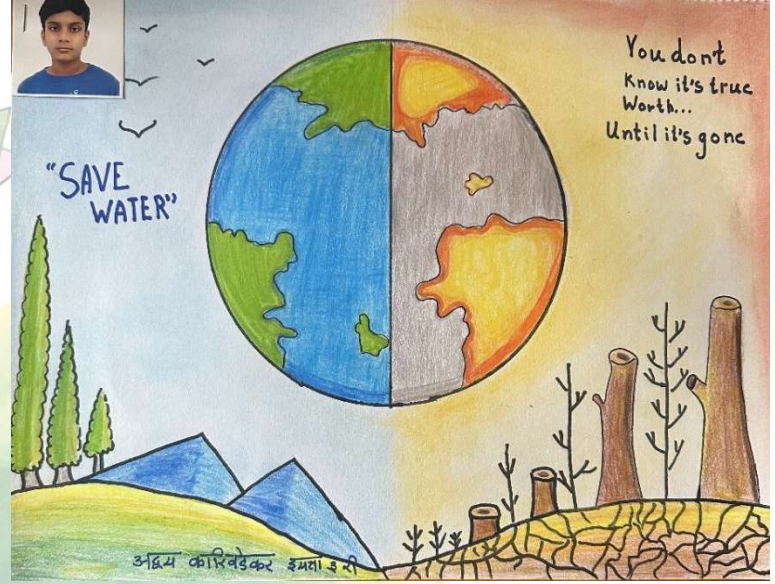
Jai Hind!!

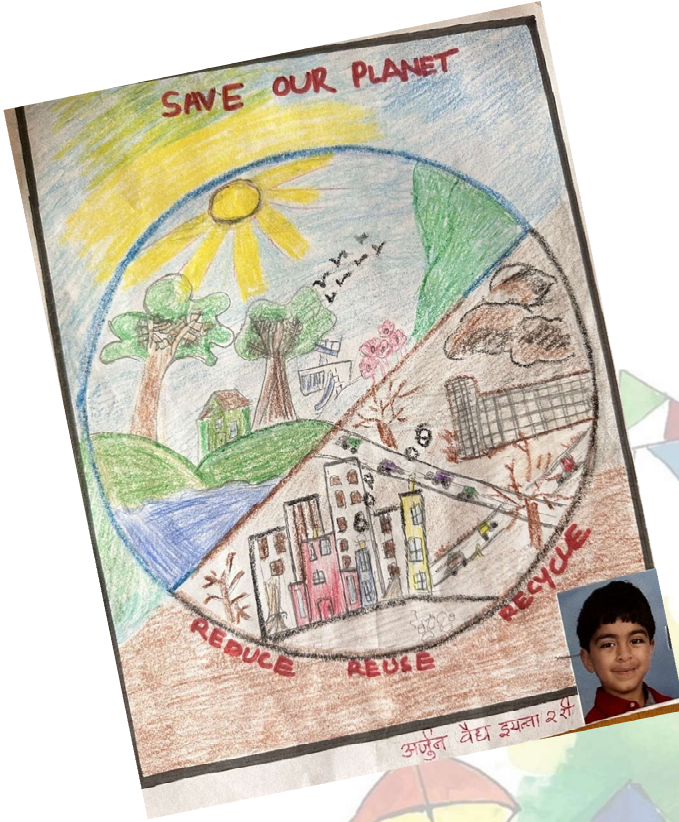
We had Indian cuisine for dinner, which included: yummy shahi paneer, dal makhani, naan, rice, rasmalai, and all sorts of Indian

Prisha Athanikar

चित्रकला २०२३

Reuse, reduce and recycle!

How to reuse. Reusing means that you can use it again. Reusable, lets say I'm doing using a large Juice box. I can use the Juice box again to make something else. How to reduce. It means using less amounts of waste. For example, lets say I want to reduce. I will go and use less waste. How to recycle. Recycling means instead of throwing away you can put it in a recycling bin to be carried to a factory and made into new things.

So thats why you should reuse reduce and recycle

ARIN JOSHI

Global Warming

What is global warming? Global warming is the rise in temperature of the Earth. The gas Carbon Dioxide (CO2) has been polluting our planet. This has led to extreme weather conditions that can be life threatening. But who has been causing all of this? Us! Humans pollute waterways, pollute the air, and chop down trees which breathe in CO2. This causes the CO2 in the air to rise which traps in the heat. But when did all of this start? Well, NASA (National Aeronautics and Space Administration) claims that ever since the late 19th century, the Earth's temperature has risen 2 degrees. This might not seem like a lot but it causes major consequences. But where is global warming affecting the most? According to the NOAA (National Oceanic and Atmospheric Administration) the arctic region is being affected the most. This is because in the arctic, global warming is at least twice the rate of the global average. And because of this, many ice sheets are melting which causes many animals to not have anywhere to live. This greatly affects the arctic and could cause many major global problems in the future. But let's look on the bright side of things. What can we do to make things better? Well, the least we could do is not litter the ground or the water. Planting more trees is very beneficial. But it is very important to remember, every day is Earth day!

सिया जोशी शिकागो सराठी शाळा Schramburg Level 3

Global Warming
ग्लोबल वॉर्मिंग, ग्लोबल वॉर्मिंग, ग्लोबल वॉर्मिंग

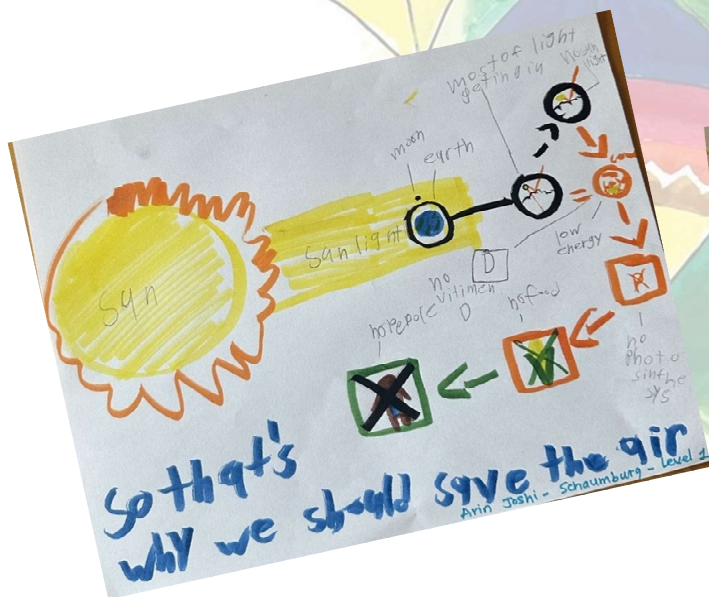
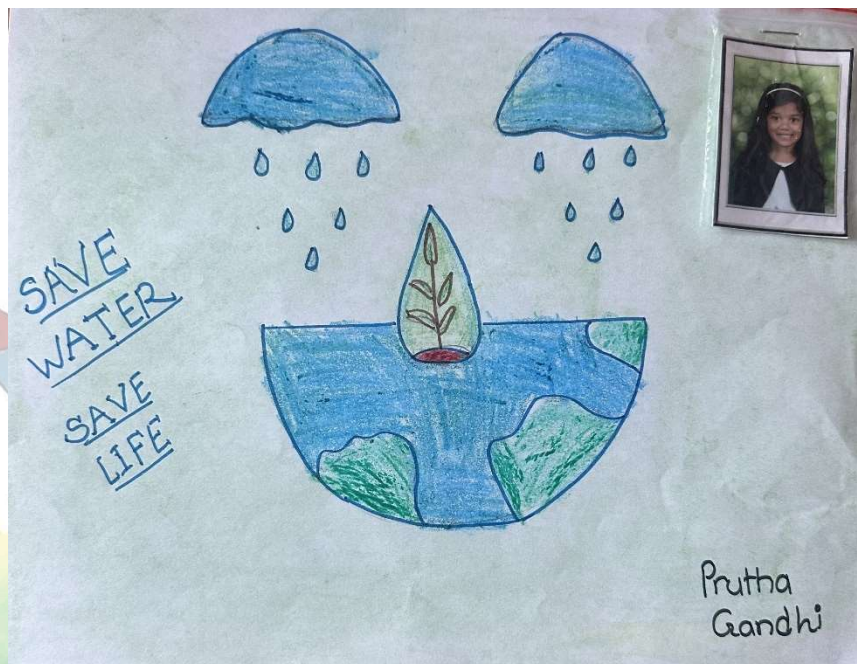
Global warming is when carbon dioxide and other greenhouse gasses trap heat that would escape Earth's atmosphere. Earth's temperature rises and when that happens it is called global warming.

Global warming occurs because of human activities like driving cars creating electricity, and cutting down forests. These activities release gasses into the atmosphere called greenhouse gasses which causes global warming.

Global warming can create problems to the environment eventually impacting human health. It can also cause a rise in sea levels increasing risks of drought and floods.

Global warming happens mostly in troposphere, the lowest level of the atmosphere, which extends from Earth's surface up to a height of 6-11 miles. Most of the warming occurred in the past 40 years. The years 2016 and 2020 are tied for the warmest year record.

Can we slow or even reverse global warming? Here are a few simple things we can do to save carbon dioxide and reduce the global warming - Walk/Bike/Plant a tree Use Less Heat and Air Conditioning Buy a fuel efficient car Drive less and turn off lights. Let's work together and reduce global warming.

शब्दकोडे – उत्तर

1 न	रो	2 वा	कुं	3 ज	4 रो	वा		5 वि	6 भा	7 ग
ज		च		8 का	क		9 सं	चा	र	ण
10 र	च	ना		11 त	ड	12 स		र		प
		ल				फ		13 वं	चि	त
14 अ	15 भ	य	16 दा	17 न		18 र	19 म	त		पा
20 व	र		21 रा	ज		22 चं	ग		23 ला	टी
मा		24 अं	त	र		25 द	र	26 म	ज	ल
27 न	भा	त		कै				नो		
का		र		28 द	29 ला	30 ल		31 का	स	32 व
33 र	34 स	पा	न		35 दे	व		म		द
36 क	प	ट		37 ज	न	ता	ज	ना	र्द	न

आपल्याला हे माहिती आहे का ? – उत्तर

१. क, २. क, ३. ब, ४. अ ५. ब

Source - <https://mint.intuit.com/blog/relationships/how-much-do-youtubers-make/>

MMC शिकागोची बाग

Books! 'tis a dull and endless strife
Come, hear the woodland linnet,
How sweet his music! on my life,
There's more of wisdom in it.

ही संपूर्ण कविता पुस्तकातून मिळवलेल्या ज्ञानापेक्षा निसर्ग आणि स्वानुभवातून मिळालेले ज्ञान हेच सर्वश्रेष्ठ आहे असा काहीसा मुद्दा मांडते. दहावीचा अभ्यास करताना आलेल्या कंटाळयामुळे असेल कदाचित, पण William Wordsworth ह्यांच्या 'The Tables Turned' कवितेतील नेमक्या ह्याच ओळींनी माझ्या मनात कायमचे घर केलेले आहे हे मला आज लिहितांना पुन्हा जाणवले. दहावी नंतर निसर्ग आणि झाडांच्या आवडीमुळे मी बॉटनी

मध्ये एम.एस.सी आणि इथे अमेरिकेत पर्यावरणशास्त्र ह्या विषयात एम.एस.चे शिक्षण पूर्ण केले. थिसिस लिहितांना एक लक्षात आले की लहान मुलांना शिकवल्या जाणाऱ्या पर्यावरण विषयात सुद्धा Local Connection आणि activity based learning पेक्षा theory वरच जास्त भर दिला जातोय. शहरी जीवनपद्धती, आजच्या

टेक्नॉलॉजी आणि धकाधकीच्या दुनियेत त्यांचे निसर्गासोबतचे नाते कुठेतरी हरवत चालले आहे. ह्याच्याशी निगडीतच विचार मांडताना Richard Louv यांनी त्यांच्या 'Last Child in the Woods' या पुस्तकात 'Nature

Deficit Disorder'ची संकल्पना मांडली. उदाहरणार्थ- 'एक मूल बाहेर खेळायला जायला नाही म्हणते. कारण

विचारल्यावर ते उत्तर देते की बाहेर सॉकेट्स, प्लग पॉईंट्स नाहीत मग मी माझा टॅब कसा चार्ज करणार?' जागेची आणि वेळेची कमतरता असो किंवा गणित, विज्ञान, वाचन ह्यांना दिले जाणारे प्राध्यान्य, मुलांची बाह्य-खेळांमधली आवड कमी झाली. शैक्षणिक संस्थांनी हे ओळखून मुलांचा पुन्हा निसर्गाशी संबंध पूर्ववत होईल ह्यासाठी '4-H' किंवा 'Project Learning Tree' सारखे अनेक उपक्रम सुरू केले. 'No Child Left Behind' हा उपक्रम तर खूपच गाजला. पण गेल्या दोन-तीन वर्षात कोरोना काळाने मुलांचीच नाही तर मोठ्यांची सुद्धा तितकीच कठीण परिक्षा घेतली. इलेक्ट्रिक साधने, व्हिडिओ गेम्स, फ्लॅटसंस्कृती, ट्रॅफिक, सुरक्षित वातावरण, अशा विविध कारणांमुळे घरात जास्त वेळ घालवणारी मुले quarantine आणि social distancing मुळे घरातच अजून जास्तवेळ राहायला लागली. त्यामुळे लडूपणा, मानसिक ताण, अतिचंचलता (ADHD) सारखे विकार होणे स्वाभाविक होते. ह्या सर्वांवर बागकामाचा छंद म्हणजे एक रामबाण उपाय ठरू शकतो. हे ओळखूनच महाराष्ट्र मंडळ शिकागोने २०२३पासून "शिकागोची बाग" हा नवीन उपक्रम सुरू केला आहे. बाहेरचा निसर्ग घरात आणणे म्हणजेच बागकाम. बागकाम आणि निसर्गाच्या सहवासात शारीरिक- मानसिक आरोग्य सुधारते, ताण, चिंता, नैराश्य कमी होण्यास मदत होते हे अनेक संशोधनात आढळून आले आहे. बागकामात कष्ट असले तरी ते आनंददायक असतात. त्यातून आपल्याला सौन्दर्यनिर्मितीचा आनंद मिळतो. आता, 'शिकागोच्या हवामानात बागकाम? हे कसे शक्य आहे?', 'मी बागकाम करते/करतो पण कधी कधी मला मार्गदर्शनाची गरज

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

आहे', 'मला बागकाम करायचे आहे पण सुरवात कशी करू?' इ. प्रश्न जर तुम्हाला पडले असतील तर तुम्ही ह्या उपक्रमाचा जरूर लाभ घ्या. बागकामाचे विविध प्रकार, शिकागोच्या गार्डनिंग झोनमध्ये कोणती झाडे लावावीत किंवा भाजीपाला लागवड कधी आणि कशी करावी, शोभिवंत बागकाम, seeds आणि plant sapling exchange, गार्डनला भेट, हिवाळ्यात घराच्या आत झाडे कशी लावावी किंवा त्यांची काळजी कशी घ्यावी, बागकाम चर्चासत्र, खत कसे तयार करावे, असे अनेक विषय आपण हाती घेणार आहोत.

बागकाम हे मेहनतीचे काम आहे. आपले आरोग्य चांगले राखण्यास मदत होते. पण ह्याशिवाय निसर्गमाता आणि पर्यावरणाशी पुन्हा जोडले जाणे, घरच्या घरी सेंद्रिय पद्धतीने पिकवलेली भाजी, मुलांना एखाद्या गोष्टीची जबाबदारी आणि काळजी घेण्याची शिकवण असे याचे बरेच फायदे आहेत. तर अशा ह्या उपयुक्त उपक्रमांचा सभासदांनी जरूर लाभ घ्यावा. धन्यवाद.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३

प्रस्तुत करत आहे,
शिकागोची बाग (MMC Garden Club)

इच्छित सभासदांसाठी नवीन उपक्रम!
नर्सरी भेट, रेज्ड बेड भाजीपाला लागवड,
लँडस्केप बागकाम,
कंपोस्ट बनवणे, आणि बरंच काही....

अधिक माहितीसाठी संपर्क करा-
श्वेता हरणखेडकर
भास्कर शेडगे

दीपाली लादे
प्रसाद अथणीकर

श्वेता हरणखेडकर

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

MMC Fitness Club

२०२२ साली प्रसाद अथणीकरशी चर्चा झाली आणि त्याने त्याच्या २०२३ च्या Executive कमिटीमध्ये मला सामिल करायचे ठरविले. त्याने सुचविले की मी पिकनिकची जबाबदारी घ्यावी आणि 'योगसाधना' हा ग्रुप सांभाळावा. ते मी मान्य केले. परंतु केवळ मेडिटेशनवरच भर देऊन आम्हाला महाराष्ट्र मंडळाने सुरु केलेले हे कार्य मर्यादित ठेवायचे नव्हते. आम्हाला Holistic दृष्टिकोन ठेऊन इतर Outdoor activities कडे सुद्धा लक्ष देत संपूर्ण फिटनेस साधायचा होता. आमचे एकच ध्येय आहे.

'Let's create fitness awareness within our community'

'चला शिकागोकरांनो, एकत्र येऊन बनूया स्वस्थ आणि तंदूरुस्त'

तर अशी सुचली आम्हाला २०२३ मध्ये राबवायची एक नवीन संकल्पना आणि झाला एक नवीन group.

'MMC Fitness Club'

MMC Fitness Club चे व्हिजन आणि नियोजन-

पहिले MMC 5k/10k "आम्ही शिकागोकर होणार मिल्कींद सोमण व पी.टी.उषा 😊"

मी स्वतः गेले बरीच वर्षे हाफ व फुल मॅरेथॉनमध्ये सहभाग घेतल्यामुळे शिकागोकरांनाही त्या गोष्टीची चटक लावावी अशी मनात कल्पना आली. तिथूनच ठरलं की महाराष्ट्र मंडळ शिकागोची पहिली वहिली ५ किलोमीटर मॅरेथॉनचे आयोजन करायचे.

जून १८, २०२३ रोजी पहिल्या ५ कि. मी. चे नियोजन केले आहे.

चला तर ५ कि. मी. १८ जूनला!

MMC Professional guided योगाचा वर्ग

MMC मध्ये meditation ची गेल्या वर्षाअखेरीस सुरुवात झाली होती .

परंतु सर्वांना योगसाधनेचा लाभ घेता यावा म्हणून जानेवारी २०२३ पासून दर महिन्याच्या २ रविवारी सकाळी professionally guided योगा session सुरु केले आहे.

MMC लेडीज स्पेशल झुंबा

स्त्रियांमध्ये Zumba बरंच लोकप्रिय आहे. म्हणून मी झुंबा ही ग्रुप ॲक्टिव्हिटी लवकरच सुरू करायच्या प्रयत्नात आहे.

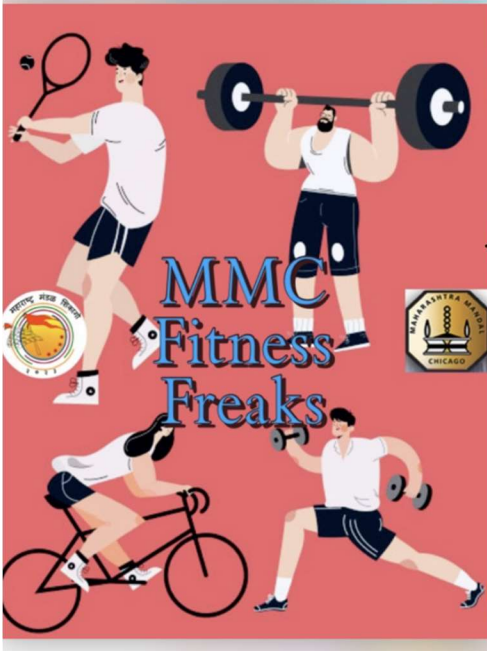
MMC Dietician sessions

फिटनेस हा फक्त व्यायामामुळेच साध्य होतो असे नाही तर त्याचबरोबर त्याला संतुलित आहाराची जोड असावी लागते. म्हणूनच भविष्यात डाएटिशियन्सचे सेशनस करण्याची आमची इच्छा आहे. अशा बऱ्याच संकल्पना मनात आहेत.

उदाहरणार्थ:

- Group Biking
- Group Trekking / Camping
- Cross Fitness Group
- Marathon Group

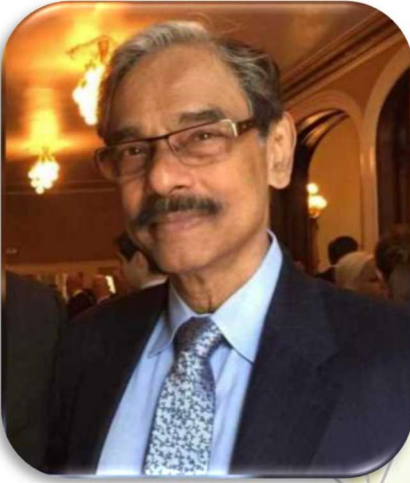
MMC च्या सर्व सभासदांनी योगसाधना आणि फिटनेस ग्रुपच्या सर्व activities चा लाभ घ्यावा हीच अपेक्षा 🙏
मग बघा तुम्ही २०२३ वर्षा अखेरीस मिलिंद सोमण किंवा शिल्पा शेटी सारखे फिट दिसता की नाही!!

विशाल नवलकर

निखळलेले तारे

गेल्या काही महिन्यात आपल्याला सोडून गेलेल्या दिग्गजांना महाराष्ट्र मंडळ शिकागोतर्फे भावपूर्ण श्रद्धांजली!

सुनील देशमुख
(महाराष्ट्र फाऊंडेशनचे संस्थापक)

श्री के विश्वनाथ
(प्रसिद्ध चित्रपट निर्माता)

श्रीमती वाणी जयराम
(प्रसिद्ध पार्श्वगायिका)

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

कार्यक्रम

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
अध्यात्मपीठ

गुरुवार दिनांक १९ जानेवारी २०२३
शिकागो वेळ: रात्री ८ ते ९:३०

शंख शक्ती

आनंद भिडे

* शांतिमंग

आयोजन: माधव गोगवले, रेखा देवधर, शिल्पा देशपांडे,
ऊर्मिला दामले, अनिरुद्ध दामले, प्रसाद अथणीकर,

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३

साहित्यकट्टा सहर्ष सादर करत आहे
बोलका कट्टा

मुलाखत, साहित्यवाचन
आणि
श्रोत्यांशी संवाद

रवि: २९ जाने. २०२३, स. ९ वा. (शिकागो वेळेनुसार)
सं. ८.३० वा. (भारतीय वेळेनुसार)

आयोजक - माधव गोगावले, समीर कुलकर्णी, श्रद्धा भट,
अश्विनी कुटे, प्रसाद अथणीकर, मिलिंद सावळी

कवयित्री, लेखिका, संशोधिका
डॉ. सुजाता महाजन

<https://www.youtube.com/c/MaharashtraMandalChicago>

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

yoga

For the MIND, BODY & SOUL
Workshop conducted by MMC 2023 Y.O.U.T.H

Guest - Mr. Rajan Rikame

Date - Saturday, 18th February 2023
Time - 10:00 AM - 10:45 AM
Venue - Online Zoom Session

Please register below.

Please reach out to our coordinator
for any questions.

Sheetal Deshpande, Shipra Athanikar,
Prajakta Joshi, Mugdha Joshi, Yukta
Rao, Tejaswini Joshi & Prasad
Athanikar

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
अध्यात्मपीठ
गुरुवार दिनांक २ फेब्रुवारी २०२३
शिकागो वेळ: रात्री ८ ते ९:३०

जीवन संतुलन

ब्रम्हाकुमारी सुवर्णा

* शांतिमंत्र

रेखा देवधर, शिल्पा देशपांडे,
अनिरुद्ध दामले, प्रसाद अथणीकर,

Maharashtra Mandal Chicago 2023

Y.O.U.T.H team presents

Folk Dance

On the occasion of Makar Sankranti,
join us with your family and enjoy **fun**
dance and **special singing** performance by
our Y.O.U.T.H team members.

Date : January 21st, 2023 at 10 AM
Venue : Manav Seva Mandir, Bensenville, IL

If you have any questions, please reach out to our coordinators
Sheetal Deshpande, Tejaswini Joshi, Shipra Athanikar, Mugdha Joshi, Yukta Rao,
Prajakta Joshi, Prasad Athanikar

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
अध्यात्मपीठ

गुरुवार दिनांक १२ जानेवारी २०२३
शिकागो वेळ: रात्री ८ ते ९:३०

संतवाणी

संग्रहातील आध्यात्मिक लेखनाचे वाचन
अध्यात्मपीठ सदस्य

* शांतिमंत्र

आयोजन: माधव गोगवले, रेखा देवधर, शिल्पा देशपांडे,
ऊर्मिला दामले, अनिरुद्ध दामले, प्रसाद अथणीकर,

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
अध्यात्मपीठ

गुरुवार दिनांक १९ जानेवारी २०२३
शिकागो वेळ: रात्री ८ ते ९:३०

भगवद्गीता १५ वा अध्याय पठण- शिल्पिता देशपांडे

श्रीमद् भगवद्गीता १५ वा
अध्याय निरूपण
रजनीताई पटवारी

* शांतिमंत्र

आयोजन: माधव गोगवले, रेखा देवधर, शिल्पा देशपांडे,
ऊर्मिला दामले, अनिरुद्ध दामले, प्रसाद अथणीकर,

व्हॅलेंटाईन - शिकागोमधील एक संध्याकाळ

(MMC ASG In-person ticketed Karaoke dinner event)

कुठलीही वयोमर्यादा नाही, लहान मुलांना सुद्धा प्रोत्साहन, आपण सारेच जण गाऊया!

शनिवार - २५ फेब्रुवारी २०२३ @ संध्याकाळी ७:००

स्थळ: Fountain View Recreation Center
910 N Gary Ave, Carol Stream, IL, 60188

चला MMC ची नवी कोरी साऊंड सिस्टम वापरून प्रेक्षकांचा उत्साह द्विगुणित करू या

थीम: रोमँटिक सोलो/ड्युएट आनंदी गाणी

(उत्साही टेम्पोसह रोमँटिक थीमची हिंदी/मराठी गाणी सोलो/ड्युएट्स; कृपया उदास/मंद गाणी निवडू नका)

नाव नोंदणी: १८ फेब्रुवारी २०२३ पर्यंत

सर्व उपस्थितांना आणि सहभागींना तिकीट खरेदी करणे आवश्यक आहे (रात्रीचे पठण समाविष्ट)

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
अध्यात्मपोठ
गुरुवार दिनांक ९ फेब्रुवारी २०२३
शिकागो वेळ: रात्री ८ ते ९:३०

संस्कारांचे महत्व
ब्रम्हाकुमारी
सुवर्णा

* शांतिमंत्र

आयोजन: माधव गोगवले, रेखा देवधर, कि
ऊमिला दामले, अनिरुद्ध

MAHARASHTRA MANDAL
CHICAGO

MMC Parampara Team presents

Fabulous Feb 2023 Theme,
Show love on your Valentine
Excitement rising in kids too,
To showcase their scientific STEME

**VALENTINE PHOTOS N
COUPLE DANCE**

SCIENCE PROJECT BY KIDS

मराठी भाषा दिन
मराठी भाषा दिन
अ आ इ ई उ ऊ
ए ऐ ओ औ अं अ
क ख ग घ...

शिव जयंती

मराठमोळे प्रहसन

Happy Anniversary

Happy BIRTHDAY

Submit your photos and videos by 19th

PIC•COLLAGE

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो

Maharashtra Mandal Chicago 2023
Chi Town Angat Pangat team Presents,
Makar Sankrant with a Greek twist
Date: Friday 27th January, 2023
Time: 6pm on MMC Youtube channel

Maharashtra Mandal Chicago 2023
Chi Town Angat Pangat team Presents,
Valentine's Day Fusion Desserts
Date: Saturday, 11th February 2023
Time: 6 pm on MMC Youtube channel

नमस्कार मंडळी,

This year MMC is starting with an objective to create fitness awareness in our MMC members.

Therefore we have initiated monthly twice free yoga sessions for MMC members!

Yoga sessions would be conducted by Yoga trainer Mrs Purva Kulkarni.

For this month the sessions are planned for January 8 and 22 from 7:30 am to 8:30 am. Please note this session would be combination of Warm Up, Surya Namaskar, Asana, Breathing and Meditation.

So let's have our yoga mats ready for the new year with a fit body and fit mind!!

॥ ॐ ॥

WITH GRAND WELCOME IN 2023

**MMC Parampara Team,
Wishing all Happy New Year,
With the new Ideas n Energy
Rock in Jan with our culture !!!**

Theme January 2023

Wishing Haldi Kumkum day be filled with Sweet happiness

Upload celebrations by 20th
Enjoy the clip on 29th Jan

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
शिकागोची बाग (MMC Garden Club) presents,
ORGANIC VEGETABLE GARDENING IN
CHICAGO Zone 5b

Presentation and Discussion
Sunday, January 29th
2:00PM CT

Prasad Athanikar
Shweta Harankhedkar
Deepali Lande
Bhaskar Shedge

Speaker
Ms. SUMA MAINENI
Chicago Organic Gardener

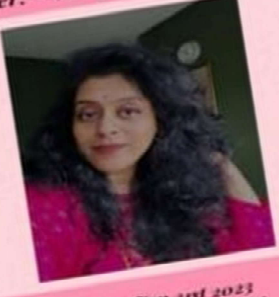

MMC ArogyaDham 2023 team presents .
Topic - Intermittent Fasting - Ayurvedic approach
Speaker: -Vaidya Swati Mhaske

Date - Jan 31st 2023
Time - 8 to 9 pm CST
Admins -
Ulka Nagarkar
Dipti Govardhan
Prasad Athanikar

You can watch this program on MMC Youtube channel live.
<https://youtube.com/c/MaharashtraMandalChicago>

Disclaimers:
The content shared in webinar sessions are provided as general health information only and not to be used
as a substitute for medical advice, diagnosis, or treatment of any health condition or problem. Please
consult with your health providers prior to the use of the content / information. MMC or the speakers are
not responsible for any liability.

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
॥ इतिहास मंच ॥
प्रस्तुत करत आहे

विषय: भारतातील प्रमुख राजघराणी
व्याख्याते: श्री. सुभाष देवधर
वेळ: शुक्रवार, ३ फेब्रुवारी २०२३, रात्री: ८:०० - ९:३० (शिकागो स्थानिक वेळ)

आयोजन: चेतन रेगे, माधव गोपावले, विशाल वयलकर, शलाका रेगे, अनुगधा केळकर, प्रसाद अयणीकर
Join us live via MMC Zoom or Catch up later, on YouTube at MMC Itihas Manch

महाराष्ट्र मंडळ शिकागो २०२३
॥ इतिहास मंच ॥
प्रस्तुत करत आहे

विषय: अवेस्ता ते अकेमेनिअन्स - भाग ४
इराणचा प्राचीनतम काळापासून मौर्यांपूर्वीची प्राचीन महासत्ता होण्यापर्यंतचा भाषिक आणि सांस्कृतिक प्रवास
व्याख्याते: श्री. शैलेश क्षीरसागर
वेळ: शुक्रवार, ६ जानेवारी २०२३, रात्री: ८:०० - ९:३० (शिकागो स्थानिक प्रमाणवेळ)

आयोजक: चेतन रेगे, माधव गोपावले, विशाल वयलकर, शलाका रेगे, अनुगधा केळकर, प्रसाद अयणीकर
(Join us live via MMC zoom or catch us later on YouTube at MMC Itihas Manch Playlist)

धन्यवाद